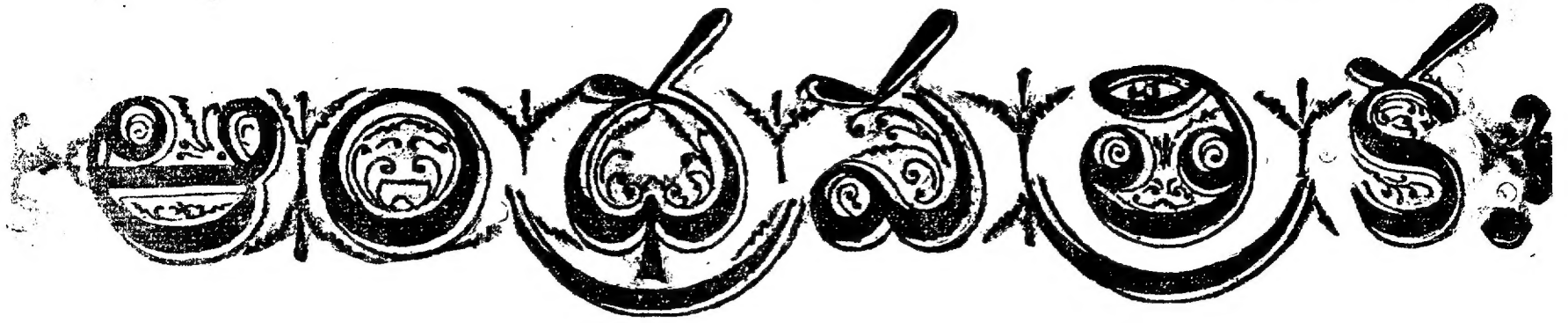

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడిచిత్రక 1-3 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
కంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 11-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాన శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౩.

No. 213

నందిక ౨౧౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సర చితి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపూరిత బాధలు,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును నాపుల రూపుమాపును.
వెగులు తగ్గించును దురదను తొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే వెనుట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి డహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 8-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

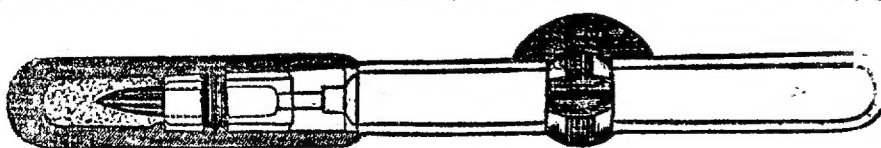
మైనపువత్తులు

ది ఇండో - బర్మా వెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజెంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండు కో
పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

పాంట్స్ పేనాల బంగారపు పాళీలబరులు యానూతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు నాడుకలోనున్నవి. గ్రోసు రూ 14.
గ్లాసుపాళీల కలము ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల ర నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్రోసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫవుంట్స్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10.
మైలాపూరు విక్టోరియాడిపో, మద్రాసు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా,

మహాంతు రోడ్డు, మద్రాసు.

6-12-24 తేది శనివారమునుండి 12-12-24 తేది శుక్ర
వారమువరకు ఒకవారము వరకు మాత్రమే.

యూనివర్సల్ జ్యూయల్ అత్యుత్తమైన పంచెముగలది.

స్పోర్టింగ్ యూత్

రెజిస్టర్డ్ డెన్మి, సాహస ధైర్యకార్యములు మాడతగినవి.
మ్యాన్ లెదరువు వర్సిహూడ మాపబడును.

బెజవాడ శ్రీమైలవరం బాలభారతి

సమాజమువారు

మండవేటలో

13-12-24 శనివారం ద్రావతి

ప్రదర్శింతురు

టిక్కెట్లు ధర మామూలు ప్రకారమే.

జాప్తురు కె. పట్టాభిరామయ్య,
కార్యదర్శి.

తెనాలి. కృష్ణవిలాససభవారు

బెజవాడ మైలవరంవారి హాలులో

రామ వాసు నాటకమును

13-12-24 తేది శనివారమురాత్రి ప్రదర్శించెదరు

శ్రీయుత యడవల్లి సూర్యనారాయణరావు గారు రామ
దాసుపాత్రను ధరింతురు.

మోహినితైలము

తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు మోగమైనది.

అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి

మలకోశము, మెదడు చల్లదనముగా

నున్నచో ఏవ్యాధియైనను వచ్చునను భయము లేక ఉండవచ్చును.

మలకోశము, మెదడు చల్లదనముగానున్న ఏవ్యాధియైనను నిర్భయముగానుండ వచ్చును. ఇదియే కాస్త్రములందు వెప్ప జరియున్నది. ఈపద్ధతిని ఆకలంఠించు వారికి ఏవ్యాధియోరాదు. క్రమముగా రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బ్రాన్స్ ని వాడిన ఉదరమును చల్లగాను, మల్ల కోశమును శుభ్రముగాను ఉంచుచు, జ్వరమును రా నీయదు. మలకోశము శుభ్రముగాను, చల్లదన ముగానున్నప్పుడు మెద దును చల్లగానే యుండు ను. అక్షిరి, జ్వరము, రుల నొప్పి మొదలగునవి వచ్చుననిభయ మేలేదు. వైద్యులు కవిరాజులు దా నిని ఉపయోగించవలసినట్లు ఎప్పుడును తిపారు చేయుచున్నారు. దానిచేరి గిన నుండినలములనుబట్టి. రాచిన్నన్ను "పేటెంటు" బ్రాన్స్ కంట్రెయిన్ శుభ్రమైతియు, తేలిక యైన ఆహారము లేదని వైద్యులు, కవి రాజులే అంగీకరించియున్నారు. కోగులు, ఆరోగ్యవంతులు, మనశివారు వేముస్సుచారు మొదలగునా రందరును (డినినిఎవ్వరును ఉపయోగించవలెను.)

అమృతాంజనము

జగత్ప్రసిద్ధమైనది

అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోకప్రఖ్యాత మైనమందు. ఇది ఇప్పుడెప్పుడు తయారగుచున్న క్రొత్త మందు గాదు. ఇరువదేండ్లుగా దేశమునం దంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన. దివ్యామృతము నొప్పులు, నొప్పులు, గాయములు, బిళ్ళలు, పోట్లు బెణుకులు, మొదలగు బాధలకు అమృతాంజనము ప్రథమ సహాయముగా మెట్టనే పనిజేయును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు గుంతుము పోగలవు. నెత్తురు ప్రతిక్షణమునందును శరీరాంగములకు ఆహారపదార్థములను గొనిపోయి అచ్చటి శిథిలపదార్థము లను గ్రహించి ప్రాణరక్షణము జేయుచున్నది.

అన్ని నొప్పలలో దొరకును

అమృతాంజనం డిపో,

మదరాసు - బొంబాయి

కరాటిక్కు వేపరు మిల్లులు

రాజమండ్రి

గవర్నమెంటు ఎక్స్‌ప్రెస్ పరిక్ష

1924 వ సంవత్సరపు నవంబరు నెల 26 వ దినము కర్ణా టిక్కు వేపరు మిల్లుల చారిత్రముననేగాక దక్షిణ హిందూదేశ మందలి కాగితపు ప్రతిమలచారిత్రమునందుగూడ చాల ప్రశం సాపాత్రమైనదని చెప్పవచ్చును. అదినమున గవర్నమెంటు వారి ప్రతినిధులు మిల్లుల పరిపరివిధముల కోరించి యది యభి వృద్ధికి వచ్చితిరు నను దృఢాభిప్రాయము నొసగిరి. ఆంధ్ర ప్రాయము కంపెనీయజమానుల కెంత సంతోషాత్సహముల నొసగునో వేర వ్రాయవలసినదేదు. కర్ణాటకముల కన్నిటి కోర్కె యత్వంతో ప్రోత్సాహము మెంచుచున్న ప్రియ బాళిక బాలాభివృద్ధిగల గడవి ఆరోగ్యవంతముగ బెరుగగలదను దృఢనమ్మకము కురుచునపు డెవ రిట్లాహము గలగతుం దును? అందులో ముఖ్యముగ ఒకటిన్నర లక్షల రూపములు వాటాదారులనుండి సంత ప్రయత్నించినను రాక నిలిచిపోయి పనినడపించుట కేదినమున కాదినమే గండముగ నుండునట్టి దుర్భరార్థికావస్థలో దొరతనమువా రారక్షుల తూపాయత బుణము నొసగుటకంటె కోరదగిన దేమున్నది? బుణము నిచ్చుటకు ముందుగ గవర్నమెంటువారు విధించిన మరతులను చేయబూనిన పరిశోధనలకును కంపెనీవారు వెలవలేదుగాని ఏ సెవమున బుణ మెచుట ప్రోత్సేయబడునోయనిమాత్ర మాం దోళనముగ నుండెను. కాని గవర్నమెంటు ఎక్స్‌ప్రెస్ పరిక్ష కంపెనీవారి కట్టడములకును, యంత్రములకును, వారి బాగ్రతా యత్రకార్యనిర్వహణమునకును ముగింతన్న చెచ్చినదే గాని లోపమేమియు రానీయలేదు. ఎక్స్‌ప్రెస్ గూడ ప్రశంసించ దగినట్లుగ కంపెనీ యధికారు లింతవనినింతత్వరలో జరిగించి నందులకు వాటాదారులను, జనసామాన్యమునుగూడ వారిని హృదయపూర్వకముగ నభినందింపదగును.

మిల్లుల కీబుణము నిచ్చుటలో సంబంధముగల యద్యోగియు తెల్లరు రాజమహేంద్రవరము నకు విచ్చేసి యుండిరి. అప్పుడు లోయరు గోదావరీ జిల్లాఫారెస్టు ఆఫీసరు లును, ఉత్తరసర్కారుల ఫారెస్టుకన్సల్టెంటును, పారిశ్రామిక కాభాధికారి రాకమునుపే విచ్చేసిరి. గవర్నమెంటు పారిశ్రామిక కాభాధికారియగు భామసుగారును వారి అసిస్టెంటు ఇండ స్ట్రీయలు ఇంజనీరును. వారిమా ప్రత్యే జరుగారును గత 24 లేరి ఉపదముననే మదిరాసు మెయిబనుండి దిగిరి. ఆంధ్ర యా గవర్నమెంటు పేపరు అంతు పల్కు ఎక్స్‌ప్రెస్ రె యిటు దొరగారు 28 తేదీని కలకత్తామెయిలులో దిగిరి. వీరు నుండును సంవత్సరములనుండి హిందూదేశమందలి యడవుల నన్నిటిని కోరించి ప్రపంచమంతటికిని సరిపోవు కాగితములకు విలయు వెదురును సూర్యేంద్రవరకు హిందూదేశ మొక్కయే స గ్గో చేయగలదని చెప్పియుండిరి. ముదుసలియయ్య తనకువాం

చిత్రావలన్నియు పుష్కలముగ నున్నవాడయ్య నెట్లయిన నీదక్షిణదేశమున కాగితములమిలును స్థాపించి దాని నభివృద్ధికి చేవలయునను చిరకాలసంజనితోదేశము నెరవేరుకలంపుతో ను మిల్లునకాదినంధాతయై తన సర్వశక్తుల దాని యభివృద్ధియై యుపయోగించుచున్న మన యాంధ్రదేశీయులును, నెల్లూరు జిల్లావాస్తవ్యులు నగు రావు బహదరు వి. ఆశ్వరచెట్టిగారు భామసు మొదలుగాగల ప్రభుత్వోన్నతోద్యోగులతో క్రియె టు దొరగారి వాదరించి తమ పారిశ్రామికజ్ఞానము వెలిజిమ్ము మృదుమధురోక్షుల నాతనిబస కనిపిరి. రెయిటుగా రింపెత్తప రిక్రమ నారంభించుట కెవరు ప్రోత్సహించిరి చెట్టిగారి నడు గగా హిందూదేశమున వెదురుకాగితములపరిశ్రమలకుగల విశేష వకాశములనుగురించి రెయిటుగారు 1912 వ సంవత్సరములో వ్రాసిన ప్రస్తావన కమేము ఖ్య కాణ మని వారు చెప్పి రని యుతాము విశాల భావములతో నూచించినదాని నింతపట్టుదలతో భారతీయులందొకరు సాగిం పబూనినందులకు రెయిటుగారు చాల సంతోషపడి ఈపట్టణ మంటే దీని నారంభించిరిని ప్రశ్నించినయియు రెయిటు మార్గమునకును నీటిమార్గమునకును అనుకూలముగ నుండుటయే గాక ఎన్ని సంవత్సరములకైన సరిపోవువెదురును సప్లయచేయగలు గు అడవులు దగ్గరనుండుటయు, కావలయునంతసేరుకు చాల మంది కూలీలను చాళగ దొరకుటకవకాశమునుటయు కారణ ములనివారు చెప్పిరట రెయిటుగా రందులకు చాల శ్లాఘించి మిల్లు తప్పక విజయమొందునని చెప్పినయియు తెలియుచున్నది.

రెయిటుదొరగారు రాకమునుపే దామసు దొరగారు మిల్లులను పరిశీలించి నారంభించిరి. అసిస్టెంటు ఇండస్ట్రీగు ఇంజనీరుగారు వారిమాప్రత్యే జరును, మెషినరీభాగముల నన్ని టిని పరిశీలించి వాటిబావితాలను ఖరీదులను వేసుకొనిపోయిరి. ఈపరిశ్రమనుగూర్చి ఉత్తరమండలములఫారెస్టు కన్సల్టెంటు గారారంభమునుండియు భిన్నభిప్రాయములను గలిగియుండిరి. కాని తమయద్యోగ సమయమున నీయడవుల నన్నిటిని జూచి యుండుటయేగాక గత నాలుగైదుసంవత్సరములు, ఫారెస్టు రికార్డులనుండి అదివరకే తమకు కావలసినసంగతులను తెలిసి కొనియుండిరి చెట్టిగారు వాతసంతోయముల నన్నిటిని పటాపం చులగ చేసిరి. ఇటువంటి పరిశ్రమలను ప్రోత్సహింపవలసినం గాని లేనిపోని అడ్డుకులను కన్పించిచెప్పుట మంచిదికాదని రెయిటు, భామసుదొరగారు చెప్పినవిమ్ముల నతడు చెట్టిగారు చెప్పిన భోగట్టా సరియైనదిగ నంగీకరించి మిల్లులను కావలయు వెదురులోచాలా భాగమును తామే సప్లయచేయదలమని చెప్పెను. నిదేశీయులును ఉన్నత ప్రభుత్వోద్యోగీయులునగు భామసు రెయిటు దొరగారు దేశీయపరిశ్రమలం దింతశ్రద్ధ వహించుట కును, దేశీయపరిశ్రమలకు సహాయార్థముగ నిటీసలచేసిన శాసనము ననుసరించి ఒక్కటి తక్కువైన దరఖాస్తులన్నియు మంజూరు కాకపోవుటనుబట్టి చూడగా నింతయుమిమ్ముట కీరీతి నభికారుల సమృద్ధింపజేయుటలో ఆశ్చర్యచెట్టిగారు చాల శ్రద్ధ తోడను, వట్టుపలతోడను పనిచేసినయియు, దేశీయులకును, వా టాదారులకును శ్లాఘాపాత్రులనియు చెప్పవచ్చును.

ఇండియా గవర్నమెంటువారిపేజరు అంతు పల్కు ఎక్స్‌ప్రెస్, రెయిటుదొరగారు 28 వ తేదీనాటి యుదయము కాల్పుతనిభీ నారంభించిరి. ఏయంత్రమున కాయంత్రము, ఏమద గామరు, ఏమూర్తికామూర్తి విడదీసి మరిమరి పరిశోధించి వేసివారు సంకుప్తినొండలేదు. యంత్రములన్నియు నిండు ఎగమున నడచుచుండగను నిలిచియుండగను, ఏయంత్రముల నే రీతి బరిశీలించవలయునో ఆరీతి నాతడు నామూలాగ్రముగ పరిశీలించెను. 26, 27, 28 తేదీలనుగూడ పూర్తిగ పరిక్షజరి గెను. పరిక్షాసమయమున ఇప్పుడున్న యంత్రముల దార్శియము ను వాటిని నిర్మించినపద్ధతియు చాల సంతృప్తికరముగ నున్నవని చెప్పి వాటిని లాభకరముగ నవరింపగలుగు సదుపాయముల నత డు నూచించెను. ఇంతవెత్తపని నింతత్వరలో నింరిచాకగ తయారచేయగలిగినందులకు కంపెనీఅధికారులను ప్రశంసించుచు మిల్లు బాగుగ పనిచేయుటకు తగిన యవకాశములన్నియు గల వనియు, ఇప్పుడునున్నదానిలో భగము "పల్కు"ను మాత్రమే ప్రతి నము తయారుచేయుచు వచ్చిననుగూడ నూటికి 16 రూపాయలకుండున లాభములను పంచిపెట్టవచ్చు ననియు వారు నెలవిచ్చిరి.

పరిక్షయంతయు పూర్తియైనపిమ్ముట రెయిటుదొర గారు తాము పూర్తిగ సంతృప్తినిందినసంగతిని భామసుగారికి చెప్పెను, కంపెనీవారు డబ్బు ఇచ్చిందివలన చాలబాధ నొండు చున్నార గావున సాధ్యమైనంతత్వరలో వారికి వలయు షాక ర్యముల నొసగువార్తనునని నూచించిరి. పదివచ్చునెదురోజు లలోనే కొంత సొమ్మును కేషించినది మాసములోపునను కం పెనీవారికి లభింపవచ్చునని ఊహించవచ్చును. బుణాద్రవ్యము వచ్చిన యంతికాలముననే మిల్లు ప్రశంసార్థముగ పనిచేసి వాటాదారులకు మంచిలాభములను పంచిపెట్టి ప్రజల కుతా హము గలిగించుటయే గాక మరెన్నో పేపరుమిల్లుల సేదేశ మున సాపించుటగూడ మార్గదర్శియగునని నమ్ముచున్నాను. పారిశ్రామికాధికారి.

రెడ్డిరాణి సచిత్రమాసపత్రిక
నం॥ర చందారు 3
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును
వారకాంత (నాటకము) విలులయు, నిట కతలయు అద్భుతచర్యలు, బీచివర్ణన చదివితీరవలయును. నెల 12
మిథునానురాగము (పేరుగన్న నలు) నెల 12
గర్వభంగము (గరుడ, బులరామ, అంజనేయ, సత్య భామ గర్వభంగకథలు గలనాటకము) నెల 10
వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) 10
ఆంధ్రనామసంగ్రహము (సటిక) 4
రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము, గోదావరిజిల్లా.

తెలుగుతొలకా ఆదిమాండ్ర మహాజనసభ

మాట్టేరు

ఈతొలకాలో శాశ్వత ఆదిమాండ్రమహాజనసభ చేసి మాసపత్రిక వ్యవస్థ మార్గమేర్పాటు చేసినవారైన మహాశ్వేత రాయాచి మాండ్రము నిశ్చయించుకొని నవంబరునెల 25 వ తేదీ ని మాసపత్రికాయలును, శ్రీమంతులును కాసననిర్మాణసభాసభ్యులును, ఆదిమాండ్రుల యభివృద్ధికి నితంతరము కృషిచేయుచున్న మహాశాస్త్రి నరాలశాస్త్రి దేవేంద్రుడుగారిని శ్రీ యంత రాయుడు గంగయ్య, బడుగు నాథముని, కళవర్తి ఆదయ్యగార్లును, ఆదిమాండ్ర ప్రచారకులగు శ్రీ కుసుమధర్మన్న, నీలంబెంకయ్యగార్లును ఆహ్వానించగా 25 వ తేదీ ఉదయము 11 గంటలకు మాసాచార్యులగు వీరలదర్శు మాట్టేరు ద ఉచేసిరి.

ఉద్దేశం

నర్సాపురము తొలకా జూన్యగ్రామవాసు లగు శ్రీపూడి జీవరత్నముగారి బాంధవాయుద్యమతో అతివిశేష ముగాను, బహుజనాకర్షముగాను మాట్టేరు లోని ముఖ్యమగు పీఠుల గుండా శ్రీ దేవేంద్రుడుగారిని తమమిత్రులను గుఱుముఖం దిమిద ఊరేగించుచు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ఆదిమాండ్ర ప్రవర్తకచేరి, మాగ్రామ ఆదిమాండ్రులలో ప్రయత్నమును, ధన వంతులను, దానధర్మానికి సద్గుణములను గలిగి మాకు అండగా నున్న మహారాజశ్రీ సాక రామస్వామిగారి యింట విడియించిరి.

స్వాగతము

శ్రీ దేవేంద్రుడుగారున్న తమమిత్రులను బసచేరుటకు ముందుగా శ్రీకామలవారికి శోభనవర్ణ ఆదిమాండ్రశ్రీపురుషుల నేతులుపుష్పములు కేటపుచుకొని జయజయధ్వనును చెలరేగ వారిపై పుష్పవర్షము గురిపించిరి. భోజనాంతరమున అనేక మంది ఆదిమాండ్రులు దేవేంద్రుడుగారి దర్శనము చేయుచు తమ తమ గ్రామాదులలో శోధు, సూతులు, ముసుగుదొడ్లు, పాకాల లులేక బాధపడుచున్నవారికి, తగిన సదుపాయములు గవ్వ మెంటువారిద్వారా చేయించెదనని వాగ్దత్తమిచ్చిరి.

గొప్పఊరేగింపు

మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు ఆదిమాండ్ర శ్రీపురుషుల, పిల్లలు, యవతులు సుమారు 7 వందలమంది జయజయధ్వనులతో ఆగ్రజాతీయుల పీఠులగుండా పోవుచు మధ్యమధ్యాహ్నమునకు సీలంబెంకయ్యగార్లు "అంటుదోషము మానలే లా, దానినిదుడలకై యంతపంతుము మీరేల" అని అంటుదోషము చేరి ఆదిమాండ్రుల హక్కులను ఆరికట్టుట ధర్మముకాదు. కా ప్రస్తావనమును కాదని పాటలుపాడుచు విశేషానికి జాలిపుట్టి చిరి. బ్యాండువాయిద్యముతో అతిమనోహరముగా సభానిర్ణయస్థలమువద్దకు ఊరేగింపు సాగించి సాయంత్రము 4 గంటలకు సభ ప్రారంభించిరి.

మహాజనసభ

మాట్టేరుగ్రామమున అనగా నర్సాపురము కౌంవగట్టున కట్టబడియున్న శ్రీమంత కర్ర చినవెంకటరెడ్డిగారి ధాన్యపు ప్యాక్టరీకి దక్షిణభాగమున విశాలముగానుండి, నాపలాయితో అమర్చబడియున్న పెద్దకల్లమునందు సభా యేర్పాట్లు చేయబడినవి. దేవేంద్రుడుగారు, తమ మిత్రులు, సాక రామస్వామి గారు కుర్చీలపై ఆసీనులైన పిమ్మట, శ్రీబడుగు నాథమునిగారు దేవేంద్రుడుగారిని గూర్చి క్లుప్తముగా సభావారి కెరిగించిరి. పిమ్మట శ్రీసాక రామస్వామిగారు ఆదిమాండ్రుల తరపున దేవేంద్రుడుగారిని, వారి నేవను ప్రశంసించుచు పుష్పమాలను వేసిరి.

తాయుడు గంగయ్యగారు

సభాముఖమున నిలువబడి ఆదిమాండ్రులను చూచుచు సోదర! సోదరీమణులారా! నేడు మనకు మహాసుదినము. అడుగు బడిపోయి అన్ని మో రామశంకరాదుని లిపించుచున్న మనము యిట్టి మహాసభలు చేసుకొని మన కష్టనిష్ఠులములను చర్చించు కొనుదినములు వచ్చినందుకు నేనెంతయో ఆనందించుచున్నాను. అయితే యీసభలో మీముఖములను చూడగా నాకు మిక్కిలి దుఃఖముగుచున్నది. ఒకరి ముఖములోను యెట్టిని రక్తపిండుపు లేక పసచేడి బానిసస్వరూపములతో కనుపించుచున్నారు. ఇంతకు మనము అజ్ఞానదశయందుండి మునిగిపోవుచుండుటయే కారణము. మనస్థులకు మనస్థుల మరచిపోయి కల్లు గోమాం గును తిని విద్యలేక మనముభివృద్ధిని మనమే నాశనము చేసి కొనుచున్నాము. ఇకముందునుండి మనసంఘములో కాపురము చేయుచున్న దురాచారములను మామగొని విద్యనెర్చుకొని బాగుపడగలందులకు మిమ్ములను కోరుచున్నాను. వైజాతుల వారు యీ సభాధిమంతులైనది చెప్పమని మనలను నిజముగా ప్రేమలాలవారు దయతో ఆదరించినయెడల మనమింత దుస్థితికి రాకపోయేదోవారము. వారు మనల నెంతకాలము బానిసలనుగా జూచి దుఃఖపెట్టెదరో వారుకూడా అంతకాలము బానిసలుగా నుండక తప్పదని అనేక విషయము లుపన్యసించిరి.

దేవేంద్రుడుగారు

సోదరులారా! ఇప్పుడు చెప్పింపగలదు లన్నియు మీరు ఆలకించుకొనుచున్నాను. నేను మీకు యొక్కవచెప్పట అవసరము కన్పించుటలేదు. కాని మీరందరు యింత తాత్పర్యముగా నేడుసభచేసి మాబోటివారిని ఆహ్వానించినందులకును, మన కష్టముఖములు విచారించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నందులకు నేను మీకు మిక్కిలి కృతజ్ఞతాభివందనములు చెల్లించుచున్నాను. అయితే మనము దర్శింపగలముగా నున్నసంగతి మీ కందరకు తెలిసియున్నది. కాని మనము కష్టపడి తెచ్చుకొన్నంత సంపాదన మరెవ్వరికి లేదు. మన సంపాదనంతయు కల్లు, గోమాంసాది దుష్కారములకై చెచ్చించి మాటికి గుడ్డకు పీనుగుచున్నాము. పెండిండ్లకు చావులకు మనముచేసే మా ధాచారములు నృధాఖ్యులు మనలకు పూర్తిగా నాశనము చేయుచున్నవి. ఇటీవల మనము అభివృద్ధికి లాభలేననియు, దురాచారములను మానుకొనవలసిన దనియు యితరవర్తముల వారిరలె మనమును స్థితిపరులుగా నుండవలసినదనియు మన సంఘములో కలవరముజుట్టివది. అందుకై మనము ప్రయత్నించుచున్నాము. గవర్న మెంటువారుకూడ మనకు అన్నివర్తముల వారితోపాటు సమాన ప్రాతినిధ్యమిచ్చుచు మనహక్కులను గా పాడుచున్నారు. మనలను గౌరవించుచున్నారు. అదిగాక మనము అన్నిజాతులతోపాటు హక్కులను పొందుటకు నూతులు మొదలగువాటిని మనలను వాడుకొనుటకు ఆర్డరు యిచ్చియున్నారు.

మనలో విద్యభాగుగా వ్యాపించునిమిత్తం నిర్బంధవిద్య నుకూడ అతులుజరుపుచున్నాను. మనకు యాదినములే నుదినములు. దీనితోపాటు గాంధీమహాత్ముడుకూడ దేశములో పెద్ద గొప్పకేసుచేయుచు హిందూసంఘమునుండి అంటుదోషము తప్పించుదని గొప్ప అందోళనము చేయుచున్నారు. ఒకతెట్టు గవర్న మెంటువారును ఒకతెట్టు ప్రజలును మనకొరకు పాటు బడుచున్నారు. ఈతరుణము మనము పోగొట్టుకొనక మన హక్కులను యిరువత్తుములనుండి సంపాదించుకొనుటకు చాలా ప్రయత్నములు చేయవలెను. మనము చలనములేక ఊరకుండి నచో మనలను కన్నె తియ్యచువారు కనిపించరు. కనుక మే ల్కొనుడు, మేల్కొనుడు అని అరగంట ఉపన్యసించిరి.

కుసుమధర్మన్నగారు

ఓఅయ్యలారా! నాకులక్కలారా!! మీకు నావందనములు మనలోనున్న చెడ్డ ఆలవాట్లు మనము మానుకొని సంఘకట్టుతోనుండి పొదుపుగా జీవించువలయున్నామని, మన విద్యలకు విద్యనెర్పించి జ్ఞానము సంపాదించవలసినదనియు మీకు నేను అనేకసార్లు చెప్పుచున్నవాడనేగాని యిప్పుడు ఒక్క గొప్పవిషయము మీకు హెచ్చరించదలించియున్నాను.

అదేమనగా; మనలను బానిసలుగా ప్రజాతివారు చూచుచున్నారు. మనమును బానిసలుగానే సంధించుచున్నాము. నిజముగా మనము బానిసలుకాము. అందరితోపాటు మనము మనుష్యులము. అన్నిజాతులు పొందుచున్న సర్వహక్కులను మనమును పొందవలసియున్నామనేసంగతి మనసంఘముం తయు పదేపదే జ్ఞప్తి తెచ్చుకొని మనము పౌరుషముతోను పిరికిలేనివారిగాను కనిపించి: పృథ్వీ నిజముయిన జీవము మనలో ఉండును. అప్పుడే మనము అభివృద్ధికి రావలెనను కలవరము పుట్టును.

కాని మనలో చాలామంది చెప్పేదేమనగా దేవుడే మనలను యీవిధముగా పుట్టించి రయతులకు నిరంతరదాస్యము చేయుచున్నారని అందుకు, ఇది కేవలము పిచ్చు, అంతకంటె చెప్పవచ్చును. దేవుడు అందరియందును సమానదృష్టిగల వాడై ప్రకాశించుచున్నాడు. అట్టి యీశ్వరుడు మనలను బానిసలుగాను యింకొకరిని మననె తిమిద అధికారులుగాను సృష్టించి యుండడు. నిజముగా ఈశ్వరుడు అందరియందును సమానదృష్టిగలవాడని చెప్పవచ్చు ఈ ఉపపాదమునుచూడుడు. ఆయన నీరు, గాలి, నిద్ర, ప్రతిదీనిన్ని సమానముగా ప్రసాదించియున్నాడు. ఇందులో హెచ్చుతగ్గులేమియును లేవు. మానవుల అజ్ఞానముచేత నీవు ఎక్కువ నేను తక్కువ అనేది తెచ్చిపెట్టుకొన్నాము. గనుక మనము హిందువులతో ముఖాముఖిని వాదించుచు మేము కుక్కలకంటెను, పందులకంటెను, యితర జ్ఞాతజంతువులకంటెను నీచులముకాము. మేమును మానవమాత్రులమే నాకును జ్ఞానమున్నది. మేమును మీరు పోలగు సర్వహక్కులను పొందుటకు అధికారమున్నది. అనియు, మనలను ప్రాంతబోతులనిగాని, గోమాంసభక్షకులనిగాని శుద్ధి ములేనివారనిగాని హిందువులు చెప్పేయెడల, తమతమ సంఘములలో త్రాగి, జూదమాడి, మోసగించి, శుభ్రములేక, చేయరాని పాపకార్యములు, చేయుచు, మనకంటెను అసమాధములుగా ప్రవర్తించేవారిని మావంటి మాటలుగా వారిన చూచుచున్నారా? ఊరికిదురముగా వెలిబెట్టి ఉంచినారా? మానవలె వారిన అవమానపరచుచున్నారా? అట్టివారితో మీరు భోజన పానాదులు చేయక సంఘమునుండి బహిష్కరించినారా? అని వారిని ధర్మముగా ధైర్యముగా వాదించుటకు నేర్పుకొన్నట్లు

దే మహాతికి గౌరవమున్నదిగాని వారెన్నితెట్టినను, ఎన్నికాట్టి నను ఎంతటివ మానవ పరచినను చలనము లేక బానిస స్వరూపములతో వెట్టి ముఖములతో బిక్కపోయి మాయమందుమో అంతకాలము బానిసలుగానే జీవించకతప్పదు. మనము మానవలసిన మూర్ఖాచారములను మానుకొనుచు అట్టే ఊరకున్నను లాభములేదు. ఎప్పుడయితే మనము మనుష్యులమనే భావము ఎదుటివారికి కలిగించెదమో అప్పుడే మనహక్కులను మనము సంపాదించుకొన గలుగుటకున్న వైచారి కుంటివాదములు నశించుటకును అపకాశము గలుగును. కాబట్టి నేటినుండి మీదండగు నామాటల యందున్న నిజానిజములను గ్రహించి ప్రవర్తించెదరని చెప్పమని విరమించిరి.

పిమ్మట గంగయ్యగారు మరొకంతేవేపు మాట్లాడుచు ఆగ్రజాతీయులారా! మీరు నిజముగా హిందూ ధర్మము నవలంబించిన మహాసభావు లగుదురేని ఏదీ మీలో శ్రీరాములవారి వంటి సద్గుణములు కర్మునివంటి దానబుద్ధి, హిందూ మతకర్తల వంటి సమానబుద్ధి కాస్త్రములయందున్న సర్వసమానత్వము, యీ మొదలుగాగల సద్గుణములు మీలోలేవని మమ్మాటికి మిమ్ములను మందలించుచున్నాను. అట్టి సమానబుద్ధియే మీలో నున్నచో మీసోదరుల మరుమమ్ములను గర్వదర్శింపటగా చేసి హింసచేయుట యెందులకు? మీరు నిజముగా హిందువులేనా కారు కారు నిజముగా హిందువులుకారని చెప్పవలసి వచ్చి నందులకు మన్నించి మీసోదరులను మీ భూములను సాగుచేసి ధాన్యరాసులను పండించి నిత్యము మీసేవచేసి ఈ నిరుపేదలకు ఆదిమాండ్రులను నేటినుండి మీవిజ్ఞులనిధముగా మన్నించి కాపాడుడు. అప్పుడుగాని ఈదేశములో కాంతి ఉండదని నిజముగా నమ్ముకు అని పలికిరి.

శుద్ధి

హిందూ మతస్థులగు ఆదిమాండ్రులు క్రయిస్తన మత మవలంబించి అది వాటికి సరిపడక నరల హిందూమతమునే స్వీకరింపగోరి శుద్ధిసంఘ సంస్కర్తలగు శ్రీరాయుడు గంగయ్యగారికి దరఖాస్తు యిచ్చుకొనగా మహాసభా ముఖమున పేతల మంగయ్యగారు, తోట వెంకయ్యగారు, మాత నరసయ్యగారు, నల్లి నరసయ్యగారు, తోట చిట్టన్ను, నల్లి మహాలక్ష్మన్ను యీ ఆగ్రునికి హిందూమతదీక్ష నిచ్చి ఎప్పటివలే హిందూ మతస్థులనుగా జేసిరి. పిమ్మట సభ ముగిసినది.

శ్రీయంత కర్ర చినవెంకటరెడ్డిగారు

మా ఆదిమాండ్ర మహా జనసభను సంపూర్ణముగా అకర్మదించుచు మమ్ములను మిక్కిలి ప్రోత్సహించి మాయెడల సానుభూతి కన జరిచి మా సంఘాభివృద్ధికి అనేక సదుపదేశములను చేయుచు రంగూన్ లోకూడా మా ఆదిమాండ్రాభివృద్ధికి వీరు అమితముగా తోడ్పడుచు తమస్వగ్రామములో మేము యిట్టిసభను జరుపుట విన్నవారై మిక్కిలి ఆనందించి మాప్రయత్నములను దీనించుచు ఈ సభకు చుట్టుపట్ల గ్రామాదులనుండి హాజరయిన మా కులస్తులందరికు భోజనసదుపాయమునకు లోటులేకుండ విద్యయు యితర ఖర్చులు మాకు దయచేయుటయేకాక సభాస్థలమునకు కావలసిన అన్ని సదుపాయములు ప్రేమపూర్వకముగా మా కొనగిన శ్రీయంత కర్ర చినవెంకటరెడ్డిగారికి మా ఆదిమాండ్రుల మంచరమును కృతజ్ఞతా కేరందనములు చెల్లించుచున్నాము.

మాగ్రామ ఆదిమాండ్రులు శ్రీ సాక రామస్వామి, సాక మంగయ్య, నాగుపెల్లి చిననాగయ్య, నల్లి నందియ్య, సాక పల్లయ్య, మట్టానానూరు, పాతకొల్లు రాజయ్య, గోనపాటి రామయ్యగార్లు యీసభాసందర్భమున కులాభిమానముతో క్రమపడినందులకు మిక్కిలి విందనీయులు.

శ్రీప్రోలుకొండ రామానుజులుగారు

వీరు మాగ్రామ ఆదిమాండ్రప్రతిపాధ్యాయులు. వీరు మా కులగురువులు. వైష్ణవమతస్థులు. వీరు మాగ్రామములో పాదము వెట్టినదిమొదలు మావిద్య విద్యాభివృద్ధికి గాక మా దీన సంఘాభివృద్ధికి చాలాశ్రమముచేసి మిక్కిలి కృషిచేయుచున్నారని చెప్పటకు మిక్కిలి ఆనందించుచున్నాము. వారు వైద్యము నెరిగినవారగుటచే మాలో అనేకరోగులను కుఖముగ బాగుచేయుచు మానిచ్చి విధముల సహాయపడుచున్నారు. వీరికి మాగ్రామవాసు లందరము వందనములు చెల్లించుచున్నారము.

కుసుమ ధర్మన్న, నీలం వెంకయ్యగారు

వీరు మాప్రాంతములలో ప్రచారముచేసి అనేక సద్బోధలు బోధించి మాసంఘములో చెప్పరాని అందోళనము గలుగజేయుచు యిట్టిసభలుచేయుటకు కారణభూతులై మాలోనూతన లేజన్యు కలుగజేసిరి. వీరి బోధచేసే శ్రీగ్రామములో మాకుల కల్లు, గోమాంసము పండులను పెంచుట పుభాసభాకార్యములందు జీవహింస దుర్వ్యయము మున్నగువాటిని మాన్పించు నున్నారని తెప్పటకు సంతోషించుచు మా కృతజ్ఞతను వారికి వెల్లడించుచున్నాము. ఇదిగాక మే మెవరమో ఇటువంటివర్గతి ప్రాప్తిండుటకు కారణమేమో మన మేవిధముగ వృద్ధి రావలయునో అనేకు కళియయిన సమస్యలను యీ మహాసభలు

శ్రీ విశాఖపట్టణము జిల్లా జాతీయోపసంఘము

పైసంఘసభ 1 తేదీని విజయనగరమున జరిగినది. శ్రీ యశ పూసపాటి కుమార వేంకటపతిరాజుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

అంగీకరింపబడిన తీర్మానములు

ఆరీసోదరుల తల్లియను నీయమృతుగారి మరణమున కీ సంఘమువారు విచారించుచు ఆమె ఆత్మకు శాంతి నీయవలసినది గా భగవంతుని ప్రార్థించుచు ఈ తీర్మానము నారీసోదరులకు తోయియుగదుటకు అధికారమిచ్చియున్నారు.

ఈ క్రిందివాని జిల్లాకార్యనిర్వహకవర్గముగ నేకగ్రీవముగ నెన్నుకొనడమైనది. 1 శ్రీయుత పూసపాటి కుమార వేంకటపతి రాజుగారు. 2 తరిగొప్పల వెంకట శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు 3 మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రిగారు 4 వసంత రావు బుచ్చి సుందరరావుగారు 5 మల్లిమడుగుల కోదండరామస్వామిగారు 6 భమిడిపాటి చినయజ్ఞనారాయణ శర్మగారు 7 విన్నకోట జగన్నాథగుప్తగారు 8 మల్లామర్లు వెంకట రామమూర్తిగారు 9 శ్రీమత్ప్రతివాద భయంకర మంత్రిత్వం వెంకట గోపాలాచార్యులుగారు 10 జులైద గోపాలస్వామిగారు 11 కొట్రం సోమసుందరంగారు 12 చింతకొండ నూర్యనారాయణగారు 13 మంత్రాల లక్ష్మీనృసింహగారు 14 తెలిచేవర వాసుదేవరావు గారు. 15 కోయకొండ బుచ్చిరాజు శెట్టిగారు.

ఈ సంఘమునకు శ్రీయుత పూసపాటి కుమార వేంకట పతిరాజుగా రధ్యక్షులుగను తరిగొప్పల వెంకట శ్రీనివాసరావుపంతులుగా రుపాధ్యక్షులుగను విన్నకోట జగన్నాథగుప్త గారుకోశాధ్యక్షులుగను భమిడిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణశర్మ మల్లిమడుగుల కోదండ రామస్వామిగారు కార్యదర్శులుగ నెన్ను కొనబడిరి.

శ్రీయుత, వసంతరావు బుచ్చిసుందరరావు, కోదండ బుచ్చిరాజుశెట్టి నెమ్మరాజు కీతారామమూర్తిగారు శ్రీ మత్ప్రతివాదభయంకరం మంత్రిత్వం వెంకట గోపాలాచార్యులు, భమిడిపాటి చినయజ్ఞనారాయణశర్మగార్లకు ఖద్దరు బోర్డు మెంబర్లుగా నెన్నుకొనడమైనది. వైబోర్డు కార్యదర్శి వి. శా ఎన్నికలగువరకు శ్రీయుత భ. చినయజ్ఞ నారాయణ శర్మగారిని బోర్డుకు సమావేశకర్తగ నిర్ణయించడమైనది.

రాష్ట్ర సంఘమువారి ఉపసంఘమువారి నివేదికము వచ్చునంత గతసభలవృత్తాంత నివేదనమును ఆమోదమున నిలుపు చేయడమైనది.

ఈదిగువవారిని బెల్లం కాంగ్రెసునకు ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనడమైనది:—

- 1 శ్రీయుత శేషమల్ల లక్ష్మీకృష్ణంహంగారు
- 2 తెలిచేవర వాసుదేవరావుగారు.
- 3 మంమూరు వెంకటరమణయ్యగారు.
- 4 కందర్ప వాసుదేవరావుగారు.
- 5 పూసపాటి కుమార వెంకటపతిరాజుగారు.
- 6 పోకల సత్యనారాయణరావుగారు.
- 7 మంత్రాలలక్ష్మీ నృసింహంగారు.
- 8 రాళ్లపల్లి రామమూర్తిగారు.
- 9 కాశీభట్లలక్ష్మీ నృసింహంగారు.
- 10 శేషమల్ల సీతారామస్వామిగారు.
- 11 మూలా వెంకటాంబగారు.
- 12 శ్రీమత్ప్రతివాద భయంకర మంత్రిత్వం వెంకటగోపాలాచార్యులుగారు.
- 13 చంతులూరు లక్ష్మీనరసింహరాజుగారు.
- 14 కోయకొండ బుచ్చిరాజు శెట్టిగారు.
- 15 మునంపల్లి శెట్టిగారి విజయరామయ్యగారు.
- 16 పాటిశెట్టి వసంతరావుగారు.
- 17 భమిడిపాటి చినయజ్ఞ నారాయణ శర్మగారు.
- 18 దినుస్తిరి సుందరరావుగారు.
- 19 వడ్డాది సవ్యాసరాజుగారు.
- 20 పెనుమెత్త

మాకు శాస్త్రయుక్తముగా విశదపరచుటచేత మేము ఊరకొనక మా అభిప్రాయము మా కేటగొలిచి పాటుపడుచు సంఘములు స్థాపించుకొని భజనలుచేసికొనుచు మా బాగుకై మేము ప్రయత్నించుచున్నాము. మా ప్రస్తుతాభిప్రాయకీ కారకులను శ్రీ కుసుమ భక్తిపూర్వకము లెంకయ్యగార్లకు మా మారుతీరు అదిమాంధ్రులము నంబనములు చెల్లించుచున్నారము.

కనుక ఆధిమాంధ్రుల ప్రహసనలను గావించుచు సంఘాభిప్రాయకై భజనకే కొలది పాటుపడి సంఘమును నిరంతరచాని సర్వమునుండి బయటపడుటకై యెల్లరు. ప్రయత్నించెదరని యిందునగా మా ఆదిమాంధ్ర మహాజను లందరకు విన్నవించుచున్నాము.

మట్టా నందియ్య,
మారుతీరు, లెలువతాలాకా

సీతారామ చంద్రరాజుగారు. 21 వాసా సుబ్బారావుగారు 22 చిట్లు వేణుగోపాలంగారు. 23 ముమ్మిశెట్టి యరకయ్య శెట్టిగారు. 24 శంకరవంశం నూర్యనారాయణ జనదేవుగారు. 25 విన్నకోట జగన్నాథగుప్తగారు. 26 కామాపంతుల నూర్యనారాయణగారు. 27 మోటమర్తి సత్యనారాయణగారు. 28 తరిగొప్పల వేంకట శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు.

ఈజిల్లా సంఘము తిరిగి కలిసికొనునంతవఱకు సంఘము యొక్క పనులు కార్యనిర్వహక సంఘమువారు చేయుటకు అధికార మియ్యడమైనది.

శ్రీయుత మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి, మల్లిమడుగుల కోదండ రామస్వామిగారు ఈసభయెదుట పెట్టిన తుపానుబాధ నివారణ ఉపసంఘమువారి నివేదికను ఆమోదించడమైనది. వారికి వైచానరుసామ్య మిగిలిన దింకను ఖర్చుపెట్టు నధికార మియ్యడమైనది.

శ్రీయుత మల్లిమడుగుల కోదండరామస్వామిగారు ఈసభయెదుట పెట్టిన కాకినాడకాంగ్రెసు ఖద్దరువిక్రయశాల తాలూకు అక్కశుంట్లు ఆమోదించడమైనది.

ఇప్పుడున్న ప్రచారకులలో అంగీకరించినవారిని ఖద్దరు హాల్లుగా ఏర్పాటుచేసి వారితాలూకాలో ముఖ్యగ్రామములలో కాంగ్రెసుఖద్దరుసంస్థ నోకటి యేర్పరచి ఆసంస్థతరపున వైచారివారా హాకింబరుగునట్లు ఏర్పాటుచేయుటకు ఖద్దరు బోర్డువారిని కోరుచు ఖద్దరుబోర్డుకు సూచించుచున్నారు.

శ్రీగాంధీపూజానిధి వసూళ్లకు యాజ్ఞలూతరపున ఒక డిప్యూటీను వెంటనే నియమించుటకు ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. ఇదివరకున్న సభ్యులనే తిరిగి నియమింపవచ్చును. తదా వారియనుమతిపైన క్రొత్తవారిని నియమింపవచ్చును. ఈవిషయము శెల్లంలకుమిటిని వదలివేయడమైనది.

జంబాయిలో జరిగిన నానానాయకుల సభలో బార్ని జోసెఫుగారు ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభయందు అంగీకృతమైన శ్రీ సీతారామరాజునకు సంబంధించిన తీర్మానమునుగురించి తాము మనసులోనిదికొని కొన్ని వాక్యములనుడివివిధుని వల్గిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రీసభలో తీర్మానములు అంగీకృతము కాలేదనుట వారికి తెలియకయును ఉపసంహరించుకొనవలెనని యాసభవారు కోరుచున్నారు. అనుతీర్మానము ఓటునకుపెట్టగా 2 అనుకులు రు వదుగురుప్రతికూలురు అగుటచేపోయినది.

(సం) పూసపాటి కుమార వెంకటపతిరాజు.
అధ్యక్షులు.

విశాఖపట్టణము జిల్లా సంఘ కార్యనిర్వహకవర్గసభ విజయనగరం 1-12-24

అంగీకరింపబడిన తీర్మానములు

ప్రచారకుల సభాస్థల విషయమున కవికొండల వెంకటసత్యనారాయణమూర్తి హాకొఅహమ్మద్గార్లు ఉపాధ్యాయులుగ ప్రవేశించుటచేతను, అనవసరములుగ వదలివేయడమైనది. శ్రీదాస్తకాల్ భృ. తామడిశీతులుగారి దరఖాస్తు ఖద్దరు బోర్డువారికి ఆలోచించుట నిమిత్తము రిఫరచేయడమైనది. కట్టా సీతారామయ్యగారి దరఖాస్తువిషయము ప్రముఖమనన సరమని నిలుపుచేయబడమైనది.

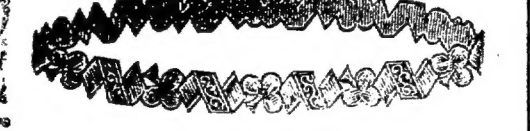
ప్రస్తుత ఆర్థికపరిస్థితులను బట్టి జిల్లాసంఘము తరపున ధనసహాయము పొందుచు పనిచేయుచున్న ప్రచారకు లందరును డిశెంబరునెలలో గౌరవ ప్రచారకులుగా నుండి శ్రీ తిలకు స్వ రాజ్యనిధి వసూలుచేయుటలో సహాయపడుదురు గాకయని యాసభవారు కోరుచు 1925 జనవరిలోని ఆర్థికస్థితిని బట్టి పై వారికి గౌరవభృతి నొసంగు ఏర్పాటుచేయుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

విశాఖపట్టణము జిల్లా సంఘ కార్యనిర్వహకముకొరకు తిలకు స్వరాజ్యనిధి వసూలు చేయుటగాను, శ్రీయుత పూసపాటి కుమార వేంకటపతిరాజు. 2. వసంతరావు బుచ్చి సుందరరావు. 3 తరిగొప్పల వెంకట శ్రీనివాసరావు. 4 మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రి. 5. చినయజ్ఞనారాయణశర్మ 6. కోదండ రామస్వామి 7. తెలిచేవర వాసుదేవరావు. 8 శ్రీమత్ప్రతివాద భయంకర మంత్రిత్వం వెంకట గోపాలాచార్యులు, 9 దుశేటి చిన నరకేంద్రరావు. 10 చంతురి అప్పారావు గార్లను వైచారకు చేర్చుకొను అధికారముతో, ఉపసంఘముగా నుండుటకు కోరడమైనది.

ఈ ఉపసంఘము త్వరలో పనిఆరంభించి చేయుటకు జరుగైన యేర్పాటులు చేయుటకు కార్యదర్శులను కోరడమైనది.

నేటివఱకును ఉన్న బిల్లులను ప్యాసుచేయుటకు శ్రీయుత మారేపల్లి రామచంద్ర శాస్త్రిగారికిని శ్రీయుత మల్లిమడుగుల కోదండ రామస్వామి గారికిని అధికార మియ్యడమైనది.

(సం) త. వెం. శ్రీనివాసరావు.
అధ్యక్షులు.

కావరబంగళా

బాలామణి

మూర్యచంద్ర

చిత్ర విచిత్రపుగాజులకు వట్టినిల్లు

ప్రస్తుత వవనాగరికమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలు రకములలో అనేకకొలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2½ సవరము మొదలు 6 సవరములవరకుతయారగును.

చేదారము సహా మజారి జత 1-కి ద్దు 10-0-0

ఒకసారి మావద్ద వేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.

సవరము బంగారుకు సీమవెండికి పూచీ యివ్వబడును. (3)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

లోకమయహర కస్తూరిమాలలు

ఈ అమూల్యమైన మూలము పెండ్లిదండ్రుల కస్తూరి, కంఠమపువ్వు, వచ్చకర్పూరము, అతిగుణకాములగు వన మాలికలు చేర్చి కయారుకేయబడినది. ఆక్షేపకరమగు ఏనువుకాని యిందులో చేరుటలేదు. శనివిధము, బాణము, బాలికలు, యవ్వములు, తేలులు, ముసలివారు ప్రతియొక్కరు డీనిని సాధారణరంగుల లన్నిటికిని అనురూపభేదముతో వాడవలసింది. బిడ్డలకు, బాలికలకు ఇది సంజీవివంటిది. వేసకు డీలు బుడ్లు ఖచ్చి అగుచున్నది 250-800 క్యూలు గలబుడ్డి 1 కి 0-4-0, 6 బుడ్లుగు 1-4-0 పోగుఖచ్చుతరు. ఈ దిగుక తెలుపబడిన ఖచ్చములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చుటకై తెలుపబడినది అందుకు యేలాటి సంజీవామేలేదు. తక్కువ వాడి చూడుడు.

గౌరవ్యతాసంపద:—రక్తగ్ధిని, బుద్ధిశక్తిని, జ్ఞానశక్తిని హెచ్చించును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0.

బాలసుఖోదయ:—పిల్లపిల్లలకు బలమిచ్చు దివ్యమహా, తివుగానుండును. నుజు మర్మరూపిణి 0-12-0.

భావనబిరక రసాయనం:—పిల్లసంబంధమైన వ్యాధులు, బాంతులు, అశ్మి రి శుభానుభవలై సోపును. ధ 1-0-0.

వారకజకేసరి లేవ్యాము:—వర్షవారములకు అశ్మి కుందగించుటకు మలబద్ధకము ముంబురు 3: నిట్టిగది ధ 1-0-0.

మా ఖచ్చముల గుణము ఒకసారి కొనివహరికే తెలియును. ఒకవధి మాత్రమే కొనివ వీరవ నిష్పాదును మాత్రమే కొనివహరిం చువచ్చునట్లుగను.

సా శెప్పువెంకటాచలవంశీయులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారామచంద్రశాస్త్రి, ముద్రా.

ఇతర వివరములకు గోడలకు లింటించియుండు
మా పెద్దనోటినులను చూడనోరెదము.

బొంబాయి గవర్నరు పర్యటనము

వైమానికదళమును బరిశీలించుట

కరాచీ వర్తక సంఘముయొక్క నూతన భవనమునకు శంఖుస్థాపనము చేయుట

కరాచీ, డిశంబరు 10:—ద్రెస్ట్రోన్డునందున్న వైమానికదళమును బొంబాయి గవర్నరుగారు నిన్న ఉదయము పరీక్షించి, నొకవిమానము నెక్కి ఆరగంటసేపు కరాచీ, చుట్టుపట్టణ ఆకాశమునందుండి తూచిరి. దిగి కిర్యాగారమును బరిశీలించిరి. కరాచీ బారు ఏసోసియేషను వారి డిప్యూటీ చైర్మను మధ్యాహ్నము గవర్నరుగారిని శంకర్షించెను. 5 గంటలకు కరాచీ వర్తక సంఘము నూతన భవనముయొక్క శంఖుస్థాపనము గవర్నరుగారు చేసిరి. రాత్రి సంగమసభలతో గలసి భుజించిరి.

గవర్నరుగారి భార్య

ఇవారు పూర్వ కేంద్ర పేరు ఆసోసియేషను ప్రారంభోత్సవము గవర్నరుగారి సతిచే నొనర్చబడెను. విల్ సన్ సంతానికి పెండ్లిదండ్రులతో కలిసి సన్మానపత్ర మర్పింపబడెను.

11. 30 గంటలకు భేదపురం సంస్థానమునకు బోవుటకు ప్రత్యేక పురైజులో బసులుచేరి విల్ సన్ దంపతులు వెడలిరి.

గవర్నరుగారి ప్రసంగము

కరాచీ, డిశంబరు 10:— నిన్న కరాచీ వర్తక సంఘపు నూతన భవనమునకు శంఖుస్థాపనచేయుచు, వర్తకపు మండముబోయి నెలిని చలించినదియు, వర్తకము నుత్థిలముగ నడుచుటకు పరిష్కరి లాసన్నమైనవనియు, వర్తకము నితరదేశలకుండు వాతావరణము నిలదీసిపోయెననియు గవర్నరుగారు తెల్పిరి. పూర్వమునుండియు కరాచీ వర్తక ఆభివృద్ధిగాంచుచున్నదనియు నది పంజాబులోను సింధుదేశమునందును చేయబడిన ఆభివృద్ధికార్యములపై చాల నాధారపడినదనియు గవర్నరుగారు నుడిచిరి. నుక్కూరు ఆనకట్ట మొదలగు దేశాభివృద్ధి కనుగుణముగా చేయించబడు నప్పుడు కరాచీ భావ్యాభివృద్ధి విషయమున భయమొంద నవసరము లేదని గవర్నరుగారు హెచ్చరించిరి. (అ. ప్రె.)

మైసూరు శాసనసభ

వార్తాపత్రికల మూతులు బిగియగట్టుటకు

బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను

బెంగళూరు, డిశంబరు 10:— ప్రజ్ఞోత్తరముల ఆనంతరము నేడు బిల్లుల విషయమై శాసనసభయందు చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. కుమ్మరొగులపేక్ష రిజిస్టరుచేయుటకు, వారిని వేరుగానుంచుటకు, దిగిన వైద్యోపచారము చేయుటకు నొక బిల్లు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడెను. కొన్ని బిల్లులు వేగముగ జరుగుచున్నవి. పిమ్మట సంస్థానమునం దమలులోనున్న వార్తాపత్రికల రిక్యూజుషను సవరణ గాంచుటకు నొక బిల్లు చదువబడెను. పెక్కుకొద్దియు యిందులకు ఆయిప్తుచెప్పిరి. కాని దివానుగారు ఎల్లవిషయముననులను నిశ్చయింపించిరి. సంస్థానమందలి పరిష్కరముల దెలియనివారు యీ బిల్లుయొడ ప్రతిపక్షముగ నున్నారనియు ఆట్టి బిల్లుచేయుట అవసరమనియు దివానుగారు చెప్పిరి. బిల్లు శాసనసభలో జరుగబడెను. (అ. ప్రె.)

దేశీయశాఖపూర్వకము

హైకోర్టుజడ్జిల పించును నిబంధనలందు మార్పులు
ఫిరీ, డిశంబరు 10— హైకోర్టు జడ్జిల జీతములు మొదలగు విషయములకు సంబంధించిన నిబంధనలందు మార్పులు డిశంబరు 4-వ తేదీని దేశీయశాఖ ప్రకటించెను. వెనుక ఆములులోనున్న నిబంధనల ప్రకారము హైకోర్టుజడ్జిగ నియమింపబడుటకు పూర్వము ముఖ్య న్యాయస్థానముందు జడ్జిగగాని, జూడిషల్ కమిషనరుగ గాని, అడివనలు జూడిషల్ కమిషనరుగ జూడ్జుస్యంధు, వాక్యవరక జూలందు గాని, పనిచేసి పిమ్మట హైకోర్టుజడ్జిగా నిర్దేశముబూర్తి గావించి పింఛను దీనుకొనునపుడు హైకోర్టులో పనిచేసినకాలము మొదలు నేకోర్టునందుండి హైకోర్టునకు వెళ్లినో నాకోర్టులో పనిచేసినట్లే యెంచబడి పించును యీమారుబడుచుండెను. ఇండియాచౌరి జడ్జిలకు నిబంధన కారిత్యమును సడలించెను. అందుచే స్వల్పముగ ధన మధికము పించెనుట్లుక. ఎన్ని సంవత్సరములు ఉన్నత న్యాయస్థానముందు జడ్జిపదవి జహించిరో దానినిబట్టి పించెను భిత్తుది యగును. (అ. ప్రె.)

బెల్గాం లో బహిష్కరణ పక్షమువారి ప్రత్యేక సభ

మహాత్ముని ఆనతి

16 వ తేదీని బందరులో సభ జరుగదు

డాక్టరు పట్టాభిసీతారామయ్యగారి ప్రకటనము
అయ్యా! అనహామోద్యమములో మార్పుకూడదనువారిలో (నోచేంజర్సు) ప్రతివారును, అఖిల భారత సభాద్రుతినిధులమునను తాకున్నను, గాంధీగారిని బెల్గాములో 20 వ తేదీన తప్పక కలవవలెనని గాంధీగారి కోరికయని, మాలానా షేకతాలీగారు, పత్రికలలో తెలిపినందున, ఇదివరకనుకొన్న ప్రకారం, నోచేంజర్సు అందరు, తమ ఆభిప్రాయమును, ద్రుతినిధులములమున గాంధీగారికి తెలుపుటకు సమావేశ మగుట, అనవసరమని యెంచి, అందునిమిత్తం బందరులో 16 వ తేదీన యేర్పాటుచేయదలచుకొన్న సభ రద్దుఅయినదని ఆందరికి మనవిచేయుచున్నాను అని డాక్టరు భోగతాజ పట్టాభిసీతారామయ్యగారు ప్రకటించిరి.

మధ్య రాష్ట్రములు

మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

నూలు మరతును నిరసించుట

మధ్య రాష్ట్రములలో మహారాష్ట్ర ఖండము కాంగ్రెసు సంఘమువారి సభ నాగపూరులో జరిగినది. ఖిద్దరు అవసరము నూలు వడకవలెనని కాంగ్రెసు సభ్యులు నెలకు 2000 గజముల నూలు పంపవలెనను మరతు ఉండగూడదు. కాంగ్రెసు సభ్యుల సంతకముతోను, బెల్గాం కాంగ్రెసు మహాసభవారి తీర్మానము నామోదించి గూడడో అను తీర్మానము ఆసభలో ఆమోదించబడెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా టాక్సీడ్రైవరు

ముగ్గురు యువకులు చేసిన ఘోరకృత్యము

పశ్చిమాబిల్లాలోని కోనాగ్రామ సమీపమున వారణాసి కోడ్లున ముగ్గురు బెంగాలీ యువకులు ఒక పంజాబీ టాక్సీ డ్రైవరుపై రివాల్యరును ప్రేల్చి అతనిని గాయపరిచి మోటారు కారును కడువేగమున కలకత్తావంకకునడిపించిరిని యిదివరకే తెలుపబడెను. ఆమోటారు కారు కలకత్తానగరమున సర్దులకు కోడ్లులో నెమెట్రీనద్ద కనబడితి. ఆకారులో కొన్ని యంత్రములును ఉపకరణములును కనపడలేదు. డ్రైవరు కూరుచుండు స్థలమునకు వెనుక కొన్ని రంగ్రములు కనబడెను. ఆగుడ్డను చూపి చూడగా ఆలోపల 450 బూరుగుండు, చిక్కుకొని యుండును. డ్రైవరుగిరి యింకను ఆహూ కరముగానే యుండును.

కోనావద్ద యిద్దరు బండిదిగి పోలీసులలోనికి పోగానే మూడవవాడువచ్చి నాప్రక్కను కూర్చుండి చక్రమును త్రిప్పబోయెను. నేనడ్డుతెట్టితిని. అతడు నన్ను తుడుక్రింపడడ్రో యుటకు ప్రయత్నించెను. అంతలో తక్కినవారిద్దరును వచ్చిరి. వారిలో నొకడు రివాల్యరు ప్రేల్చెను. ఆయుధములు మంచి దుస్తులను ధరించిరి. ఘరానా కుటుంబముల వారసులట్టి సంశయమునలేదు అని డ్రైవరు వైద్యశాలలో తెలిపెను. ఇంకను ఎవరిని ఆరెట్టు చెయ్యలేదు. రెండ్రిగాయ ఒక టాక్సీ బండిలో మరచిపోయిన రివాల్యరును టాక్సీ డ్రైవరు భద్రముగా ఆమున కండ్లేసెను. (అ. ప్రె.)

సి. వై. చింతామణిగారు

నిన్న 10 వ తేదీని సి. వై. చింతామణిగారు కలకత్తా చేరి. (అ. ప్రె.)

కొన్ని బిల్లుల అమృతము

కలకత్తా, డిశంబరు 10:—ఈనెల 9-వ తేదీ కాంగ్రెసు బిల్లుల అమృతమునకు రూ 18 లక్షలకూపాధులకు దరఖాస్తు చేయబడెను. పంపకములు చేయలేదు. డిసెంబరు 15 రి 31/32 పెన్సిలు యిస్తామని బేరముజరిగెను. ముంబయివారిలో ఒక కోటి విలువల బిల్లులు అమృతము చేయబడును. (అ. ప్రె.)

కార్వేటి నగరం కుమారరాజు వారు

పట్టాభిషేక మహోత్సవము

శ్రీమన్ కుమారుడలేళ్ళుగ మహారాజశ్రీ రాజా కుమార వేంకట పెరుమాళు రాజాజూదరు జేమమహారాజులం గారి 22 వ వర్ధంతి ఉత్సవము లేళ్ళు 12 వ తేదీ శుక్రవారము నాడు మహావైభవముగా కార్వేటి నగరమున జరుగును. నేనాలములకును ధర్మసత్రములకును వంశపారంపర్యహక్కురీత్యా శ్రీవాళి ధర్మకర్తలు. లేళ్ళ ఉదయము రి గంటలకు మహోత్సవము జరుగును. శ్రీవారి పట్టాభిషేకము గూడ రేచే జరుగును. దర్బారు, దానధర్మములు, ఊరేగింపులు, మున్నగునవి జరుగును. చాలమంది శ్రమములకు ఆహ్వానములు పంపబడెను. వారందరును గూడ వచ్చెదరు అని స్వకీయవిలేఖరి తెలిపినందుండి రంతివార్త నంపెను.

ఆదవాని

(స్వకీయవిలేఖరి)

పరపతిసంఘము

డిశంబరు 5:—కో-ఆపరేటివు సొసైటీల అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రారు మ-రా-రా యస్. వి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు వి. యె. ఆదవాని దయచేసినారు. లోగడ చీఫ్ ఇన్స్పెక్టరు మ-రా-క్రీ జి. హనుమంతరావుగారును వచ్చియుండి ఆదవాని టవున్ బ్యాంకుయొక్క కొన్ని ఆక్రమ పద్ధతుల విషయములో కొందరు డైరెక్టర్ల స్టేటుమెంట్లు పుచ్చుకొన్నారు. అసిస్టాంటు రిజిస్ట్రారుగారు కొన్ని బ్యాంకు డిఫాల్టుకేసులను విచారించి ఆవార్డులను బంపెదమని చెప్పిరి.

హాజరువుండిన డైరెక్టర్లు మొదలగు పరపతి సంఘముల వల్ల గలుగు అనుకూల్యతల మొదలగు విషయములు అనేక విభములుగా చెప్పించినది గాక టవున్ బ్యాంకు పనులేమి మరియితర సంస్థల పనులేమి జరుపవలెనన్న ప్రతి ఒక్కరు తమ స్వంతద్రవ్య మని తలంచి నిష్పక్షపాతమున వర్తించిన తప్పక మేల్గాంచును అని నడిచిరి.

తరువాత జనుకాణముల నేతగాండ్రుగములు మరియు నేతపనిని పరిశీలించుచు, లీనర్సు సొసైటీకి నొకదానిని వీర్పరమ్మకొనిన బాగుండునని శోధించుచు చాలా విధములుగా వాటి అనుకూల్యతలను వెలిబుచ్చినారు.

ఆదవానివంటి గొప్పగా నేతనేయ హిందు ముసల్ మాను లుండుపోట ఒక వివింగుస్కూలు లేదనట చాలా వివాదకరమని వారి నూచింపబడెను.

కలకత్తాలో బహిరంగసభ

దేశబంధుదానుగారక్షుధ్యతవహించిరి

నిన్న 10 వ తేదీని కలకత్తా పురమండలమున దేశబంధు దానుగారి అన్యతత్వక్రింద బహిరంగసభజరిగినది. ఈజిప్టులో బ్రిటిషు వారిచర్యలను నిరసించుచు యీజిప్టు వారిపట్లనాడు భూతిమాపును నొకతీర్మానముమోదించబడెను.

బెంగాలు అర్థి నెన్ను చాల అక్రమముగాన దానికి సంబంధించిన చట్టము తాక్సీరు శాసనసభలో నుపహింపబడినచో నియోజిత శాసనసభ్యులగు హిందువులును మహమ్మదీయులును దానిని తిరస్కరింపవలెను అను తీర్మానముగూడ ఆమోదింపబడెను.

కలకత్తా సంఘము వారి ఆతిథ్యము

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

ఆర్థికసంస్థ నిర్మాణాభ్యుదయమునకు తనచర్యను సమర్థింప యత్నించుట

“ప్రతిపక్షములు నిందించుటయేగాని ఉపద్రవము నెదుర్కొనుటకు సలహా నీయజాలరై”

కలకత్తా, డిసెంబరు 10:— బరోపావారి సంఘము రాజప్రతినిధికి విందుసత్కారము. భోజనానంతరము రాజప్రతినిధి యాక్రీంద బొంబుపరీక్షన ప్రసంగము గావించెను:—

రీడింగుప్రభిల్లి, నన్ను జయపూర్వకముగ ఆహ్వానించి మాత్రేయస్థును మీరందఱును గోనందులకు మీకెల్లరతును నానమస్కరులు. మీసంఘసభ్యుల నెల్లరను ముఖ్యము బర్యాధముగలసికొని నందులకును, మీతోనన్నిన ఆతిథ్యములకును నాకు బహుసంతోషముగనున్నది. నేను మీతో యిదివరలో దెల్పినట్లు కలకత్తాలో నుండుటకు నాకెంతయో సంతోషముగ నుండును. వంగరాష్ట్రము ముఖ్యపట్టణమందు గొన్నివారములు నేను ఆగవలయునని దలచుచున్నాను. కలకత్తా నాకిదివరకు మంచి సన్మానము జూపినది. నేను ముఖ్యము, ఆనేక కారణములచే కలకత్తాయందు నివసించుటకు నాకభిలాషుకలదు. అసన్నియు నేనిచ్చుట దెల్పి కాలపారగమమునీయజాలను. నావిషయమై సదభిప్రాయముల నిచ్చిన శ్రేణుగారి కెంతయో నేకృత్యజడను. మీరును మీసంఘసభ్యులును నిచ్చు ప్రోత్సాహమే మాపాలనకారమును దగ్గించి మాకిమితమును ప్రేరేపించుచుండును. భారతదేశాభివృద్ధి గోరువారిచ్చు హితవునే మీరు ను యచ్చుచున్నారు. ఆర్థిక ఆభివృద్ధికి ప్రాణమానవిత్తరక్షణ మత్యధికమైనదని మీరెరింగిన విషయమే.

ప్రభుత్వమువారి ప్రధానకర్తవ్యము

దొరతనమని పిలువబడుటకు యీకనిష్ట కర్తవ్యము నెరవేర్చబడవలయును. స్థితిపరులకు కేదయేని కార్యము నేతేసిన యెడ నది మియ్యెల్లరి సలహాతోన, నాసలహాదారుల ఆభిప్రాయము ను సారముగ ను నే చేసితిని. భారతదేశమున కీ య బడిన సంస్కరణములను జయప్రదముగ జేయుటకు సివిలసర్వీసులోని ప్రతి ఉద్యోగియు ప్రయత్నించెను. భారతదేశమునందన్ని విషయములను తెలిసికొనుటకు నామన్యమైన సుకువులు నాకుగలవు. సర్వీసు ఉద్యోగుల ప్రయత్నములను చూచును మునుకు జూడనాక త్యక్తులముగ నున్నది. కడచిన 75 సంవత్సరములలోను భారతభూమియందలి ఆభివృద్ధికి కారకులు సర్వీసు ఉద్యోగులే. వారు గావించిన మహోత్సాహము కార్యములకు నిజముగగర్వింపవలయును ఎక్కడవచ్చినను వాతొనర్చిన కార్యములే గన్పించును. భావియుండుగూడ నిట్టిసర్వీసు ఉద్యోగులసహకారము భారతదేశము గోరుచుండునని నాయభిప్రాయము. సరియగు జీతములును బత్తెములును పరతులును సార్వభౌముని ప్రభుత్వము వారిచ్చినట్లునిచ్చినచో యింగ్లీషు యానకుల దేశమునకి విచ్చివారి ప్రార్థనల వలె దేశముయొక్క సర్వతోమఖాభివృద్ధికి దోడ్పడెదను. తమప్రార్థనలవలె తామును వారుమొదలుబెట్టిన కార్యమును బరిపూర్తి గావించుటకు ఆంగ్లేజీ విశ్వవిద్యాలయములందుండి బెక్కుయెవరులు యాదేశమునకు ఆకర్షింపబడుగాకయని నేను గోరుచున్నాను. ఈసంఘము ఆభివృద్ధినిండుచున్నదనియు పలుకుబడివిజృంభించుచున్నదనియు వినుటకుసంతసింపచున్నాను. ఈజనములలో నలు దిశల నున్నా పింప బడిన సంఘములు ఆవసరములని మీరు గుర్తించిరి. మీసంఘము దేశమునందితర సంఘములలో దలయెత్తుకొని దిరుగుచున్నదనియు నేనెంగదును. మీసంఘమునందు ప్రముఖులు ప్రజాహితే చివరమునకు తోడ్పడి గావించిన కార్యములకు నేనిప్పుడు తేర్కొన నవసరములేదు. ఆకార్యములెల్ల మీరొనంగుదురు. ఎల్లరును నవి మరువకుండ నుండదగిన ప్రాముఖ్య కార్యములు మీ గావించిరి. ఎల్లప్పుడును సరియగుపద్ధతి నవలంబించి నొసర్చిన కార్యములకు నేను ఆసక్తుల నభినందింతు చున్నాను.

బెంగాలు ఆర్థికసంస్థ చరిత్ర

కడచిన 12 మాసములనుండి నాచుట్టి ఆంతయు వంగరాష్ట్రమును కలకత్తా నగరమును ఆకర్షించెను. వంగరాష్ట్రము నందలి వాతొనరణ జుంతయు నాకు లిట్లుప్రభువును వారిదొరతనమును సంపూర్ణగ నెప్పటికప్పుడే తెలియజేయుచుండెను. తీవ్రమైన పరిస్థితులును, సమస్యలును, కష్టములును లిట్లును ప్రభువు నెదుర్కొనెననినేను గుర్తించితిని. వంగరాష్ట్రమునందు యుంచిన పరిస్థితులు ఆరటిసంఖ్యల వివరములనుగూర్చి లార్డు లిట్లు నాకు తెల్పెను. సంస్కరణములను సులభించియు ముంత్రిపదములను గురించియు యీసమస్యలు వికృతరూపము దాల్చెను. కొన్ని

ముఖ్య విషయములనుమాత్రమే గురించి నేటిరాత్రి నేనుమాట్లాడెదను. పార్లమెంటువారి ఆభిప్రాయ ప్రకారముగ మీందూదేశముందు బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమున, సంస్థలను పెంపొందించుటకు లిట్లును ప్రభువుగారు ఆధిభోత్యానమును జూపుచున్నారు. కొన్ని ప్రాంతములందుండి నిరుత్సాహమును బుట్టించు పద్ధతి ప్రభుత్వర మిందునకు సమాధానము వచ్చెను. మానవుని ఓర్పుకు బరిమితిగలదు. ఓర్పుతీవ్రముగ బరిక్షింపబడెను. మాప జడిన సహకారమును, పరిమితియు ప్రభుత్వమునకు తీరని ఆకాళంగము గల్గించెను. నిజమైన బాధ్యత దేశీయులందు వర్ణితదని పరిస్థితులునుదించుచున్నవి. ఇది కేవలమును వంగరాష్ట్రమునందెగాక భారత దేశమంతటనుగలదు. వంగరాష్ట్రమునందువలె నితర రాష్ట్రములందును సభించెను. జనప్రతినిధిని సార్వభౌముని నేనకులముగ నేను, నాప్రభుత్వము, లార్డు లిట్లు, ఆయన ప్రభుత్వము, భారత దేశమందగల యితర గవర్నరులు వారిప్రభుత్వములు అసిధారా (వెత్తుముగ మాబద్ధుక్తము ను నెరవేర్చెదను. స్వపరిపాలన సంస్థలను వికసించుచుండుట మేమెంతమాత్రమును ప్రయత్నములను విరమింపము. సామాజ్య సర్వపరిపాలన బ్రిటిషుఇండియాకు క్రమముగ అంతరముల ద్వారావచ్చువరకును మేమెల్లరమును సార్వభౌముని నియమమును జెల్లించ ప్రయత్నించెదము. నామీదను లేక నా ప్రభుత్వముమీదను గావించబోవు విమర్శలందు నేనుగాని నాప్రభుత్వముగాని సంస్కరణముల యెడ ఉపేక్షచూపితిమను నేడము లాలోపింప గూడదు. మాప్రయత్నములందు మామృత్యురక్షిత్వాముగలదు లిట్లును ప్రభువును వారిప్రభుత్వమును ఆర్థికభిప్రాయములనియేనేను నమ్ముచున్నాను.

సంస్కరణములపై దాడి

సంస్కరణముల విధానమును సక్రమముగ నడపబడు వంగరాష్ట్రప్రభుత్వమున కొకవంకనుండి చిక్కువచ్చుచున్నది. సంస్కరణ విధానమునే నాకనము గావించుటకును, ప్రభుత్వము స్తంభింపజేయుటకును, న్యేచ్చాగమనమునే నిరోధించుటకును మరియొక ప్రక్కనుండి శత్రువులు విజృంభింపి చున్నారు. విప్లవకారుల దుండగములను గురించియు నేడు నేను విస్తారము దెల్పనవసరములేదు. ఆర్థికసంస్థ ప్రకటించినప్పడు నేనది సవిశ్రమముగ దెల్పితిని. విప్లవ లిట్లుప్రభువుగారు బెక్కు ఉపవాసములలో నామహోగ్రముగు విప్లవోద్యమమును గురించియు, విప్లవకారుల ఆశయములనుగురించియు వారు గావించిన బెక్కు నేరములను హత్యలను గురించియు మీకెల్లరకును సువ్యక్తము చేసెను. విప్లవోద్యమమునంగ రాష్ట్ర మందుగలదనునది నిర్దిష్టవాదాంతము. ప్రభుత్వోద్యోగులను జంపి దొరతనము స్తంభింప చేసవలయుననియు, బెక్కు నేరములచే దేశీయులనందరిని భయభ్రాంతులుగ జేయవలయుననియు విప్లవకారులు దలచుచున్నారని. ప్రభుత్వముయొక్క కార్యములను నిర్వహించువారి ప్రాణములను సంరక్షించుట దొరతనముయొక్క ప్రధానకర్తవ్యము. సౌమియ్యు, యిండ్లు, అర్థమును, ప్రాణమును ప్రభుత్వము రక్షింపవలయును.

ఖండించుట నిర్మాణకౌశలమును చూపుదు

ఈవిషయములందెల్లరును యేకాభిప్రాయములేదు నవి జూరులకును ప్రభుత్వోద్యోగులకును చేకూడుటకు నేనొప్పుకాకటనునకు, ఆర్థికసంస్థ విషయములను అవలంబించిన పద్ధతులయెడలను తీవ్రముగ విమర్శలను బయలుపెడుచున్నది. నేనును నాప్రభుత్వమును, వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమును మాబాధ్యులను నెరవేర్చుట కట్టిఅసాధారణవర్తనలవలించవలసివచ్చెను. ప్రతిపక్షు లొనరించిన విమర్శలందు గొన్నివిషయములను తెల్పెను. పార్లమెంటు మును బెక్కుసంఖ్యల వీరయుగ ఖండించెను. కాని నేను ఆర్థికసంస్థ ప్రకటించినందులకు నన్ను ఎల్లరును ఖండించుచున్నారు. దౌర్జన్యమును, నన్నును ఖండించినవారు నాదౌర్జన్యము నజుచుటకుగాని ప్రభుత్వోద్యోగుల మానప్రాణాధిక్యములను గాపాడుటకుగాని తోడ్పడుట కొక్క మామరయైనను వారి తీవ్రవిమర్శలందు గానరాదు. బాధ్యతతో నే నుపక్రమించిన చ్యూగాక మరి యేయితర పద్ధతి నవలంబించినయెడ ను జడపడుటయును చల్లారును. విల్లియాంబ్రానుచతురు కడుముయొ రితిని నిదర్శనములు గల్పించుచుండి కండ్లమునకొనుటచే లాభములేదు. లా. అడ్డుదులు గంగలో గోయుమొదల చేయునలుపుకొనుచు నిలవబడుట ప్రాజ్ఞులెవ్వరును జేయరు. నాగరికతను నిర్మూలముచేయు విధానమును ఖండించిన జాలదు. నాగ

రికత ముగిరముగ నుండవలయుననినచో, కాసనములుఅనులలో నుంచవలెను. నాగరికుల కాసనములపవిత్ర స్థాపింపవలయును. రాజ్యాంగసర్వతోగనివారికి ఉపయోగించినయెడల వెంటనే రానుబాగుచువలె దగుల్కొని విప్లవోద్యమోగము నిర్మూలముగవలె యొకపక్షమువారు దెబ్బచున్నారు. ఈనూతన చేయుటకు తగిన హేతువులున్నా, యని ఆలోచించవలయును.

విక వకాగల అభినివేశనములు

నాకు మొదలపడినట్లు విప్లవకారుల పద్ధతులకును, ఆశయములకును రాజకీయ పక్షముల వారి ఆశయములకును భేదముగలదు. రాజకీయ పక్షములవారి ఆభిప్రాయములతో నేనేకీభవింపజాలక పోయినను యీపక్షములవారి భావములందు నిర్మాణమును నూచించు విమర్శలను గలవు. మానవ ప్రపంచమును నాగరికతయు ఏగింపని నేరు వేరపద్ధతులతో గ మ్యస్తామును జేరనున్నారు. నేరము, హత్యలచే, ఆరాజకమును స్థాపింపవలయునని వారికిగల అభిప్రాయములు విప్లవకారులెప్పుడును దాడులలేదు. ఈ తీవ్రవాద్యిని తుదుర్బుటకు రాజకీయ జైమధములు బనిచేయునని దలచుట పారభాషి. ఇప్పుడు యేర్పడియున్న రాజకీయ పక్షములకుగూడ నిష్పక్షపాదులు ఉపనవమును తప్పక దీసికొని వచ్చెదరు. నేనులను గావించు నిష్పక్షపాదులేమి బనివృత్తునందు గావించవలదు చున్నారో దురూహ్యముగ నున్నది. తాము చెప్పిన కారణములచే ప్రభుత్వమువారిని సంశ్యస్త గావించవలసివారు తీవ్రమైన మార్పులు రాజకీయవిధానమునందు గావించి విప్లవకారుల నిర్మూలము చేయవలయునని యెల్ల నాకు గ్రాహ్యము గాకున్నది. యొక్కయగ లేని విధానమును పద్ధతులను అవలంబించి మేము బాధ్యతకు గోలుపోవుట కియ్యోనవలయును. మామూలు కాసనములకంటె అసాధారణకాసనములను గావించి కార్య నిర్వహణమువారి అధికారము హెచ్చించుటకు నాకెన్నడును యిచ్చునులేదు. తప్పక కధియినప్పడుమాత్రమే అసాధారణ అధికారము కార్యనిర్వహణకర్తమువారి కీయవలయును వంగరాష్ట్రమునకుమాత్రమే గాక యెల్ల రాష్ట్రములకును ఈబాధ జనింపకుండ మిక్కిలి దీర్ఘాలోచనగావించి, యెల్లపరిస్థితులను బరిశీలించి, ఆర్థికసంస్థ ప్రకటించితిని ఈభవ్యమును దొలగించుట కన్ని దోషభములను వ్యర్థమైనప్పడే అమానుసగనీకృత మప్రయోగము గావించితినిని మీరుచున్నాను. (సమీక్ష)

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

లలితకలాశాఖ

ఆంధ్రదేశమునుండి చెన్నపురికి విచ్చేసి ఆంధ్రసభాపక్షమున నాటక ప్రదర్శనములయందు బాల్కనాదుర జెన్ననగ తాండ్రలోకము నెంతోనో రంజింపజేయుచు ఆంధ్రసభ కమితంతో నున్న సమకూర్పుచున్న శ్రీ ఉత్పలారి సంతోషరావు, ఎడవల్లి నూర్యనారాయణరావుగారు మున్నగు నట శిఖాముఖులను ద్రవ్యవస్తు రూపగోరవములతో బాటు ఆభినయ సాగ్రిశామ నటన ప్రణా, నటనపంచానన, నాటక కులతలక మున్నగు జీమి ఎమురనొసంగి, జహానూనించుచుండియెడల ఆంధ్రసభకును ఆంధ్రదేశమునకును కీర్తికరముగ నుండునని శ్రీతేజమల్ల సగ సింహమూర్తిగారు ఈనెల 9 వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో నాంధ్రసభ వారికి సలహానిచ్చుచు ప్రాసన వ్యాసమును జూచితిమి. వారి ఉద్దేశ్యమును సలహాయును మిక్కిలి సమంజసముగ నున్నది. వారికి ఆంధ్రసభాపక్షమును కృతజ్ఞతాపూర్వక ధన్యవాదము లర్పించుచున్నాము.

చెన్నపురమున ఆంధ్రసభ స్థాపించబడి ఆంధ్రసంఘ నాటకంగ ముఖ్యమృత్యువలయుచుండిన దినములలో అతగా 1920 వసం జనవరిమాసమున చెన్నపుర్యాంధ్రసభకుందు నాటకరంగము ప్రారంభమైంది మొదలు ప్రధానపాత్రముల ధరించి సభ కపాత్రీరితి గడించుచుండిన శ్రీబల్లారి బి. రాఘవాచార్యులు గారికి నాటకకలాపిగాన ఆంధ్రసభమును నొక రత్నకంకమును సమర్పించుతోనే చెన్నపురి ఆంధ్రసభ వారు ఆంధ్రదేశ నటులను విరుదములచే గోరించువనతిని ప్రారంభించిరి. ఆర్థిక వాంఛయు నాంధ్రసభ వారి కప్పటికిని నశింపలేదు. కాని కారణాంతరములచే ఆంధ్రసభ మధ్యకాలములో కొన్ని దినములు నిద్రించుచుండి ఇప్పుడిప్పుడే మరల జేల్కొంది కాగ్యగ్రమును నకు బూనియున్నది. దేశీయుల సంపూర్ణ సహకార తృభిమానము లాంధ్రసభపట్ల ప్రసరించినయెడల నవలంబించుననే నిద్రకుత్తు సంపూర్ణముగ నశించి రావుగారి సలహా నానరణతో బెల్లబూనుట తాంధ్రసభ సంస్థిముగ నుండునేకాక సకలదీయ నది కాదు.

గడ్డ, రంగయ్యనాయుడు.

విద్యాభ్యాసకాశి

గాంధీమహాత్ముడు

రావల్పిండిలో సంభాషణలు

రావల్పిండిలో మహాత్ముడు కోహటునుండి వచ్చిన హిందూవులతో చాలామందితో సంభాషించెను. కోహటు అల్లరులను గూర్చి వారు తెలిపిన విషయములను విన్నెను. కోహటునుండి వచ్చిన మహమ్మదీయులు తెలిపిన విషయములను మహావాసానాక తాళిగాను వినిరి. పిమ్మట కోహటునుండి వచ్చిన హిందువులును మహమ్మదీయులును మహాత్మా గాంధీ, మాలావాసానాక తాళిగాడు మున్నగు వాడుకలను రావల్పిండి ప్రముఖులను కలసి ఆలోచించిరి. పర్యవసానము తెలియలేదు. కోహటు హిందువులు రావల్పిండిలో నివసించుచున్న బసకు మహాత్ముడు వెళ్లి చూచెడిన సంగతులను విన్నెను. 9వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు బయలుదేరినది. మహాత్ముడు 10వ తేదీని రావల్పిండినుండి బయలుదేరినది తెలిసి లాహోరులో చాలామంది రైలుస్టేషనుకు వెళ్లిగాని నిర్ణీతసమయమునకు మహాత్ముడు కాలేదు. గాన మహాత్ముడు 10వ తేదీని రావల్పిండినుండి బయలుదేరలేదు. 12వ తేదీని రావల్పిండినుండి బయలుదేరి ఎకాదశీని ఆచారముగా బాదు వెళ్లినది తెలియచున్నది.

(ఆ. బ. వర్తి)

బెల్గాంబ్లో స్వదేశీఖద్దరు ప్రదర్శనము

ఈనెల 23 వ తేదీని ప్రారంభమగును

దుకాణములు పెట్టగలవారు 20 వ తేదీ లోగాగాని 20 వ తేదీనిగాని బెల్గాంబ్లోనుండవలెను. సన్మానసంఘమువారు దుకాణములలో ఎల్క్విక్కులెట్లు ఏర్పాటు చేయజాలకపోయినచో దుకాణదారులు వేసుదీపములను పెట్టుకొనవలసి వచ్చును. అట్లు జరిగినచో 25 రూపాయలు చెల్లించినవారికి 5 రూపాయలు ముజరాయివ్వబడును వారు నడుకులను రైలుమీద తమచేరనే బెల్గాంబ్ కుంపవలెను. ఆనరుకులను సన్మానసంఘమువారు రైలువారివద్దనుండి ఒప్పగించుకొనరు. దుకాణదారులే బెల్గాంబ్కువచ్చి ఒప్పగించుకొనవలెను.

కాంగ్రెసువర్క్సు డిపార్టుమెంటు వారివద్ద దుకాణములకు కావలసిన వెదుట్లు తాళ్లు మున్నగు సామగ్రిలు అమ్మకమునకు దొరుకును. దుకాణదారులు వానిని కొనుక్కొనవలెను.

పరిశ్రామిక ప్రదర్శనములకు సంపుటకును తిరిగి తీసుకొనిపోవుటకును రైల్వేవారు సదుపాయములను చేసెదరు. దుకాణదారులు వానిని ఉపయోగించుకొనవలెను.

అని ప్రదర్శనసంఘ కార్యదర్శి హెచ్. ఎన్. కాజల్గిగారు బెల్గాంబ్నుండి ప్రకటించిరి.

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనము

ఖైదీలను మార్పులు

శ్రీయుతులు స్వశాంత్రవంశమువారు, సంహారదళము, యోగీశ్వరవంశవర్తి, త్రేతామహాసాహిత్య, ఖైదీ వంద్ర తెచ్చి గార్లను అయిదుగురిని 1918 మూడవ రిగ్యులేషను క్రింద యిటీవలనే అరెస్టుచేసి కలకత్తాలో ప్రెసిడెన్సీ జయిల్లో నుంచి. వారిని యీనెల 8 వ తేదీని బెరహంపూరు జయిల్కు మార్చిరి.

(ఆ. బ. వర్తి)

స్వరాజ్యవారము వసూళ్లు

దేశబంధుదాసుగారి ప్రకటనము

కలకత్తాలో యింకను చాలిబిడ్డులకు పంటిరులు వెళ్లేదు. కాన 14 వ తేదీ వరకును వసూళ్లను జరుపవలెనని చాటుమంది నన్నుకొరిరి. పోయిలు ధన మొగగ గోరుచున్నారని తెలిసిరి. అన్ని వార్షిక మొత్తములను సరిగా సాగించిన తెలియలేదు. తెలిసినంతవరకు 160 వేలు చేరినది. మొత్తము కలకత్తాలో మూడులక్షలు భర్తీ కావలెను అని శానుగాడు ప్రకటించెను.

(ఆ. బ. వర్తి)

వంజాబు కిలాఫతునఖ

మహాత్మునికి సన్మానపత్రము

ప్రత్యుత్తరము

డికంబరు 5 వ తేదీన స్వర్ణగోపుర సందర్శనానంతరము మహాత్ముడు అనుచరులతో సహా మోటారుపై కిలాఫతునఖ జరుగుచుండేనని తెలియచు చాలా బాగునకు బోయెను. ఈస్థలమునందు సభామందిర మత్వంతమనోహరముగా నలంకరించబడెను. కొలదినుండి హిందువాయకులు, ఆకాలీలు తప్పకత్తిన వారందరును మహమ్మదీయులతో నిండియుండెను. 500 మంది ప్రతినిధులు 1500 మంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. సభ 3-30 గంటలకు ముగిసినది. ప్రారంభమైనది.

మాలావా బాధు అలిగారు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడెను. అహ్మద్ సంగూర్ధుడు మాలావా వారు గజ్జివి గారు తీర్థలో కిలాఫతు, టాంజేము లేక ముస్లిము సంఘము గూర్చి ఒక గంటకాలము ఉపన్యాసము జరిపిరి. అధ్యక్షుడు భారతీయ మహమ్మదీ యలకు సంబంధించిన అన్ని సమస్యలగూర్చి విభులముగా తెప్పము 2 గంటల కాలముపర్యవించిరి.

మహాత్మునికి సన్మానపత్రము

జలియన్వాలా బాగులో జపిరంగ సభయందు మహాత్మునికి సన్మాన పత్రముసంగబడునని కాంగ్రెసువారు ప్రకటించి కిలాఫతునఖలేక ముగియించునని తెలియజేయుటకు సభయేర్పాటు చేయబడెను. అహ్మద్ కిలాఫతు 7 గంటకాలకి విచ్చేసిరి. హాజరు అజ్ఞులు భానుగారు గూడవచ్చియుండిరి. 5000 మంది ప్రజా సహావేషముయి. హక్కు సాంతరాను నేటుగా రు సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొన జరిగి. ముస్లిములగు అధ్యక్షుడు, కిలాఫతు సంఘాధ్యక్ష కార్యదర్శులు, కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు, సిక్కు, హిందూసభాధ్యక్షులు, పురజనుల సంఘము, మహాత్మా సహజము, గుజరాతి విశ్రమండలి వారందరును గలసిజనంగినసన్మాన పత్రమును పండిత దీనానాథు గారు చదివిరి. అపత్రమునందు అహ్మత్సభ సగర కంఠస్థాపన గూర్చియు, అహ్మత్ నుండియు అచ్చటి ప్రజల విశ్రమము గూర్చియు, అది 1919 సం॥ యెట్లు విజృంభించి నదియు తెలియజేయబడెను. జలియన్వాలా బాగునుట్టి హిందూ, మహమ్మదీయ శిక్కుభీమల రక్తముతో పరిత్రమయెన్నది. అట్టి గౌరవమును అహ్మత్సభను పోగొట్టు గొనిపండుకము విచారము నూచింప బడెను. 1922-23 సంవత్సరమున జరిగిన చర్యకునిగ పది, తుమాపణ గోరిరి. ఇట్టియంతకులు దేశాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకులని చరిత్ర చెప్పుచున్నది. కాని మహాత్ముడుగాయకుడుగా నున్నంత కాలము ప్రజలు నిరుత్సాహము శింధనపు సరము లేదని యావినతిప్రకృతి మార్చుచుచున్నది.

పురపాలక సంఘమునందు మహాత్మునికి సన్మాన పత్రము సంగపరెను తీర్మానము నిరాకరింప బడుట లజ్జాకరమని జలిపి, పిదప, సన్మానపత్ర మొసగుటకు జపిరంగ సభలో తీర్మానించెట్లు అందు తెలియ జేయబడెను. అతనినుతమ వారు గుర్తించిరి. కాంతి సంస్థాపకునిగను దేశహితైక సంస్కర్తగను గుర్తించి అతని ఆజ్ఞలతో బద్ధులగుటకు సంసిద్ధులై యాసన్మాన పత్రమొసగినట్లు వెల్లడించిరి.

తెయిలుకుబోయివచ్చిన వారింటిరులుగూడయిట్టిసన్మాన పత్రమునే ప్రసాదించిరి.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

గాంధీగారు రెండేటికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తానా పత్రముల నంగీకరించుటకు చాలా సంగతి పడవలసి వచ్చెననియు అందులకు గల కారణముపత్రమునందే వెల్లడిచేయబడినదనియు చెలిపిరి. అయినఅహ్మత్సభనునందు ప్రభుమసారి సంచారముచేయవచ్చు మహాత్మాగాంధీకి తే. అనుకోకుంపినెను. కానిప్రజలు తనపేరిట దుర్మయములు జేయటానికి కిట్టము లేదుగావున హిందూముసల్మానుకి తే. యనినడువగోరెను. సభ్యులజేయనిరి. తనకుయధ్వసములు బలికినందువలన లాభము లేదనియు రాట్టుమునకు జనుముగోరమని మహాత్ముడు బలికెను. దైవములేన్న సజీవముగానుంచ నెంచినచో యేదయిన సత్సార్థముల కుపచరించునట్లు జేయమనియు హిందూమహమ్మదీయ కలహములపోగొట్టుమనియు ఆయన దేవుని క్రాధించెను. స్వయతమ సహారించుచునే యితరకుతములపై ద్వేషము లేకుండునందవచ్చును. మరాఠుసత్త్వములూడక యే మద్దిప్రచారము జేయవచ్చును. యీతైవప్రవృత్తులు నాయకులపై నేజినిండుచున్నవని ఏదోమొక సన్మానపత్రమునందు నూచింపబడిన

ది. అదినిజమే గుండాలు యుద్ధముచేరులేదు. తాను, నాయకులే యాయుధులను బాధ్యులని తాను రుజువుజేయగలననెను. కాని ప్రజలునాయకులని పొరబడరాదు. ప్రజలేవారిని నాయకులొనర్చిరి.

అహ్మద్ కొంతకాలముండి తగవుల పరిష్కరించిపోవలెనని గాంధీగారిని కోరియుండిరి. దానిగూర్చి తెప్పము స్థానిక ప్రజలే బాగుగ పరిష్కరింపగలరనెను. తాను చేయజాలను. అంతేగాక అచటనుండుట కాలానికి వ్యవధిలేదు. అప్పుడే జలియన్వాలాబాగును ఏప్రిలు 13వ తేదీని మరచిపోయిరా? ఇట్టి కష్టములు లేని స్థలమేదయిన యొప్పుచో అది అహ్మత్సభకే కావలెను. తనకు పంతుజుజీవోయినదని గాంధీగారు ఒప్పుకొనిరి. ఇప్పుడుజేయవలసిన దంతయు ప్రజలే జేయవలెను. హిందువులు మహమ్మదీయులు అతనిని వినిపిస్తారు. అతను మహమ్మదీయులయొడ నెక్కడ పక్షపాతము గలిగియున్నాడని నిందించిరి. కాని తనకు హిందువులపైనే చీవాట్లు పెట్టఅధికారముగలవనియు మహమ్మదీయ మతముతో నెక్కువపరిచయములేకుండుట చేకానిసేమనుటకు అధికారములేదనియు ప్రతికూలముగా నేమి పలికినను వారి మతవిస్తాంతము అడ్డకొనించినట్లు గణించబడుననియు హిందువు తెలుంగున్నారు. తాను హిందువుడనుటచేతను పరిపూర్ణముగ సవాతన ధర్మానుచరు డగుటచేతను తన మతమును బాగుగ బోధపరచుకొని దానిగూర్చి ఎన్ని జెప్పినను తెప్పవచ్చును. ఆర్యసమాజమును విమర్శించినందునకు తపస్వింజీలో జరిగిన సవాతన ధర్మసభ రాక కిలాఫతుసభకు హాజరయినందులకును కొందరు నిందించెదరు. ఇతరములేములందగు గౌరవముచే ఆయనట్లు జేయుచుండును. కాని స్వయతమనందు పూర్తివిశ్వాసము కొరతబడెను. సత్యమును ధర్మమును కందరు బద్ధులైయుండవలెను. ఆ సత్యమును ఆయన శార్వన్యముగ గణించును. తాను అసత్యముండినచో మరణదండన కర్తడగును. ఇండియాపై కాలూలువారు దండెత్తివచ్చినచో నేమి చేయవలెనని కొందరు హిందువులు ప్రశ్నించిరి. కాలూలీలు గూడ యన భ్రాతృవర్ణములోని వారేయగుటచే భయపడరాదు. వారిని గౌరవించి వారికి తలపందియుండవలెను. ఓర్వీయుండుకొనవలెను. (టిబ్యూకు)

భారత సంస్థానవాసుల సభ

ఎన్. సి. కెల్కరుగారధ్యక్షుల వహించెదరు

బెల్గాంబ్లో జరుగనున్న భారత సంస్థానవాసులసభకు లూనా కేసరి ప్రతిభా సంపాదకులగు ఎన్. సి. కెల్కరుగారధ్యక్షుల వహించెదరు. ఎన్. సత్యమూర్తి (ఎం. ఎల్. సి), పి. జి. పట్నర్జన్ (తూనా), ఎన్. ఎన్. నెకలూరు, పి. ఎం. సోమేశ్వరరావు, హోగొప్పకృష్ణారావు (ఎం. ఎల్. సి. తెంగుకూరు), గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు పలువురు ఉపన్యసించెదరు. సంస్థాన వాసుల సభాకార్యాలయము బెల్గాం బోకర్నాటక శిథిలమున 22 వ తేదీని తెరువబడును. అని మైనూరు స్వకార్యపక్షమువారు తే. భీమారావుగారు వ్రాసిరి.

రోగులకు వరప్రసాదము

కుదురదని, సీరాశచేసుకొన్న బోదకాళ్లు, పక్షవాతము, చెవుడు, మున్నగు వ్యాధులు అతిశీఘ్ర కాలములోనే కురిరెను.

నేను యీనంగతిని ప్రజల తేమముకొరకు యిదిగువ ప్రచురించుచుంటిని.

నేను గత 18 సంవత్సరములనుండి, బోదకాలుచేతను, బలహీనతచేతను, బాధపడుచుంటిని. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురం కాపురస్తులును ప్రస్తుతము చెన్నపురి జిల్లాటపురు, ఆర్కివియకొప్పి, 72 వ గృహమున కాపురమున్నవారు నకు కండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారివద్ద ఒకమాసము రోజులు బౌషధమునేవించగా, బోదకాలు మాయమౌటయేగాక, నాకు పూర్ణారోగ్యము కలిగినది.

జి. ఇ. డొగ్గెస్,

స్టాంకేపరు, మద్రాసు గాడ్డు,

నెం. 1 పెరంబూరు బారక్కుకోట్ల, వేపేరీ, మద్రాసు. 2.6.24, (చకటన నెం 26)

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

డిగీపుచ్చకొనుటకు సైనికశిక్షణము

సెనెటునందు తీర్మానము

చెన్నపురి విద్యార్థుల సభ

ఎస్. సత్యమూర్తిగారి నెల 15 వ తేదీన సెనెటునందు పాదింపనున్న విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులకు సైనిక శిక్షణ తీర్మానము, నిష్పాదనము, మదరాసు విద్యార్థుల పార్లమెంటు నందు చర్చింపబడి తీర్మాన మధిక సంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడెను. ఆ సందర్భమున ఎస్. సత్యమూర్తిగారు సెనెటు నందీ తీర్మానమును బలపరచును ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు పాల్గొనగా సైనిక శిక్షణముయొక్క ఆవశ్యకతను వివరించిరి. "డిగీపుచ్చకొనుటకు పూర్వము ప్రతివిశ్వ విద్యాలయ విద్యార్థియు సైనిక శిక్షణమున కవస్థాపన చేయుట సర్వోచితము ఉన్నదే దప్ప ఇండియాను ట్రైనింగ్ రియూనిఫైచుండు సైనిక శిక్షణము నందియందవలెనని దిద్దింపవలెననియు ఇందు కగు వ్యయముకొరకు ప్రభుత్వమువారి నడుగవలెననియు సీతీర్మానము కోరుచున్నది.

సత్యమూర్తిగారు

సైతీర్మానమును టి. ఎస్. రామానుజముగారు ఆనువిద్యార్థియునపాదించిన తరువాత నిరుపక్షములను శాంతిచర్చ జరిగిన తరువాత సత్యమూర్తిగారు తమ యభిప్రాయముల డెలుపుచు నిట్లు నడిచిరి. ఇండియాను ట్రైనింగ్ రియూనిఫైచు, అనంతరమై నపుడు దేశీయరక్షణకు రెండవవంత్రిగ నుండునటులొనర్చుటకు ఏర్పరుపబడెను. ఇందు కనిష్ట సైనిక శిక్షణము మాత్రమే గలవలదును. అందుచే సీ సైనిక శిక్షణము నందినవారైనను మన మిప్పుడు సైనికులందు గాంచుచున్న విధమున శాంతిపరులగు పౌరులకు తృప్తియు గలుగజేయవలగు నందునని భయపడ నవసరము లేదు. శరీరదౌర్బల్యముచే ననవచ్చునట్లు విద్యార్థులు వైద్యులనుండి సర్టిఫికేటును చూపినయెడల వారుగూడ మనహామింపబడుదురు. అందుచే శరీరదౌర్బల్యముచే నగ్గులగువారికి మాత్రమే సైనిక శిక్షణ మొనగవలెనని మాత్రమే ఈ తీర్మానము గోరుచున్నది. ఈ తీర్మానము నందరును అంగీకరించుట కర్హము గరచింపబడెను.

ప్రపంచమంతయు శాంతికిరకు ప్రయత్నించుచున్న సమయమున, గాంధీజీచేతుడు దౌర్జన్యరాహిత్యసిద్ధాంతమును బోధించుచున్న సమయమున, మనదేశముందు నిర్బంధముగ సైనిక శిక్షణమును గలవలెనని కోరుట అవాచిత్యమున కొంద రా తేసింపుచున్నారని. గాంధీజీచేతుని సిద్ధాంతమును అట్టివారు సరిగనర్థము నెరుపుకొనలేదనిచెప్ప సాహసించుచున్నాను. గాంధీజీ మహాత్ముడే, మదరాసు సెనెటుసంఘసభ్యుడుగ నున్నయెడల, ఈ తీర్మానమును బలపరిచెడివాడని నాకు నమ్మకముగలదు. తన ఆస్తిని తనవారిని రక్షించుకొనలేని స్థితియందుండి, దౌర్జన్యరాహిత్యముచేరు చెప్పుకొని సహస్థింపుకొనుట విరితనముకన్న వేరుగాదు. తానుతిరిగి ఎదుర్కొలిగియుండియు శాంతము వహించియున్నచో నందు గౌరవ ముండును గాని, మొదటిపద్ధతివారియెడల గౌరవముండవలదు. కోపాటు, మలబారు అల్లల సమయమున, నెండకోపించువులు తమ భార్యపుత్రాదులుకల యెదుట హత్యచేయుచుచున్నను ఆత్మశిక్షకు దైర్యమును శయలేక పారిపోవలసినవారైరి. యరసియనులు మెదలగు బలిష్ఠులువచ్చునలను మర్యాదహీనముగాజూచుండగ, ఎదిరింపక తేలేక లోలోనెట్టుకొనుచు, అవమానముల భరించుచున్నాము. ముందుతరమువారు గూడ నిట్టిహీనస్థితియందుండుట నాకిష్టములేదు. అందులకుగాను, భారతీయులమనలను ఆత్మశిక్షణకు సమర్థులుగ నొనర్చుట ముఖ్యకర్తవ్యము. ప్రపంచమంతయు, శాంతికిరకు ప్రయత్నించుచున్నదను విషయము - ప్రపంచ పరిస్థితులు గాంచగలవా రెవ్వరును విశ్వసింపజాలరు. ఆంగ్ల దేశము, రష్యాతోగానియకొనిన యొడంబడికను రద్దుకేసెను. ఈ జప్తునందుతిరిగి తన సైనిక బలమును హెచ్చించుచున్నది. ప్రతిదేశమును, సైన్యమును, ఆయుధపరికరములను, ఇదివరకు కని వినియెరుగనంతగ హెచ్చించుచున్నది. అట్టి పరిస్థితులందు మనము కండ్ల మూసికొనియుండరాదు.

అందరికిని సైనిక శిక్షణమునొసగి, భారతదేశమును సైనిక దేశముగ నొనర్చుట తీర్మానముయొక్క యుద్దేశముగాదు. ఇట్టి శిక్షణమునకు సమర్థులంపనివారిని వారియిష్టమునకు విరోధముగ నిర్బంధించుటయు

కీర్తిశేఖరముల దాశ్తరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు

గూడ వారియుద్దేశము గాదు ప్రపంచశాంతిని నెలకొల్పుట యందు భారతదేశ మేమైన తోడ్పడవలె ననినయెడల, ముందు భారతదేశము తప్ప తాను రక్షించుకొన గలిగి, బలసంపన్నమై యుండవలెను. అందుల కవసరముగ సైనిక శిక్షణము ఇండియాను ట్రైనింగ్ రియూనిఫైచుల పటాలములందు భారతీయులమనల కొనగవలెను. నిర్బంధ మొనర్చుట తప్పని కొంద రా తేసింపుచున్నాను. ఎక్కడనైన నీవాక్యమున కత్యుండునుగాని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమున సర్వముండజాలదు. ఇచ్చట ప్రతివిషయము నందును నిర్బంధము గలదు. దాక్షరు డిగ్రీకి చెల్లువారుగూడ మాతృభాషగాక అన్యభాషయగు ఆంగ్లమునం దుత్తరదై యుండవలెనను నిర్బంధముగలదు. డిల్లసునందర్భమున నిర్బంధము పెట్టుటలేదా? ఆ డిల్లసున కొంచెము హెచ్చింపవలెనని మేము గోరుచున్నాము.

మనదేశమున, విద్యార్థులలో నెందరు వీధులలో నడచునపుడు తలలు వ్రేలవేసికొని నేడోరేపో, ఈ ప్రపంచమును దాటువారివలె గాన్పించుటలేదు. భారతీయుల యువకుల నందరిని సజీవులగు మనుష్యులుగజేయుట కీ తీర్మాన ముద్దేశించుచున్నది. చాలమంది విద్యార్థులు గ్రంథపఠనములకే నిమగ్నులై మన వ జీవితమున కా. శ్రమకు శరీరదౌర్బల్యము నుపేక్షించుచున్నారు. అట్టి యువతను తొలగించి, వారిని ఆత్మగౌరవము గల పాఠశాలకు నొనర్చుటకు సమయము వచ్చినది. ఈ తీర్మానము సంగీకరించి, గ్రాడ్యుయేట్ల కందాక్షును సైనిక శిక్షణము నొసగునెడల ప్రభుత్వమువారు తమ సైనికవ్యయమును చాలవరకు తగ్గింపవలెను. భారతీయులు తమదేశమును రక్షించుకొనజాల ముండుటచే భారతీయుల తేముకొరకు తా మిచ్చట నుండవలసినవచ్చినదని భారతస్వాతంత్ర్య ప్రతిపక్షులగు ఆంగ్లేయులు చెలుపు సాకును అనకాశమును తొలగించినవార మగుదురు. భారత బానిసత్వమును సాగింపగోరిననే తప్ప ప్రతివారును తీర్మానమును బలపరుపవలెను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారు

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భారతీయులనుండి ఆయుధములను లాగుకొని భారతీయులలో పురుషత్వమును నాశనమొనర్చెనని యొకనింద నారోపించుచున్నాను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సైనికజాతులు సైనికాస్థులగు జాతులుఅని భారతీయులందు విచక్షణ యొనర్చుచున్నారని. ఇట్టి విచక్షణ ఏదేశమునందును గాన్పించదు. ఇట్టి విచక్షణ మనచే బలవంతమున చెచ్చిపెట్టబడెనని ప్రతివాదను గ్రహింపవలెను. అట్టి విచక్షణ నొనర్చుటకు బలము నాధారము లేల్లయులేవు. మానవజాతియంతయు సహజస్వభావముచేతనే పౌరుషముగలది. తగుశిక్షణ లేకపోవుటచే ఒకటుపాకేబట్టను బెంబునే చెవరునట్టి భీరులుగ నొనర్చుటకు కారణము. తుదకు నీపావలిపండుగరోజున టపా కాయల కాలినెట్లమునకుమాడ బెదరి యులికిపడునంతహీన స్థితికి వచ్చితిమి. అనేకవత్సరములుగా మనదేశీయరక్షణముందు మనముపాల్గొనుటలేదు. భారతీయులమనలందుట్టిభీరుత్వమును తొలగించి తమగౌరవములను ఆలవిడ్డలను సంగీంచుకొనువారిగ నొనర్చవలెను.

ఈ తీర్మానము నూచింపబడిన సైనిక శిక్షణవలన దౌర్జన్య సిద్ధాంతమును బలపరుచుట యగునని యెంచుట కట్టి ఆధారము

ను లేదు. సైనిక శిక్షణము నందట, ఆత్మరక్షణకొరకేగాని, ఇతరులపై దౌర్జన్య మొనర్చుటకుగాదు. యధములందు పౌరాడ వలెనని ఎవరిని గోరుటలేదు.

నిర్బంధ ముండరాదను ఆ తేషణ, విషయమును సరిగ నర్థమొనర్చునకపోవుటచే ఎచ్చిందని యెంచుచున్నాను. పాతకాలయందువిష్వ సభ్యులనుటయందే నిర్బంధముగలదు. విద్యార్థికి కొంతక్రమశిక్షణము నొసగుట పాతకాలపద్ధతియందు ముఖ్యోద్దేశము. అట్లు గానియెడల ప్రతివాదను పరిష్కారంధములకింటిపెద్ద జదువునని పరీక్షకు హాజరై, ఉత్తీర్ణులుగావచ్చును. అట్టి శిక్షణమును, శరీరీయము బాగుగ నేర్పి దేశమునందు, సంపూర్ణముగపొరుని నొనర్చుటకు సైనిక శిక్షణ మవసరము. అట్టి శిక్షణ మున్నగాని, ప్రజలకు శరీరదౌర్బల్యరక్త గలుగ జాలదు. అంతయుగాదు. మనవిశ్వవిద్యాలయము ప్రతివత్సరమును 2000 గ్రాడ్యుయేట్లను తయారు జేయుచున్నది. వీరందరికిని ఉత్తీర్ణములు లభించుట దుస్సరముగ నున్నది. వీరందరికిని సైనిక శిక్షణ మున్నయెడల, ప్రభుత్వ సైనిక శాఖయందలి యువోగముల ప్రవేశించుట కవకాశము గలుగ గలదు. ఈ శిక్షణ ముపయోగరాహిత్యము గాజాలదు. ప్రస్తుతము సెనెటువారి ఆధీకస్థితి, ఈనూచనవలన గలుగువ్యయమును భరింపజాలదని కొంద రా తేసింపవచ్చును. ఆ విషయమున నెవరును దిగులుపడ నవసరము లేదు. ఆర్థికసహాయముకొరకు ప్రభుత్వమువారిని గోరువలసినదని తీర్మానమున రెండవభాగము గోరుచున్నది. అట్టి ధనసహాయమును కాసనసభయందు మేము తగు నేర్పాటు లొనర్చగలము.

శాంతిని నెలకొల్పుకేకై మి మున్న నే గాని ప్రపంచమున శాంతి నేర్పరుచుట సాధ్యము గాజాలదు. ఇతర రాష్ట్రములు, బలధిక్యులుచే శాంతిని భంగపరుప యత్నించునపుడు వారట్లానర్చునంద జేయుటకు తగుశక్తి మిమన్న నేగాని, మిశాంతివాక్యమును వినువారుండరు. మొన్న జాతీ సమతియందు ప్రతి శాస్త్రమువారును ఈ నైస్వయములం దొక్కరినినైన తగ్గింప నిరాకరించిరి.

సైనిక శిక్షణము భారతీయ యువకులను, నిజమగుపురుషులుగ నొనర్చుగాన కావలెనని కోరుచున్నాము. ప్రజలు తమపౌరసత్వబాధ్యతల నిర్వహించుట కిశిక్షణ మవసరముగా నగోరుచున్నాము. ప్రపంచశాంతి రక్షణ కిశిక్షణ మవసరముగాన గోరుచున్నాము. దేశముయొక్క రాజకీయములందు ప్రజలు పాల్గొనుట కిది యత్యవసరము. భారతీయులకు ప్రపంచమునగల గొప్పకళంకమును తొలగించుట కిది ఆత్యవసరము.

తరువాత తీర్మానము వోటునకు బెట్టబడగా సత్యధిక సంఖ్యాకులచే వామోదంబబడెను.

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహము బదుగురికి శిక్ష

పోలీసువారు సచ్చిదానందస్వామిని అరెస్టు చేసినపుడు దొమ్మిచేసి స్వామిని విడిపించిరిని తేబడిన కేసులో సెరంత్రారు డి॥ మేజిస్ట్రేటు 5 గురికి చెరియొకసెల కఠినశిక్ష వేసెను (ఆ. ప్రె)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924-వ సం దినాబరునెల 11-వ తేది

గురువారము

బ్రిటీషు పార్లమెంటునది

బ్రిటీషు పార్లమెంటునది సమావేశమయ్యెను. సార్వభౌముని యః న్యాయము కన్పర్యేటిపు ప్రభుత్వాధిపతయమును వివరించెను. ఇందు ప్రోత్సాహకరముగ సంగతు లెవ్వయు గనుపించవు. లేబరు ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించిన కార్యములను కన్పర్యేటిపులు తలక్రిందుల జేయచున్నారు. సింగపురపు నౌకాశయమును లేబరు ప్రభుత్వమువారు వదులు కొనగ, వీరు మరల ప్రారంభించిరి. జనీవా ఒడంబడికను లేబరు ప్రభుత్వమువారు సమకూర్చగ, దాని విచారణను వీరు నిలిపివైచిరి. ఓరితో బాటు, ప్రాన్సు ఇటలీలుగూడ ఇందుకు సమ్మతించినవి. యుద్ధము నాపివైచు విషయమై, ఇంగ్లండు, ఇటలీ, ప్రాన్సు లెట్టి యుపేక్ష వహించుచున్నవో ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. ఈదేశముల కిది ముఖ్యవిషయముగాదు. వారి దృష్టి నితర సంగతులనేకము లరికట్టుచున్నవి. పెద్దదేశములు మూడును, ఈరీతిని ప్రవర్తించుచుండ, నానారాష్ట్ర సంగము మాత్ర మేమిజేయగలదు? నానారాష్ట్ర సంగము నయితము వీరి కోర్కెకు సమ్మతించెను. యుద్ధముల నాపివైచుటకు మనస్ఫూర్తియగు యభిలాష యింకను గలుగలేదని విదితమగుచున్నది. కన్పర్యేటిపు ప్రభుత్వమువారి దృష్టి ఎటుల ప్రసరించుచున్నదో చూడవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో అంతర్జాతీయ ఆయుధనిర్ణయ సమావేశమును కూర్చుట కెంతవరకు సాధ్యమో తెలియదు. ఎన్ని సమావేశముల నేర్పరచినను, హృదయ పైర్మల్యములేనిది, ప్రపంచ షరీతులు చక్కబడజాలవు. రుష్యాలో జేసికొనిన సంగి విస్మయపరిచినది. కన్పర్యేటిపు లొ నర్చిన ఘనకార్యములలో నిది యొకటి. ఇందుకు మాక్స్ నాల్డుగారు ప్రభుత్వమును తీవ్రముగ విమర్శించిరి. జనిలేనివారి దుస్థితిని దొలగించుట విషయమై బాల్కనియగు నత్తిప్తికర మగు ఏర్పాటులను సూచించలేక బోయిరి. న్యవసాయము నభివృద్ధి జేయవలయును. ఆహార పదార్థములను సమృద్ధిగ సమకూర్చవలెను. ఈరెండుకార్యములును నెఱవేరవలెననిన, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు సేరుమార్గముల నవలంబింపవలయును. కేవల షరీతులను నమ్ముకొని, బ్రిటీషువారు వ్యవసాయముపట్ల ఉపేక్షవహించిరి. విదేశములపై తిండి కాభారపడజొచ్చిరి. అందుచే గలిగిన ప్రబలనష్టములు గోచరించినవి. మరల వ్యవసాయమే శరణ్యమని వీరు కనుగొనిరి. కాని, అందుకువలసిన ఏర్పాటు లింకను జరుగలేదు. బీదలదుర్గతి దొలగలేదు. ఈజిప్టుతో వెంటనే సంధి జేసికొనవలయునని, మాక్స్ నాల్డుగారు గోరుచున్నారు. కాని అట్టి ప్రయత్నములు గనుపించవు. సార్వభౌముని ప్రసంగమునందు, హిందూ దేశమును గురించిన ముచ్చటయేలేదు. కన్పర్యేటిపు

ప్రభుత్వమునకు హిందూదేశసమస్య అంత ముఖ్యమయినదిగాదు. నిర్బంధముల మూలమున ప్రజల మొరలు వినుపించుకుండైన జాలును. హిందూదేశము మూలపట్ల బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ఎంత తూషీంభావము జూపుచున్నను, భారతీయులు తమ పట్ల దలను విడువనిచో, విజయము గాంచకపోరు.

గ్రామప్రబోధము

గ్రామప్రబోధావశ్యకతను, వివిధరాజకీయ కక్షలవా రంగీకరించుచున్నారు. విద్యార్థులును వారి గురువులుగూడ యిట్టి యవసరమును గుర్తించుచున్నందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. ఇక్కార్యమును కొనసాగించుట కొకసంఘము నేర్పడువలయునని యద్వైతముగలదు. ఇందుకు సంబంధించిన విజ్ఞానమునను సన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి. రాజకీయ మతవివాదములలో వీరుజోక్యము కలుగజేసికొనరు. ప్రజలలో విజ్ఞానాభివృద్ధిని గలుగజేయుటకే, విద్యార్థులు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నమెంతయు శ్లాఘనీయము. ఉపన్యాసములనిచ్చియు, రాత్రి పాఠశాలలను స్థాపించియు, సాంఘికపు యిబ్బందుల తొలగించియు, కృషి నలుపుటకు వీరు నిశ్చయించిరి. దేశము నందంతటను, సాంఘిక, విద్యాసేవా సంఘములు నెలకొనవలయుననియు, కేంద్రసంఘ యాజమాన్య మన నివి పనిచేయవలయుననియు, వీరు ఆశించుచున్నారు. విద్యార్థులును, న్యాయవాదులును, తమ తీరికకాలము నిందుకై వినియోగింపవలయును. ఈపని నఫలమగుటకు ధన మావశ్యకము. ఉదార హృదయు లందరును, కార్యనిర్వాహకుల విన్నపము నాలకించి, తగుసహాయము జేయప్రార్థితులు. గ్రామములలో నుపన్యాసముల నిచ్చుటచేతను, విజ్ఞానమును వెదజల్లుటచేతను ప్రజలకు కొంత లాభము గలిగినను, వార లీవిషయమున శ్రద్ధ దీసి కొనవలయుననిన, ప్రచారకులు వారిమధ్య నివసించవలయును. వారి కష్టసుఖములలో పాల్గొనవలయును. ఆపత్నమయములగు సేవ జేయవలయును. వారి అక్కరలేనియో కనుగొని వానిని నివారించబ్రయత్నింపవలయును. అంతియగాని, ప్రజలకన్న నధికులవలె వెడలి, వారికి బోధింపజూచుచో వారు వెడచెకనిబెట్టుట నహజము. విద్యాధికులకును, ప్రజాసామాన్యమునకును గల యంతరమును తొలగించుటకును, జాతీయ జీవితమునందు విద్యాధికులు మనస్ఫూర్తిగ పాల్గొనుటకును కృషి జరుగవలయును. గ్రామ ప్రబోధ బాధ్యతను వహించిన కార్య నిర్వాహకుల ప్రయత్నములు విజయము గాంచు గాక యని, మఃస్వామిగ గోరెదము.

మైసూరు : వార్తాపత్రికా నిరోధము

మైసూరునందు పత్రికాశాసనము కొంతకాలము అమలులోనుండి, పత్రికల స్వాతంత్ర్యము నడుగంటజేసెను. పిమ్మట నది దొలగింపబడెను. పత్రికా శాసనములేనందువలన, మైసూరునందెట్టి యనర్థములును, వాటిల్లుచున్నటుల గనుపింపదు. మీదుమిక్కిలి మైసూరులో ప్రజాప్రబోధ మధికమయినది ప్రస్తుతస్థితిలో పత్రికానిరోధమునుపూర్తిగ తొలగించుట ముఖ్యము. అందుకుమార్గగ, మరల నిరోధచట్టమును మైసూరు శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టుట, దూరదృష్టి నేమాత్రము సూచింపదు.

ప్రస్తుత సమయమున స్వాతంత్ర్య నిరోధమున కెట్టి యవసరమును గనుపించదు. ప్రజలలో అశాంతి పెచ్చుపెరుగుటయు, శాంతి వాతావరణమునకు భంగము కలుగుటయు దప్ప వేరులాభములు గలుగజాలవు. కొత్త చట్టము ప్రకారము, రాజదోహ నేరముక్రింద గాని, వివిధ జాతులనుధ్య వైరమును పెంపొందించు నేరముక్రింద గాని శిక్షితులయినవారు పత్రికలను నిర్బహింపగూడదు. అట్టి పత్రికలు ఉండచో, వాని ప్రకటనమును ప్రభుత్వమువారు నిషేధింపవచ్చును. ఇటువలెనే, డిఫమేషనుక్రిందికివచ్చు విషయములను తరుచుగ ప్రచురించెడి పత్రికల ప్రచురణమును గూడ ప్రభుత్వమువారు రాపివేయవచ్చును. నూతన చట్ట మమలులోనికి వచ్చుచో, ప్రభుత్వమున కనుకూలమగు విషయములు దప్ప మిగిలిన వేవియు ప్రచురమగుటకు వీలుండదు. దేశభక్తులు పత్రికలను ప్రచురించుటకుగాని, అధికారుల చర్యలను విమర్శించుటకుగాని వీలుండదు. ప్రభుత్వపు టుత్తరువుమీద స్పెషలు బెంచీకి అప్పీలున్నంతమాత్రమున, లాభముండునని దలంజాలము. దినానుగారి సమరము, విశ్వాసము గలిగించకున్నది. నిర్బంధ ప్రయోగము విషయమున బ్రిటీషు అధికారులును, స్వదేశ సంస్థానాధికారులును అహమహమికను జూనుచున్నటుల గనుపించును. బ్రిటీషు ఇండియా యందు ప్రజేచ్ఛ నెఱవేరుచున్నగాని, స్వదేశ సంస్థానములందుగూడ అందుల కవకాశముండదు. హిందూదేశ మందంతటను ప్రజల స్వాతంత్ర్యము నుద్ధరించుటకు తరుణ మాసన్నమయినది. బెల్గిం లో స్వదేశ సంస్థాన ప్రజల పభ, జరుగనున్నది. మైసూరు పత్రికాశాసనము గూర్చి యీసభవారు విచారించెదరని నమ్మదము.

నేటాలు భారతీయులు

నేటాలు భారతీయులకు మ్యునిసిపలు హక్కులను తొలగించుటకు, రాష్ట్రీయ శాసనసభవారొక చట్టమును గావించిరి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము వారి చట్టమునుగూర్చి నిర్ణయింపబోవుచున్నారు. ఈ చట్టము నంగీకరింపవలదని దెలుపుటకు భారతీయులు హర్జిగాజు సేనానాయకునియొద్దకు రాయ బారము వెడలిరి. ఈ సంగతినిగూర్చి తా మాలోచించెదమని, హర్జిగాజుగారు వాగ్దానము జేసిరట. వీరేమి జేసెదరో త్వరలో తెలియగలదు. భారతీయులకు దక్షిణాఫ్రికాలో నిలువ నీడ లేకుండుటకు, తెల్ల వారు విశ్వప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. భారతీయులు ఆస్తి సంపాదించగూడదు. పట్టణములమధ్య నివసించగూడదు. మ్యునిసిపలు హక్కుల ననుభవించగూడదు. బానిసలుగ జని జేయసంతవరకు, దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులుండవచ్చును. మానవులకు సహజమగు హక్కులగోరగనే, వారిని దేశము నుండి పంపివైచుటకు పూనుకొనుచున్నారు. భారతీయులలో పలువురు దక్షిణాఫ్రికాలో పుట్టిపెరిగిన వారే. హిందూదేశ మన నెట్టిదో వీరికి తెలియదు. అట్టిస్థితిలో, వీరికన్నను తెల్ల వారికి ఎక్కువ హక్కులేమిగలవు? బలమే హక్కును సూత్రమును తెల్ల వారవలంబించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులు చక్కబడనిదలచి మోసపోవువారికి, ప్రస్తుత చట్టము నిజము నెఱుకపరచుచున్నది. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము లభించినగాని, భారతీయులస్థితి ఇంటనేమి వెలుపలనేమి అభివృద్ధి గాంచదని యాధిగ నమ్మవచ్చును.

మేజరు గిఫ్టగారు : దేశీయవైద్యము

మద్రాసునందు నర్జను జనరలుగ బనిచేసిన మేజరుగిఫ్టగారు హిందూదేశ వైద్యసిద్ధిని గూర్చి లండనులో సీటీవల నువ్వనించిరి. నర్జను జనరలు బనిచేయుండుటచే, పీరి వాక్యములను శ్రోతలు ప్రమాణముగ నై కొనుట నహజము. లీకమిషను డిప్యూటీవలన డిటీపు వైద్యోద్యోగులకు అన్యాయము జరిగెనని, వీరు విలపించుచున్నారు. హిందూ దేశమునందు గణపెడి వైద్యవిద్య చాల లోప భూయిష్టముగ నున్నదట. అట్టి విద్యయం దారి తేరినవారిని డిటీపు డిజిటరులొ జేర్చుచు, గిఫ్టగారి కేమాత్ర మిట్టములేదు. ఇక ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యములు నిస్సారములనియు, నిరర్థకములనియు, వీరు స్పష్టముగ దెలుపుచున్నారు. హిందూదేశమునందున్నపుడును వీరు దేశీయ వైద్యముపై దాడి పెడలుచుండిరి. దేశీయ వైద్యము, పురాతనమై, అభివృద్ధిలేనిదై, శిథిలావస్థయందున్నదనియు, వాళ్ళాత్మిక వైద్యవ్యాపకముతో దేశీయ వైద్యము అడుగుంటియండవలసినదనియు, అందుకుమారుగ దేశీయ వైద్యపాఠశాలలు స్థాపించబడుచున్నవనియు, గిఫ్టగారు దెలుపుటయగాక, గవర్నరులును రాజప్రతినిధులును యిట్టి పాఠశాలలకు ప్రోత్సాహమొనగటగర్హము, వీరు నిందించుచున్నారు. స్థానికప్రభుత్వములు దేశీయ వైద్య ప్రతిష్ఠాపనలకు తోడ్పడినందులకు వీరు ఆగ్రహవేషము గనబడుచున్నారు. ఏ యుద్దేశ్యము ప్రకారము ప్రభుత్వము, వాళ్ళాత్మిక వైద్యమును మిత్తమే పెచ్చింపబడవలయును. యూరపియను వైద్యులను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు నియమించుట మీకేమాత్రము సరిపడదు. భారతీయులతో పాటు యూరపియనులు సమానస్థితి ననుభవించుట, అవమానముని, వీరితలంపు. ఇట్టి మహామహానియు దేశీయములు ప్రస్తుత బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమును ప్రోద్బలపరచుచో, వింత యుండజాలదు.

ఈజిప్టుదేశము : స్వదేశీ

ఈజిప్టుదేశము కేవల రాజకీయ పరిణామమునే నమ్ముకొనియుండక, ఆర్థికసిద్ధిగూడ చక్కబరచుకొనియున్నచో, నెట్టి విషమితి జనించెడిది గాదు. నిర్బంధములు విధింపబడినను, తన ధర్మమును తాను నెఱపెర్చుటకు, ఈజిప్టుకు శక్తి గలుగలేదు. స్వదేశీవస్త్ర భారణ మవసరమును విషయము ఈజిప్టునందు ధిష్ణు గుర్తింపబడుచున్నటుల, మాకు జరిగి ప్రత్యేకవార్తలు దెలుపుచున్నవి. సుతన జాతీయ వస్త్రములను ధరించుటకును, ఈజిప్టులో తయారయిన దుస్తులనే ధరించుటకును ప్రజలలో నిపుడు అభిలాష జనించుచున్నదట. కాలర్లను నెక్ టయిలను దీసివై చెదరట. విదేశీపు ష్యాసుల నవలంబించుకొలదయ విదేశీవస్త్ర భారణ మవసరమగును. విదేశమునందు తయారగు దుస్తుల నలంకరించుకొని తిరుగవలసివచ్చును. ఇట్టి వేషములు కొంతకాలము డాంబికముగ గనుపించినను, జాతీయ జీవితమును నిరర్థకము గావించును. జీవితవ్యయము దుర్భరమగును. దేశీయపరిశ్రమ లడుగజ్జును. ఏనాడు స్వదేశీపరిశ్రమలను, స్వదేశీ అంకారములను, ప్రజలు ప్రేమించెదరో, అనాడే జాతీయ సాభాగ్యమునకు బునాదు లేర్పడును.

ఆంధ్రుల గాంధీ మహాత్ముని వూజానిధి
 లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను
 11.12.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివఱకు 50602-6-8 ఇదివఱకు 24557-9-8 ఇదివఱకు 24782-9-8		

పూజానిధికి సొమ్మునుబంపు చిరునామా:—కా.నాగేశ్వరరావు, నెం. 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఎక్కడి ద్రవ్య మక్కడనే ఖర్చయి, బీదలకు రక్షణ చేకూరును. స్వరాజ్యములభించినను, విదేశవస్తు వ్యామోహము దగ్గనియెడల, పరాధీనత దొలగజాలదు. ఈజిప్టు స్వాతంత్ర్య వాంఛ నెంత గాఢముగ జూపుచున్నదో, దేశీయపరిశ్రమలపట్ల గూడ నట్టి యభిమానమునే జూపునెడల, స్వరాజ్యము ముక్తమైతమగును. హిందూదేశము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యముపై నెంత మక్కువజూపుచున్నను, ఆర్థికదౌర్బల్యమును పోగొట్టుకొనవలయు నను విషయమును మరువరాదు. స్వరాజ్యమును కాపాడుకొనుట కింతకన్నను అనుకూలమార్గ ముండదు.

హైకోర్టు : నల్లకోటు

హైకోర్టుకు వచ్చువారందరును నల్లకోటును ధరించి రావలయునని, నిన్నటిదినము, ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు ఉత్తరువు జేసిరట. లేని యెడల, కోర్టుహాలులోనికి వారిని రాసీయరట. పని పాటలు లేని ప్రేక్షకు లనేకులు కోర్టుగదులలో మూగుచున్నారు గావున, అట్టివారిని రాకుండ జేయుట కిట్టియుత్తరువు అవసరమని, పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటరుగారు చెలిపిరి. ఈవాదము కడువిచిత్రముగ నున్నది. హైకోర్టు న్యాయవాదులు నల్లకోటును ధరింపవలయునను నియమముండిన నుండుగాక! హైకోర్టుమూలమున జీవనము గడుపుకొనవలసిన వారు, అట్టినియమములకు లోబడకలేదు. అంతయు విని, ప్రేక్షకులపై నిట్టినిర్బంధమును విధించుట, అసభ్యము. నల్లరంగులొ గౌరవమును, ఇతర రంగులలో అగౌరవమును ఏమిగలదో తెలియకున్నది. తెల్లరంగే అన్నిటికన్నను శ్రేష్ఠమున నభిప్రాయము వాళ్ళాత్మకప్రపంచమున వ్యాపించియున్నది. ఈసిద్ధాంతము ముచ్చటలవరకే వర్తించునేమో తెలియదు. దుస్తుల విషయమునమాత్రము నల్లరంగే శ్రేష్ఠముగాబోలు! పనిపాటలు లేనివారు కోర్టులలో మూగునెడల, నల్లచొక్కాలను ధరింపవలయునని ఆజ్ఞాపించినమాత్రాన, వీరిసంఖ్య దగ్గునా? నల్లచొక్కాను ధరించినమాత్రమున, పెద్దమనుష్యులగుదురా? ఇకముందునుండియు నల్లచొక్కాను కుట్టించుకుని, కోర్టులలో ప్రజలుమూగినచో, పేరొక నిర్బంధము విధింపబడునేమో తెలియదు. గౌరవాగౌరవములగురించి విచిత్రాభిప్రాయములు న్యాయస్థానములలోగూడ ప్రబలుట, ఆశ్చర్యము. పైవాక్యము లచ్చుపడిన పిమ్మట, నల్లకోట్లను ధరింపవలయునను ఉత్తరువును ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారు రీయలేదనియు, రిజిస్ట్రారుగారు వారి యర్థమును తిన్నగ గ్రహింపలేదనియు, తెలిసినది.

మహమ్మదీయ సమావేశము

ఊరంతయు నెక్తతోన యను సామెతప్రకారము, వివిధ సమావేశములును బెల్లామునందు గూడుచుండ, మహమ్మదీయ సంఘసమావేశము మాత్రము బొంబాయిలో గూడుటకు కారణము గనుపించదు. ఈసభనుగూడ బెల్లానందు జరుపవలెనని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు జిన్నాగారిని ప్రార్థించిరి. కాని జిన్నాగారిందుకు సమ్మతిజనకున్నారు. కిలాఫాత్ సమావేశము బెల్లాంలో జరుగనున్నది. మహమ్మదీయులు చాలమంది యీసభకే విచ్ఛేదముదురు. జిన్నాగారి సభకు వెడలువారు కొలదిమందియే యుందురు. మహమ్మదీయ మితవాదులు కొందరక్కడకు వెడలవచ్చును. పోస్ట్ పేరు తేదులలో సీనభ జరుగకూడదా? కాంగ్రెసున కడ్డముగ సీనభనుజరుపుట, భావ్యము గానరదు. జిన్నాగారికి, మహమ్మదీయులు తగు నలహజెప్పి, వారిని సరియగు మార్గమునకు దీసికొనివచ్చుట యవసరము.

రీడింగు ప్రభువుగారు : నిర్బంధములు

రీడింగు ప్రభువుగారు కలకత్తాలో నిచ్చిన దీర్ఘోపన్యాసమునంతను చదివినను, అసాధారణ నిర్బంధములను విధించుటకు కారణము దెలియకున్నది చట్టబద్ధులగువారు శిక్షింపబడరని లిట్టనుప్రభువుగారు చెలిపిన సంగతినే, వీరును మరల చెలిపిరి. కానినుభావచంద్రబాసుమున్నగునాయకు లేమినేరముజేసిరో వీరు నిరూపింపలేదు. తమకుగల యనుమానములను ప్రజాప్రతినిధులకు వీరేల దెలుపకూడదా? వారిసలహా నేల దీసికొనకూడదా? స్వరాజ్యపక్షముపై నిర్బంధములను ప్రయోగింపలేదని వీరెంతజెప్పినను, ఫలితమదియే యగుచున్నది. రీడింగు, లిట్టనుప్రభువుల యపన్యాసముల జదివినపిమ్మట, ప్రజలకు గలిగిన యనుమానములు మరింత సిరపడకమానవు.

1600 మైళ్లు ఏకధాటిని ప్రయాణము

మోటారుకారును నడుపుట
 సి. ఎఫ్. ప్రాంక్లినుగారు కెనడానహద్దునుండి మెక్సికోనహద్దుకు 1600 మైళ్లదూరము మధ్య నాగకుండ మోటారుకారు నడపి 55 గంటలలో గమ్యస్థానమును చేరెను. సోమవారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు కెనడాలోని జేయినునుండి ఆరేడు బయలుదేరి మెక్సికోలోని రియాకానాకు బుధవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2 గంట 40 నిమిషము చేరెను. ఈ మధ్య కొక్కనియవమైన బండి నాపలేదు. ఇతరులసహాయమును కోరలేదు. అనార్మిక లభజే బండిని నడపెను.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు

సార్వభౌముని యుపన్యాసము

మగ్నోనాల్లుగారి ఆశీర్వాదము

లండన్, డిసెంబరు 10:— ప్రభుత్వసభలో సార్వభౌముని యుపన్యాసము చదివినపుడు సభ క్రొత్త రిసియండ్లను ప్రభుత్వము, ప్రభుత్వ చాలమంది వచ్చిరి. పార్లమెంటు ప్రారంభోత్సవము ముగిసినవెంటనే రెండుసభలు ఆసక్తికరముగా సభ మరల మధ్యాహ్నము సమావేశమైనవిషయము కామన్సులలో సార్వభౌముని యుపన్యాసమును వివరించుటకు ప్రారంభించిరి. ఇది కొద్దిరోజులుపట్టును. మామూలు ప్రకారము ప్రతి పక్ష నాయకుడు ముగ్గురు ప్రస్తావించెను. తరువాత ప్రధానామాత్యుడు లాయిడుజార్జి గారి యుపన్యాసమైన విషయము మాట్లాడిరి.

రాంకేమగ్నోనాల్లుగారు

జాతీయమతమును రోమునగరమునకు చాంబర్లనుగా రేగినందులకు సంతోషించి జూపిరి. ఇది బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కెంతయు ముఖ్యమనిరి.

జనీవాబడింబడిక

జనీవాలో నైన్యములను తగ్గించుటకు జరుపనున్న సభ దొమినియనులతో ఆలోచనలు ఆలస్యముగాకుండ జరుగుగాక యనియు దొమినియనులతో ఆలోచనయులు త్వరలో ముగియుగాక యనియు దీనివలన గభ ఆపుగాకుండ ఉండవలెననియు ఆసించుచున్నాడనరిరి. యుద్ధమునకు పూర్వమున్నటులే ఆ గూరాజ్యములు గుంపులుగ ఒడంబడికలను జేసికొనుట ఏర్పడకుండుగాక యని ఆశించిరి. దీనివలన అంతర్జాతీయసంపూర్ణ సహకారమునకు అవకాశ మేర్పడదు గాన కాంతికి అంత అభయ విశ్వాసాలవలనరిరి.

రషియా

సుగూర్చి మాచించిన సార్వభౌముని యుపన్యాసము శాంతిముగ స్నేహమునుజూపుచున్నదనియు తనరాజకీయప్రతిపక్షులు రషియాను గురించి తెన్ను సంగతులకు ప్రత్యక్షముగ భిన్నముగ నున్నదనియు ఆంగ్లోరషియా ఒడంబడికలను వదలుకొనుట తప్పనియు చాలతీవ్రముగ ఖండించిరి.

సామ్రాజ్యవిధానము

సుగూర్చి ప్రస్తావించుచు ఆహారపదార్థములపై పన్నును విధించుండ దొమినియనుల కుపయోగకరముగ నుండునటుల ఇంపీరియలు ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వమువారి ట్టు ప్రవేశపెట్టగల రో తెలియకున్న దనిరి. సుంకముల విధానమునుగూర్చి ప్రజల పుడే మాడదని తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసినరిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారు

ఎన్నికల దుబారానుగూర్చి మగ్నోనాల్లుగారు ముచ్చటించుటకంటె మరొకరికి వదలిన బాగుండు ననిరి. ఆంగ్లోసోవియటు ఒడంబడికలను గద్దుజేసినను రషియాతో సంబంధములను వదులుకొనవలయునని ప్రభుత్వమువారు తెలియజేయుటెంతయు సంతోషకరమనిరి. జనీవా ఒడంబడికను గూర్చి తీర్మానించుటకుపూర్వము పరిస్థితులన్నిటిని చర్చించుటకుపూనుకొనుట చాల మంచిదనిరి. అంతర్జాతీయమండలి ఋణమునుగూర్చి సార్వభౌముడు మరింతగా తెప్పకపోవుట విచారకరమనిరి. ప్రపంచములో అన్నిదేశములకంటె బ్రిటనుపై భారము, ఆహారముగ నున్నది బ్రిటను అందరిమిత్తము 2000000000 పానులు బదులిచ్చెను. మిత్రమండలికి సప్లయను అభయము నీయకున్న కొనకొన్న ఇందులో ఒకపిల్లింగుగూడ బ్రిటనుకువచ్చెదగాదు. మిత్రమండలికొరకు యిచ్చిన 8000000000 పానులకు బ్రిటను వడ్డీ నిచ్చుచున్నది. ఆవడ్డీముత్తమే 1200000000 పానులైనది. స్నేహితులనువారీయవలసినఅప్పును తీర్చుకున్న కష్టముగనున్నది. యునైటెడ్ కింగ్డమ్ నిగ్యుగమోటుముగ తనకు రావలసిన బాకీలను పనూలుజేయుచున్నది. మిత్రమండలి తరపున యునైటెడ్ కింగ్డమ్ లక్షలకొలది బ్రిటను కాలనిర్ణయములేకుండ సొమ్మును గట్టుచుండవలసినదేనా యనిరి. మిత్రమండలి ఈవిషయమును గురించి ఏమియు ప్రయత్నించుటలేదు.

ప్రధానామాత్యుడు

ఈవారాంతమున చాంబర్లనుగా రోమునుండి తిరిగి వచ్చెదరు. వచ్చేవారము ప్రారంభమున ఈజిప్టువిషయమై

కాగితములన్నియు సిద్ధముగ నుండుననిరి. అపుడు సంగతులన్నిటిని సవిస్తరముగ జెప్పుట వీలగుననిరి. విదేశాంగ కార్యదరి రషియావిషయములనుగూర్చి విస్తారముగ తెలియజేసెదరు వచ్చేవారము సింగపూరు నాకాశమునుగూర్చి చర్చ ప్రారంభమగును. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమునా లేమియు తీర్మానించలేదనిరి. సింగపూరుపనుల కంతకాలము బట్టునో తెలియకున్నది. దీనినిమిత్తము బ్రిటను దొమినియనులు ఎంత ఇచ్చునది ఏర్పాటులు జేయరాదు.

రషియా

అనేక కారణములచే ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్లో సోవియటు ఒడంబడికను అంగీకరించుటకు వీలులేకున్నను శేడు లభించులాభములు లభించున్న లాభములు వర్తకపుటాడంబడిక వలననే గల్గెననిరి.

వ్యవసాయము

పరిశ్రమలనుగూర్చి ఆలోచించి ఏర్పాటుజేసినవిషయముగ కార్మికులుగ జాతీయవ్యవసాయవిధానము నేర్పాటుజేయుటకు ఇతరపక్ష నాయకులతో ఆలోచించెననిరి.

వచ్చే కుక్రవారము పార్లమెంటు నాపుడేయుటకు వీలగుననిరి.

సార్వభౌముని యుపన్యాసము

ఈజిప్టునమస్య

లండన్, డిసెంబరు 10:— ఈజిప్టు నూదానులో బ్రిటిషు స్వత్యములకు ఆశయములకు ప్రతిహతచర్యలు జరుగుప్రభుత్వ ప్రాంతానుమతే తీవ్రము వాత్సక్రింద పరిణమించెనని సార్వభౌముడు నుడిచెను. జరుగుట ప్రభుత్వమువారు ఈప్రతిహతాభావములను నిరుత్సాహపరచియుండిన బాగుండెడిది. బ్రిటిషు ఆశయములను మన్నించుటకు ఈజిప్టువారు బ్రిటిషుకోర్కెల నంగీకరించిరి.

జనీవా ఒడంబడికను సామ్రాజ్య దొమినియను ప్రభుత్వమువారు పరిశీలించుచున్నారు.

ఆంగ్లో రషియా ఒడంబడిక

లు అంగీకరించబడలేదు. మామూలు సంబంధములకు అభ్యంతరముండవని తెలియజేయుచున్నాము. ఇదివరలో సోవియటు ప్రభుత్వమువారు రింగీకరించిన అంతర్జాతీయ సంబంధముల చేతనే ఇది త్రొక్కియగును. 1921 వర్తకపు టాడంబడిక పరస్పరలాభముగ వర్తకమును నభివృద్ధి జేయుననిరి.

అంతర్సామ్రాజ్యవిధానము

ఉభయతా సంబంధించిన విషయములందు దొమినియను ఇండియాప్రభుత్వములతో సహకారముగ ప్రవర్తించుటయే ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యమైన సిద్ధాంతము. సామ్రాజ్య పరిష్కారము అంతర్సామ్రాజ్యవర్తకము అభివృద్ధియగు సిద్ధాంతములకు వదలదు. సదా అవలంబించెదము. సామ్రాజ్యదిగుమతులకు ఇంకను సౌకర్యముల నిచ్చుటకు ఏర్పాటులను జేసెదరు.

పనిలేని కార్మికసమస్య

పనిలేని కార్మికసమస్యనుతగ్గించుటకు అవసరమగుచోట్ల ముఖ్యముగ పరిశ్రమలందు పనిని గల్పించుటకు చట్టములను తయారుజేయుచున్నారము. ఆలోచనలో నున్నవి.

గృహసమస్య

సంస్కరణ పూర్తి జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారము. అనారోగ్యకరమగు ఇండ్లను, లోపములున్న ఇండ్లను తగ్గించుటకు తీవ్రముగ పూనుకొనెదరు. వృద్ధులకు పంచనలను, వితంతువులకు తల్లులను ప్రస్తుతమందున్న భీమాపద్ధతులతో బాటు ఏర్పాటుజేసెదము. ఈవిషయమై విచారించుచున్నారము. పంచదారపరిశ్రమను ప్రోత్సహించుటకు ఏర్పాటులు జరుగును.

సింగపూరు నాకాశయము

సుగూర్చి లాయిడ్ జార్జి బోనర్ల ప్రభుత్వమువారి సిద్ధాంతములనే ప్రభుత్వమువారు అవలంబించుచున్నారని బాల్టిస్టుగాడు తెలియజేసిరి.

రాంకేమగ్నోనాల్లుగారు

సార్వభౌముని యుపన్యాసము అతిద్గ్రుముగనున్నది కాని విషయమంతగా ఏమియుగనిపించదు. ఆహారపదార్థములనుగూర్చియు వ్యవసాయమునుగూర్చియు ప్రభుత్వప్రధానమెద్దియు తెలియజేయబడలేదు. దొమినియనులకు జనీవాబడింబడికనుగూర్చి ఎట్లు తెలియజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనినో తెలియలేదు. ప్రత్యేకముగ దొమినియనులసభ జరుగునాయని యడిగిరి.

ముందు ఆంగ్లోఈజిప్టు సంబంధముల నేర్పాటుజేయుటను గూర్చి కాలములు పాడుజే టక ఆలస్యముజేయురాదనిరి. ఏర్పాటైనను ఈజిప్టుపార్లమెంటునా రొప్పునవలెననిరి.

బాల్టిస్టుగారి ప్రత్యుత్తరము

దొమినియనులతో ఆలోచించుండ జనీవాబడింబడికను అంగీకరించినను, నిరాకరించినను అవిచేక మనిపించుకొనును.

సంరక్షకపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టననియు దాని నిమిత్తము పరిశ్రమలచట్టమును ప్రవేశపెట్టననియు తెలియజేసిరి. కేవలీవరకు సభ ఆపుజేయబడెను. ప్రభుత్వసభవారు సార్వభౌముని యుపన్యాసమున కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము నంగీకరించిరి. సభ ఆపుజేయబడెను.

అస్ట్రేలియా అధ్యక్షుడు

గ డాక్టరు హాయినిగ్గిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

మెల్బోర్న్ నావికులసమ్మె

నానాటికి తీవ్రరూపమును దాల్చుచున్నది.

ప్రెంచి ప్రభుత్వము

నందు నమ్మకము గలదని పార్లమెంటులో 819 మంది అనుకూలురుగను, 29 ప్రతిహతురుగను తెలియజేసిరి.

ప్రాంసులో కమ్యూనిస్టులు

బ్రిటాన్ లో దొమ్మి

ప్యారిస్, డిసెంబరు 10:— బ్రిటాన్ లో కమ్యూనిస్టు దొమ్మిజరిగెను. ఇందులకు కారణము సామూలుగారిని తీసి కువచ్చుటయు క్రాంతినిగారు వచ్చుటయు అనుచున్నారు.

పోలీసుదాడి

కమ్యూనిస్టు ప్రచారక పాతకాలపై పోలీసువారు దాడి సల్పిరి. తేనిన సిద్ధాంతములను స్త్రీపురుషులకు బోధించుచున్నారు. క్రొత్తయూరపు భూగోళమును గూర్చియు బోలిషివిత్ విప్లవమునుగూర్చి యుపన్యాసము నిచ్చుచున్నారు. ఆసయమున పోలీసువారు దాడిసల్పిరి. కమ్యూనిస్టు తిరుగబాటుకు ప్రయత్నించుచున్నారు. మాంసమును నూటికి 50% వాగ తక్కువగ విక్రయించెదమనియు, రొట్టి దుకాణములకు తాము స్వాధీనము జేసికొనెదమనియు తెలుపుచున్నారు.

డిసెంబరు 1 తేదీకి కమ్యూనిస్టులు తమ ఏర్పాటులను పూర్తిచేసెదరని ఈజిప్ట్ పార్లమెంటు ప్రతి ప్రాయశ్చయమిచ్చి, చాల గొప్ప ప్రయత్నములకు కమ్యూనిస్టులు జేయుచున్నారట.

అంతర్జాతీయసభ

ఆయుధముల దిగుమతిని పరిశీలించుసభ

1925 వ సంవత్సరము మేసెలలో ఆయుధమందుగుండు సామగ్రిదిగుమతులను పరిశీలించు అంతర్జాతీయసభను సల్పుటకు జాతీయమతమువారు రోములో నిశ్చయించిరి. యునైటెడ్ కింగ్డమ్ ఇందులో పాల్గొనును. ప్రేయివేటుగ ఆయుధములను మందుగుండు సామగ్రిని తయారుచేయువారిసభనుగూడ జేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఇది ఏప్రిల్ 16 తేదీని జరుగును.

జపాను ఒడ ఒకటి అంటుకొనెను. దానిని వదలివేట్టిరి. జిప్సెం 5.5 కొక 2.5 తో ప్రవేశించిరి.

ఇండియాలో బాధ్యతాముత ప్రభుత్వము

లండన్, డిశంబరు 9:—ప్రభుత్వమునందున్న భారతసభ్యులు ధీమంతులనియు సమర్థులనియు వెల్లెంగ్డై ప్రభువు కొనియాడెను. త్వరలో స్వాతంత్ర్యశాఖలను మంత్రివర్గము జేయుటను గూర్చి ప్రతిపక్షీయ ప్రభుత్వమువారి నెంతవరకు ఎంత కీడు ముగియవలెనో అడుగవలెననిరి. సంపూర్ణ బాధ్యతాముత ప్రభుత్వము నిచ్చు విషయమై అడుగవలెననిరి. కొన్ని రాష్ట్రములు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు తగి మున్నపుడు వారి కెందు కీయగూడనో తెలియదనిరి. ఇతరులు సమానముగ ఇంతయభిప్రాయము లేదు లేదని ఆపుజేయరా దనిరి. సంస్థానాధీశ్వరుల సభను ఎక్కువ సమగ్రతతో జరుపుటకు క్షేమచనలేక ఏర్పాటు జేయబడును. త్వరలో రాష్ట్రములందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నిచ్చి లేని బ్రిటిషువారి సహాయము గావలసియుండును. వీరికి జీతములు హెచ్చుజేసిన వీరికి సౌకర్యముల నిచ్చిన సహాయము చేయుటకు సంసిధులుగ నున్నారనిరి. తనకు ఇండియా స్వాతంత్ర్యదాయమును గూర్చి సంపూర్ణాభిప్రాయము గలవనిరి.

మిడ్లండు బ్యాంకు సేరము

లో అవసరమునో పరిసింగుగారు సాక్ష్యము నిచ్చి దరాయని పత్రికలు అడుగుచున్నవి. ఇండియానుండి ప్రచ్ఛన్న వేషముతో బయలుదేరిరి.

చీనావరిస్థితులు

బాక్స్ ఒడంబడిక వరకులకు చీనాప్రభుత్వమువారు నెరవేర్చవలెననియు వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక ప్రకారము చీనాకు సహాయము చేసెదమనియు ఆయా ప్రభుత్వమువారు కబురంపెరి.

ఈజిప్టు సైనికవర్గాలు

లండన్, డిశం 7:—యుద్ధమునందు నుండి మరణించిన ఈజిప్టు సైనికులను నిమిత్తము రెండుకాలబలముల పట్టాలములను సేర్పాటుజేయుటకు ఈజిప్టుయుద్ధమునందు ఆలోచించుచున్నాడని తెలియచున్నది.

స్థానిక పరిశ్రమలను నభివృద్ధి జేయుటకు నుక్రొత్తజాతీయదస్తులను ప్రవేశపెట్టుటకును ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. కొలు సైనికకొలురూపముగ నుండును. ఇవారు లలో మార్పులను గలగజేయదలంచలేదు. ప్రజల విర్పాటులను అతాడించవలెనని ప్రభుత్వము గోరుచున్నది.

ఈజిప్టు

జగ్గులుపక్షమునకు ప్రతికూల ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

డిశం, 11:—అడ్డ, సర్వముగార్లు మంత్రివర్గమునకు సమయమున ఆధికమంత్రిగానుండిన నిడ్డిపాపగారు జేయమంత్రిగా నియమింపబడినట్లు కెయిరోవార్త దెలుపుచున్నది. మంత్రినియువారికిని, లిబరల్లుజాతీయపక్షములకును ఒక ఒడంబడిక జరిగినట్లును, దానిప్రకారము వారు జీవారు మంత్రివర్గమును విమర్శించుట, మాని జగ్గులు పక్షవిధానము నెదుర్కొనుటకును, అందుకుగాన వాకిపక్షమువారికే మంత్రివర్గము వారు ఉద్యోగము లిచ్చుటకును, ఈరెండుపక్షములు రానున్న ఎన్నికలలో ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునకు సహాయపడుటకును అంగీకరించబడె ననియు జగ్గులుపక్షము పత్రిక 'బాలగా' దెలుపుచున్నది. ఈయెర్పాటుల ననుసరించియే నిడ్డిపాపగారి కీయద్యోగ మీయబడెను.

నల్లమందు సభ

ఎగుమతి దిగుమతుల ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకతంతివార్త)

డిశంబరు 11:—రెండవ నల్లమందుసభ యీనెల 20 వ తేదీతో ముగియనుచున్న లగపడుచున్నది. రెండు ఉపసంఘము ఏర్పడినవి. భూమిపైను, సముద్రపుమార్గములద్వారా ఎగుమతి దిగుమతిజేయు ముఖ్యవిషయములగుగూర్చి నేడు సమాధానము కుదిరెను. మత్తునుండుల తయారుజేయుటను స్వాధీనపరచుకొను కేంద్రసంఘము (సెంట్రల్ బోర్డు)ను గూర్చి యంత ప్రశ్న నెట్టి ఒడంబడికయు కుదురలేదు.

జినీవా ఒడంబడిక చర్చ ఆపు జేయబడెను

రోము డిశంబరు 9:—వచ్చే సమావేశమువరకు జినీవా ఒడంబడికను చర్చించుట ఆపుజేయవలెనని బ్రిటిషువారు నూచించిన ఏర్పాటులను జాతిసమితివారు రోములో అంగీకరించిరి.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ డిశంబరు నెం 11-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్య ఉత్పత్తిగల ప్రదేశము	సగటు ఉత్పత్తిగల ప్రదేశము	సగటు ఉత్పత్తిగల ప్రదేశము	సగటు ఉత్పత్తిగల ప్రదేశము	సగటు ఉత్పత్తిగల ప్రదేశము
గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాలపురం	87.1	65.2	...	24.88	44.96
విశాఖపట్టణము	81.9	62.1	...	15.44	37.09
కాకినాడ	79.8	67.4	...	21.87	39.09
మచిలీపట్టణము	80.9	68.1	...	12.04	41.59
కర్నూలు	86.0	64.1	...	3.58	26.01
బళ్లారి	90.1	68.7	...	2.45	30.51
కడప	85.9	66.7	...	7.20	31.23
నెల్లూరు	83.7	67.2	...	21.29	37.98
మద్రాసు	88.8	69.1	...	20.97	50.74
కడపూరు	82.9	69.5	...	23.85	52.94
నీలము	90.1	64.8	...	5.76	39.30
కోయంబట్టూరు	86.1	66.4	...	11.24	22.29
తిరుచనాపల్లి	89.1	68.0	...	9.27	33.18
నాగపట్టణము	82.4	72.2	...	22.72	54.98
మధుర	88.1	70.8	...	5.05	33.58
పాంబు	85.6	75.8	0.26	18.29	37.00
తిరువల్వేలి	20.18	28.31
తిరునెండ్రము	82.2	73.1	...	14.52	64.51
కొచ్చిన్	85.8	73.8	...	15.31	14.51
కాలికట్టు	87.8	72.7	...	20.71	17.16
మంగళూరు	88.8	78.2	...	4.13	125.68
బెంగళూరు	88.6	80.6	...	2.92	35.37
మెర్కార	74.8	66.6	...	6.96	125.46
కొడైకనూర్	66.0	42.2	...	12.92	62.18

సర్కారలలో అకాశ మరినిర్వహణకు నున్నది. రాత్రి నేడమి గోపాలపురంలో రి డి. విశాఖపట్టణములో 4 డి. ఎక్కువగా నున్నది. పగటివేడిమి బళ్లారిలో 8 1/2 డి. అధికముగా నున్నది. రాత్రివేడిమి కర్నూలులో 4 1/2 డి. బళ్లారిలో 2 1/2 డి. అధికముగానున్నది. అంతటను వాతావరణము పొడిగా నున్నది.

సి. ఆర్. సావూరు,

వాతావరణకామ్రాక్షణుడు.

భారత ముస్లింలగుసభ

బెల్గాంలో జరుగనందుకు జిన్నాగారి ప్రకటనము

“ముస్లింలగుసభను బెల్గాంలో జరుపక బొంబాయిలోనే జరుపుటకు నిశ్చయించుట వలన మహమ్మదీయులు వికమత్యమునకు ప్రతికూలురుగా నున్నారని ఎవ్వరును తలపగూడదు. హిందువులను మహమ్మదీయులకును వికమత్యము కలుగవలెననియు నేనిప్పటికిని కోరుచున్నాను. 1915-16 లలో నాకు గల అభిప్రాయము లేమియును మారలేదుగాని యిప్పుడు నిజముగా నీరెండుమతములవారికిని ఎట్టి వికమత్యమును లేదనియే నేను చెప్పగలను గాన చాలమంది మహమ్మదీయులు బొంబాయిసభకు వచ్చి వికమత్యమును గూర్చి ఆలోచింప గోరెదను. పరిపాలనమున నిగతుకాధికారులతో పాటు పంతుకొనుటకు మహమ్మదీయులకు హక్కుకలదు గాన దానిని గూర్చి ముఖ్యముగా చర్చింపవలసి యుండును. మాసంఘమువారి తీర్మానములకు లేనిపోని వ్యాఖ్యానములు చేయుచున్నార గాన దేశీయ లెట్టింగ్ రైలుల నమ్మగూడదు” అని జిన్నాగారు ప్రకటించిరి.

ప్రయివేటు వాకరు కేసు

1500 జూరగానా 500 గా మార్చబడెను

ప్రయివేటు వాకరు కేసులో జడ్జి తీర్పు వాజేపించినందులకు విశోధ అను పత్రికా సంపాదకునకు 1500 రూపాయలు జూరగానా వేయబడెను. “నేను నిరూపెదను. పత్రికను నిలపివేసిరి. 1500 యిచ్చుకొనజాలనని” సంపాదకుడు బొంబాయి హైకోర్టులో ఆపీలు చేయగా న్యాయమూర్తులు కనికరించి 1500 యిచ్చునక్కరలేదు. 500 యిచ్చిన చాలునని తీర్పు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

మౌలానా మాజిరతు మోహనిగారు

కాంగ్రెసువారికి సూచనలు

“బొంబాయిలో నా నానాయకుల సభలో వంకరాష్ట్ర నిర్బంధమును గూర్చి చేయబడిన తీర్మానమున ప్రతికారవిషయ మేమియును లేదు గాన అది నిరుపయోగము.

(1) సంపూర్ణ స్వరాజ్యమునకుగోరు స్వరాజ్య బహిష్కరణపక్షములవారైన సామ్రాజ్యమును వదలి స్వపరిపాలనమును గోరు విరవాద, బహిష్కరణ, స్వరాజ్యపక్షములవారు కాంగ్రెసులోనుండ నట్లులు.

(2) 18 ఏండు చాటిన భారతీయులలో కాంగ్రెసు క్రితున కంగీకరించిన వారందరును, కాంగ్రెసుసభ్యులుగా నుండుటకర్తులు. సాల్వే నాటకకాల చందాగాని నెలకు 2000 గజముల నూలుగాని సభ్యులు చెల్లించవలె నననిరన్బంధ ముండ గూడదు.

(3) స్వరాజ్యమునగా సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము. భారత సంయుక్త రాష్ట్రములపక్షాతి అని ప్రకటింపవలెను.

(4) ఆసహాయాధ్యయమును వదలగూడదు. జాతీయ ప్రభుత్వసంస్థలను నిరంకుశప్రభుత్వసంస్థలకు ప్రతిగా ఏర్పరుప గోరు బహిష్కరణపక్షమువారు వానినేర్పరుపవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువారు కాననసభల నాక్రమింపవచ్చును, లేదా యిప్పుడున్న నిరంకుశప్రభుత్వసంస్థలను నిర్మూలించవచ్చును.

(5) సంపూర్ణ స్వరాజ్యసాధనము లగు ముగిసిన కాజ కీడు సంస్కరణములకు బడయుటకు అన్ని పక్షములవారు కట్టి ఒకవిధానమును నిర్ణయింపవలెను” అని మోహనిగారు కాన్పూరునుండి ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె.)

కోహటు ప్రకటనము

పత్రికాభిప్రాయములు

లాహోరు ముస్లింబేటులుకు పత్రిక

“ఇండియా దొరతనమువారు చిరకాలమునుండి సహజు పటానులై లేనిపోని నిందల నారోపించియున్నారు. కాన వారు వారిపట్ల పాక్షికమునూపిరిని ఎవ్వరును పలుకజాలరు. సరి నాడు ఉద్యోగులనుగూడ నిందింప వీలులేదు. కోహటు హిందువులలోనే లోపమంతయు కలదని యీ ప్రకటనమువలన స్పష్టమగుచున్నది. ఈజిల్ రులు జరిగినప్పటినుండియు పంజాబు స్వరాజ్యపక్షమువాడు తాకాకులై నేనెరఘంతునుమోపి లేనిపోని ఆర్పాటము చేయుచున్నాడు. ఇటీవల రాంబ్రిండ్లో పండిత మదనమోహన ములవ్యాగారి అధ్యక్షతక్రిందజరిగిన పంజాబు సనాతనధర్మభలో నేరమంతయును మహమ్మదీయులు చేసి నిర్ణయించి చాలతీర్మానములు చేసిరి. మొదట అల్వింత దుస్సహాయ కరపత్రములను హిందువులే ప్రకటించిరి. తరువాత మహమ్మదీయుల బాలరైతు తుపాకులను కొల్పిరి. అందుచే ఆగ్రహమున పట్టకాలక మహమ్మదీయులు ప్రతీకార మొనరించిరి. వారటుల చేయుట శ్రేష్ఠమని యనజాలము గాని అది హాన వసహజము”

ఆలహాబాదు లీడరు ప్రక

“స్థానికోద్యోగులు పూర్తిగా నవకతవకేసి నైగా దాని నికప్రేమృట్ల కీప్రకటనముచేసిరి. ఉద్యోగులు మొదటినుండి ఆధికమగు అసమర్థులే కనుపరిచిరి.”

రైలుబండిలోని కూలీలనుగొట్టుట

పుణె, డిశంబరు 11:—నిన్నుడదయమున చియనాడ నుండి తాతాకంపెనివారి మల్లీపేట అనకట్లవద్దకు పనివాండ్రు నుడికొని బోవుచున్న బండిని కత్తులకతాకులుగల కొంతమంది దుండగిండ్లుముట్టించి కూలీలనుబాదిరి. పదవోకండుగురు తీగ్రమైన గాతా ములు తగిరెను. ఆ సుపత్రికం వ బడిరి. బదుగురు దుండగిండ్లను పోలీసువాడు అరెస్టుగావించిరి.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:— సమంజసు నెలలో ప్రామాణ్యముగా మొత్తం 8785 మందికి అన్నదానము చేసిరి. దరహామీదలో 135 మందికి భోజనం పెట్టిరి.

న్యాయకళాశాల మేగజైను:— జనవరిలో రానున్న ఈ మేగజైను కార్యక్రమ లాకాలేజీ విద్యార్థులు విజ్ఞాపించుచున్నందున (చెన్నపురి ఎంటర్ ప్రైజిస్) వివిధ వివరములు జరుపుచును.

ఆయుర్వేద వైద్య సంఘము:— పై సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద మదరాసు ఆయుర్వేద కళాశాల భవనములో 18 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు పై సంఘమువారి మదరాసుకాళి ఏర్పడును. ఖా|| బి|| ఉస్మాన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారధ్యక్షత వహించును. వైద్యాభిమాను లెల్లరు రాగోరవనని లక్ష్మీపతిగారు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము:— ఎం. డబ్ల్యు హెండ్రెక్స్ గారు ఎకడమిక్ కాన్ఫరెన్స్ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడెను. రివరెండ్ డాక్టర్. ఏ. మాథ్యూగారు సిండికేటు కార్యదాగా ఎన్నుకొనబడెను. రెప్రెజెంటేటివ్ గారి స్థానము ఖాళీగానుండుటచే అందులకు ఎన్నికలు జరుగును. ఎన్నుకొనుటకు ఆర్డరును కూచించువారి ఒప్పకవి తీసికొని సంతకము పెట్టించుకొని ఆకాగితము రిజిస్ట్రారుగారికి పంపవలయును.

మోటారు ప్రమాదము:— బైల్డ్ కంపెనీ మేనేజర్ గారగు హిడ్ వుడ్ గారు మరొకరిని నిన్ను మోటారుమీద వచ్చుచుండగా బాధిగోలువద్ద ములుపుతిగుట్టలో మోటారు కొట్టుకొని మోటారుపగిలి పోవుటచే పడిపోయిరి. అందులో హిడ్ వుడ్ గారికి అపాయకకరముగా చెబ్బలు తగిలినవి. తత్పర్యులగు డాక్టర్ హిట్ గారు గీటులలో తప్పించుకొనిరి. వారిని జనరల్ హాస్పిటల్ కు వెంటనే తీసికొని పోయిరి. కొంచెము సయముగా నున్నది.

మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము:— జీలాని, సయ్యద్ మహమ్మద్ ఫాహి, టి. ఎం. హెయిదూ, యూసాఫ్ టి, మహమ్మద్ సాహెబ్, ఖా|| బి|| అబ్దుల్ అజీజ్ ఫాహి, ఖా|| బి|| అబ్దుల్ హాకిం అజీజ్ గారు ఆర్కాటు ప్రెస్ నాయకత్వము క్రింద గవర్నరుగారిని సేకుదయం సందర్శించి సర్ మహమ్మద్ హబీబుల్లాగారు వైస్రాయిగారి కార్యనిర్వాహకవర్గముచే నియమింపబడినందున ఆఖాళీస్థానమున తమ పుత్రమువారిని యొకరిని నియమింపగోరుదు అట్లు కోరుటకు తమకు హక్కు కలదని తెల్పిరి.

మదరాసు రాకపోకలు:— సర్. జేసీట్ క్లాక్ గారు వారితోబుట్టువు హార్మోన్ గారిలో కలకత్తా వెళ్లిరి. జి. ఆర్. క్లాక్ (హార్మోన్ బెలిగ్రాఫ్ డైరెక్టర్ జెనరల్) గారు బొంబాయి వెళ్లిరి. డబ్ల్యు. సి. బెనర్జీ గారు బొంబాయి విచారణ సంఘమువారిని కలియుటకు కొలంబో వెళ్లిరి.

పి. టి. రాజా, మరుద్వనంపిళ్ల (ఎం. ఎల్. నేలు) నిన్ను వెళ్లిరి.

జ్యోత్సనాక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారు ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు సేద్యయం వచ్చిరి. డి|| బి|| పి. తేజవెల్లిగారు గుత్తికి వెళ్లిరి.

నిరసనసభ:— శుక్రవారంనాడు సాందర్బ మహిలునందు గోండాల్ సంస్థానముందలి డోరాబోయ్ ఆదువారిపై పోలీసువారి జులం (జుబ్బర్ దస్తీ) నిరసించుటకు ఒకబహిరంగ గవర్న జరుగును. శ్రీమాన్. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారధ్యక్షత వహించును (సభాసంస్థాపకులు) మాలానాయక్ హాన్స్ నేట్, ఎం. ఎం. ఎన్. టి. హుస్సేన్ ఖాన్ బహదూర్, పి. అబ్దుల్ హాకిం సాహెబ్, ఏ. రంగసామయ్యంగార్, ఖా|| బి|| అ. ఖు. బాద్షా సాహెబ్, ఎం. కె. ఆచార్య, జైహానీ సాహెబ్, రా|| బి|| గుబ్బయ్య కెట్టి, వై. సుబ్బీదీన్ సాహెబ్, గోపాలమినకా, అజీజ్ సాహెబ్, కాశీం నేట్ జాయిడో సాహెబ్, లతీఫ్ ఖాన్, సత్వతాస్త్రి, యూసాఫ్ నేట్, హుస్సేన్ సాహెబ్, ఖిరీద్ సాహెబ్, కృపానిధి, హమీద్ ఖాన్ సాహెబ్, బర్కత్ సాహెబ్, యాక్రమ్ సాహెబ్, బడి రసాహెబ్, షహర సాహెబ్, మహమ్మదాలీ సాహెబ్, రజాబ్ నేట్, సబ్బర్ సాహెబ్, వేదవంశరేడ్, గాంజీ సెర్వానీట్, రావుల సాహెబ్ నేట్ గారు.

భారత వైద్యభివృద్ధి

మేజరు జెనరలు గిఫ్ఫర్డ్ ఉపన్యాసము

లీనివేదిక విమర్శనము

ఇండియన్ డిప్యూటీ కమిషనరు జెనరలుగ నుండి పోయిన మేజరు జనరలు సర్ జెరాల్డ్ గిఫ్ఫర్డ్ నవంబరు 20 తేదీని లండనులో ప్రాచ్య భారత సంఘమునందు భారత వైద్య భివృద్ధి సంబంధి కొన్ని యంశముల గూర్చి యుపన్యాసించిరి. సర్. ఆర్. హావులకు భారత అధ్యక్షుడుగ నుండెను.

అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసమును గూర్చి వివరించి జెప్పినట్లగు లేదనియు, చెన్నపురి ప్రభుత్వమునకు ఆయన జేసిన సేవ యపారమనియు, నాలుగు సం|| ముల క్రింద సర్ జెరాల్డ్ భారతదేశములో మంత్రసాని పనియు, శ్రీకొంగుల గూర్చియు సేర్వీ చోట్లకు బోయి జూడగా, ఇంగ్లాండులో గూడ దానికి సమానముగ లేదని కనుగొంటిననియు జెప్పెను. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు అట్టి అసమాన వైద్యకాల నుంచినందులకు గౌరవసాగ్రు లగుచున్నారు. ఆగౌరవమునందు సర్ జెరాల్డ్ గూడ పాల్గొనవలసియున్నది.

ఈ ప్రసంగకేసున పై కోజననే మరణించినటులు ప్రకటించబడిన జి. ఎన్. మాంటాగూగారిని గూర్చి చెప్పను ఇండియన్ మెడికలు సర్వీసు ఆయనయొడయెంతయు కృతజ్ఞతలోనుండునని చెప్పిరి. మాంటాగూగారి క్రింద ఆయన నాలుగేండ్లు పని జేయుభాగ్యము గల్గెను. ఆయన రాజకీయములు, శాస్త్రీయవిద్యబోధెను. సెక్రటరీ ఆఫ్ స్టేట్ శాస్త్రీయవిద్య గాంచుట నెండున వినియోగింపి రా? మాంటాగూగారి అందుప్రయత్నము. అందుచేతనే వారికావిషయములందరి పరిచయము." అని చెప్పియున్నారు.

ప్రభుత్వ సేవయాలేక యెవరికి వాని వృత్తి జేసకొనుట?

సర్ గిఫ్ఫర్డుతమ యుపన్యాసమును విను ప్రశ్నలకు గుటలో ప్రారంభించెను. భారతదేశములో వైద్యకళాప్రజాకోగ్యపరిపాలనమును ఇంగ్లాండులో బోల్చుచు భారతదేశముందు అయ్యవిచారవరకు ప్రభుత్వసంస్థాపనలనియు, వృత్తిజేసకొను వారు చాలవరకు ప్రభుత్వోద్యోగులనియు జెప్పి, ఇంగ్లాండులో ఆరోగ్యకళా మంత్రివర్గముకొంత శిబ్బందితో లండనులో నున్నను ఆనుప్రయు ప్రజలెప్పు విరాళములచే బోషించుటవనియు, మెడికలుకాలేజీలును స్కూలును ప్రైవేటు కాలేజీర వేయియు వైద్యవృత్తియందు ప్రభుత్వోద్యోగులుగాక ప్రైవేటుప్రాక్టీసు జేసికొనువారేగలనియు జెప్పిరి. కావున ఆయన మొదలుపెట్టిన ప్రశ్న భారతదేశము యున్నదన్న విధానమునే విస్తరింపజేయుటయినా? లేక సెమ్మెటిసెమ్మెటిగా బ్రిటిషువర్గ తిని చెల్లిపెట్టవలయునా?

ఇకను వైద్యవృత్తి సభ్యునియవారినిగూర్చి చెప్పుచు భారతదేశమునకు గ్రేటు బ్రిటనుకును యూనివర్సునున గల పెద్దభేదము భారతదేశమును వైద్యకళాప్రయుక్త పూర్తిగ వదువుకోకుండనే వైద్యముజేయు మొదటిదువారెక్కువమంది గలరనియు, మెడికలుకాలేజీలలోను స్కూళ్లలోను సేర్వకొన్నను కొందరు సరియైన శిక్షణమును బొందక బ్రిటిషు రిజిస్టరులో జేరలేకని వారె యుండురనియు జెప్పెను. కావున ఆయన అడిగినరెండవ ప్రశ్న యేమనగా భారతదేశములోని మెడికలు కాలేజీలును స్కూలును సరియైన శిక్షణము బొందని వైద్యులను తయారుచేయుమండవలెనా? లేక అచట ఒకకనీప ప్రమాణ మెప్పటికిని యుండవలయునా?

ఇకను భారతదేశమునకును గ్రేటు బ్రిటనుకును గల మూడవ భేదము పెద్దది. ఇండియాలో ఇండియన్ మెడికలు సర్వీసు యుగమునకు ముందురెండువంతులు సివిలు శాఖయందు నియమింపబడినను ముఖ్యముగ మిలిటరీ శాఖలోనున్నది. ఈ ఆధిక్యత భారతదేశమునకు మెడికలు రిజిస్టరుగ నున్నారు. భారత వైద్యకళా ముఖ్యముగ మిలిటరీయనియే జెప్పవచ్చును. ఏమనగా సివిలు ప్రాక్టీసులో సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనుల కాంట్రాంక్టులో యుద్ధమువచ్చినయెడల బ్రిటిషు ఇండియాలో మిలిటరీలో పంజేయునట్టి వేరతుగలరు. మున్ను సివిలు మెడికలు సర్వీసునందుకున్న సైన్యమున కెక్కుడవరముండెడిది. కావున మూడవ ప్రశ్న సైన్యము రిజిస్ట్రే అవసరమునకు యోగమును పూర్తిగనో కొంతవరకో సివిలు మెడికలు సర్వీస్ ఉపయోగింపవలెనా లేక గ్రేటు బ్రిటనులోవలె ప్రైవేటుగ వృత్తి జేసికొనువారినుండి వలంటరీలను దీసికొని భారతదేశము మెడికలు రిజిస్టరులో పింపవలయునా?

ఆయుర్వేద యూనాని వద్దతులు
గ్రేటు బ్రిటనులో వైద్యవృత్తియందు ఒక్క పద్ధతినే బోధించి ఆచరణలో తెల్పెదరు. భారతదేశము నందు పూర్వ వశ్యవృద్ధికాకవి నాశనమైనది ఆయుర్వేద యూనాని వద్దతులలో నీసాశ్వాత్మ వద్దతికి పోటికొనినది. వేయి రెండువేల సంవత్సరముల నాటి యీ వైద్య పద్ధతు లేమాత్రమో నిలవియుండుటవలన, యూరోపు వైద్యవిజ్ఞానముతో నివి సమసిపోవునని ముప్పది సం||ముల క్రింద తలంపబడెను. కాని యిట్లు జరుగలేదు. ఢిల్లీలో నొక పెద్ద ఆయుర్వేద పాఠశాల స్థాపించబడును. అనేక రాష్ట్రములందుగూడ చిన్న చిన్న పాఠశాల లెప్పుడు జరుగుచున్నవి.

ఈ వైద్య ప్రతిస్థాపనలకు రాజప్రతినిధియు, కొందరు గవర్నరులును జలమునిచ్చుట జూడ మాత్ర పాశ్చాత్య వైద్యులకు శ్రీ శ్రుగులకు వినువును, ఆసంతృప్తియు ఆకాశంగమును గల్గెను. భారత రాజకీయ వేత్తెందరును దానినే బలపరిచెదరు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు, సంస్కరణములు వచ్చినప్పటి నుండియు చాలచోట్ల ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యులయందు లక్ష డబ్బుసహాయము జేయుచు వృత్తిని చేయువారికిగూడ ధన సహాయము జేయుచున్నది. అవి జెరాల్డ్ గారు జెప్పిరి. కావున నాల్గవ ప్రశ్న ఆయన ఆడుచునది. భారత ప్రభుత్వమువారు పాశ్చాత్య వైద్యమునకు మాత్రమే డబ్బు ఖర్చుపెట్టవలయునా? లేక కొంత పాశ్చాత్య వైద్యమునకును కొంత ఆయుర్వేద యూనాని వైద్యులయందును సర్వీసులకును ఖర్చుపెట్టవలయునా?

ఈనాల్గు ప్రశ్నలకును వచ్చుప్రశ్నలైనను మిదనే భారతదేశమునందు వైద్యముయొక్క భవిష్యత్తు చాల వర కాధారపడి యుండును.

విచారణావసరము
మాంటాగూ మెన్సుఫెక్టు నివేదికను తయారగుటకు ముందువిచారణజరిగినట్లే, భారత సంస్కరణముల సమయరీత్యా పరిష్కారము జరిగినట్లే, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతదేశ రాజకీయాభివృద్ధినిగూర్చి నిర్ణయముగావించినట్లే, భారతదేశములోని వైద్యాభివృద్ధినిగూర్చి గూడ సరియైన విచారణజేసి పరిష్కారము జేయవలెనని తమయభిప్రాయముని సర్ జెరాల్డ్ జెప్పవలెగలను. అట్టివిచారణజేసి నిర్ణయము చేయుటకు ముందు భారతదేశమున కేమిగావలయునో పరీక్షింపవలయును. అందు ఆయన కీ క్రిందివి ముఖ్యముగ గానించెను.

(1) భారతదేశములోని బ్రిటిషు సైన్యమునకును, భారత సైన్యమునకును మెడికలు రిజిస్టరును, అన్ని గ్రేడుల సివిలు ఉద్యోగులకును మెడికలు ఆఫీసరుల నియమించుట యొకటి.

(2) వైద్యవిద్య.

(3) ఉష్ణదేశ వైద్య సరికొరవము.

(4) ప్రజాకోగ్య విషయముల ప్రచారముజేసి వ్యాధింపజేయుట.

(5) స్వతంత్రముగ వైద్యవృత్తి జేసికొనునటుల నేర్పాటు జేయుట.

ఈ కావలసిన విషయములగూర్చి జెప్పుచు సర్ జెరాల్డ్ గారు వి. యం. యస్. శివిలు ఆఫీసరులను, కొద్దిగా వి. యం. డి. ఆఫీసరులు దప్ప శిక్షణము గాంచిన యుద్ధపురిజిత్వ లేదని జెప్పిరి. వి. యం. యస్. లోని సివిలు పక్షములేకుండ జేసినయెడల రిజిస్టరులో భారత దేశములో వైద్యవృత్తియందు శిక్షబొందనివారు మాత్రమే మిగులుదురు. ఇదిముఖ్యముగ విచారించదగిన విషయము. 'సివిలు మెడికలు కర్మములో అందరును యుగమువచ్చి క్రొత్తగ వైద్యులను' దీసికొనవలసి వచ్చునెడల, వీరు సైన్యములో పనిజేయవలసి యుండునని కంట్రాక్టులో వరతుండవలెను' అని లిఖించుచునారు నూచించిరి. కాని యూఎరతు ఒక్క ప్రభుత్వ సేవ యుండునని సివిలు ఉద్యోగులకే యేలవర్తింపవలయునా వారు వివరింపరైరి. స్వేచ్ఛగ వైద్యవృత్తి జేసికొనువారినుండి వాగాశిక్ష బొందిన రిజిస్ట్రేషనుముల చాలయుక్తము గనుండును.

అన్ని సర్వీసు లందును గ్రేడునందును ఉన్న సివిలు ఉద్యోగుల కుచితముగనే వైద్యసహాయ ముండవలయును. యూరోపియను సివిలు ఉద్యోగులకు యూరోపియను వైద్యుల సహాయము గోరగా ప్రభుత్వము వాంగీకరింలేదు. కాని మాంటాగూ మెన్సుఫెక్టు నివేదిక యందును, లీ క మిషను నివేదికలందును గూడ యూరోపియను సివిలు ఉద్యోగులకు యూరోపియను వైద్యులే చికిత్స జేయవలెనని సలహానిచ్చిరి. భారత దేశమునందు యూరోపియను ప్రైవేటు ప్రాక్టీసునరులు లేకపోవుటచేతను, పదిసావంతుల నుండియు యూరోపియనులకు వి. యం. యస్. లోనికి రెక్రూటుము జేయుచు మానివేయుట చేతను యితి సాధ్యమగుట యెట్లో గానించలేదు. యూరోపియనులకు యూరోపియను వైద్యులే చికిత్స జేయవలెనను సంకతి భారతీయుల వైద్యముగ నుండెను. కాని ప్రజాతంత్ర శాఖలకు వైద్యమును జూచు ముగ్రతులు అట్టివృత్తులను జేయును లేరువుజేసిన గాని జేయరని ఆయనకు గట్టిగ నమ్మకముగలదు.

(గళేపము)

సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి లేఖ

(మొహితోష్ రామచందరి)

సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు కాలంజీసివారు గారు, ఆతని దీవిక చరిత్రయందలి యొక అంశము, దేశమంతటను కలవరముగలిగించి ఆతనికి దేశముల మెప్పును గడించిన ఒక విషయమును జ్ఞాపింపి తెచ్చుకొనుట మంచిది. అదేమన, బిశంతుగారి ప్రవాస శిక్షానంతరము ఆయన ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి (అమెరికాదేశ ప్రభుత్వభ్యర్థకుడు) యుద్ధసమయమున 1917 జూన్ 17 వ తేదీనానైన చారిత్రక ప్రాముఖ్యతగల లేఖ. ఈ లేఖను అమెరికాదేశయువకు ఉదార స్వభావులను అగు హాచ్చరు దంతులు ఇండియాదేశమునకు వచ్చినపుడు వారి ద్వారా పంపబడినది. మామూలు టపాలద్వారా బంపినచో అందజేయ నడదను కారణముచే నిట్లునర్పించె. ఆ లేఖయందు, ఇంగ్లాండు ఇండియాదేశములకు కన్నడ అన్నేలియా దేశములకు ఎలె స్వాతంత్ర్య మొసగినచో యుద్ధములో విక్రమంధలి వారి సహాయమునకై పదిమందియును సైనికుల నిచ్చెదమని శూచించుచు పిదప నిట్లు వ్రాసెను.

“ప్రస్తుతము మేము సంకలనతో కట్టబడిన దానిసహిత గానున్నాము. మీరు యుద్ధసందేశమునందు చెలిపిన అదృశ్యముల యొక్క మాయ భిక్ష ప్రాయములను దెలుప విదేశీయ పరిపాలకుల చే నిక్షేపించబడియున్నాము. ప్రతిభిధిక అల్పదేశముల హక్కులను గూడ గాపాడవలెననియు, ప్రతిదేశము స్వతంత్రముగా నుండవలెననియు, ప్రతిమానపుడు తనదీవిక విధానమును స్వయముగ నిర్ణయించుకొన హక్కు గలవాడనియు, ప్రపంచమంతయు ప్రజాపాలన కమతముగ కేర్పడవలెననియు, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును పునాదికై ప్రపంచకాంతి సంపాదించుట వలెననియు మీరు ప్రకటించియుండిరి.

“ఇండియాలో జరుగుచున్న దుష్పరిపాలన, నిర్బంధ చక్రగూర్చి మీకును మీతోటియితర నాయకులకును తెలిసినీయు కన్నారని చెప్ప ననుజ్ఞ చేడదను. విదేశీయులగు ఉద్యోగులు అన్యభావల వాడుచు తమయిష్టమునచ్చినట్లు మమ్ముపక్షియుండుట నెదరు. ఆత్మభిక్ష జేతనములను విస్తారముగ భత్యములనుతాము గ్రహించుచు మాకు విద్యనైన శిక్ష నిరాకరించెదరు. మా ధనమంతయు పిండుచున్నారు. మాసమృతిలేనిది భరింపరాని పన్నుల విధించుచున్నారు. దేశాభిమానము వెల్లడించు ప్రవచనముల గావించినందులకు వేలకొలది ప్రజలను జైలులలో ద్రోక్కుచున్నారు. ఆ జైలులకు చాల అద్వైతము గ నుండుట చే అందలి కైదీలు తరచుగా జాడ్యములచే మరణించుచుందురు. ఇండియాదేశమునకై చాలవరకు పాటుబడిన ఇరాండు స్త్రీయును అవీధిసెంటు గారిని కారగృహమున వేయుటయే యీదుష్పరిపాలనకు నిదర్శనము.

“మీరుప్రపంచ పునర్నిర్మాణమునకై వెలసిన దివ్యపురుషులని మేము నమ్ముచున్నాము. కావున మీవైచే భారతీయులందరు సెదరుజాచుచున్నాము.”

ఈలేఖ ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి అమెరికా చేరినవెంటనే యొక మిత్రునిద్వారా యందినది. ఆసమయమున విశోపాదేశమంతయు మహాసంగ్రామమున ముగిసి పోయియున్నది. ఇంగ్లాండు ఫ్రాన్సుదేశము యునికియే ఆస్థిరమృపించుచున్నది. అమెరికాదేశము వానిపక్షమున జరగ నీ కి ప్రతికూలముగా చేరుటచే ఉత్కృష్టవిజయము బడయ నాకురబడుచున్నది. ఉభయభుంజముల సైనికబలము తగ్గిపోయినది. ప్రజలపై ఆధిక్యపు అమితమునున్నది. అట్టిసమయమున పదిమందియును సైనికులనిచ్చెదమని యెప్పు సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి లేఖ భారతీయులు తక్కువవేతనములకును నూత్నభోజనము గోరువారు నగుటచే విశోపియను సేనలకు ఖర్చులో సగముఖర్చునకు వినియోగింపబడి యుద్ధమునందు తమపక్షమున విజయముజేకూర్చుగలరను యాశగలిగించుటచే దయతో సంగీకరించబడెను. విల్సనుగారా లేఖను వెంటనే స్టేటుసెక్రటరీ (ఇండియామంత్రి) లాస్లింగుగారి విచారణార్థము బంపెను. దాని నఖిలు ఒకటి సెనేటు ప్రతినిధులసభ లోని రెరిరి సభ్యులకందజేయబడెను. సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారి లేఖలో ముఖ్యాంశములన్నియు అసోసియేటెడు ప్రెసుమున్నగు పార్లామెంటుల ద్వారాతంతి వార్తలములమున దేశమంతటను పత్రికలతో ప్రకటించబడెను. 1500 పైగా పత్రికలలోను ప్రకటించబడి 20,000,000 ప్రజలచే చదువబడినట్లు తెలియవచ్చెను. పత్రికలన్నియు అనుకూలముగనే విమోచించినవి. అమెరికాదేశమంతటను ఇండియా కనుకూలముగట్టితా హము ప్రబలెను. అమెరికాలో యొక్కవ ప్రచారమునందున్న ముఖ్యపత్రికలో నిట్లు వ్రాయబడెను.

“ఇండియాదేశము కోరుచున్నది సమూహముగ నున్నది. బలమైనవాదము. ఇంగ్లాండుదేశము మానవకోటి హక్కులకొరకు ప్రపంచమం దన్ని దేశముల స్వాతంత్ర్యము సరిక్షించుట

కొరకు యుద్ధముజేయుటయే నిజమునుచో యిండియాదేశ ఆత్మపరిగూడ న్యాయముగనే యున్నది.

అలేఖపై అమెరికాప్రభుత్వమువారు అధికార రీయమిచర్య దీసికొనిపో తెలియరాలేదు. విల్సనుగారా లేఖ అమెరికాలోనున్న బ్రిటీషురాయబారుల కొసంగిరనియు, యిండియాకార్యాలయమునకు (ఇంగ్లాండులో) జంపిరని మాత్రము తెలిసెను. అనుకొనినట్లే యా లేఖ బ్రిటీషుమంత్రి నువారికి కోపాదేశము కలిగించెను. అందు వెల్లడించిన యములకు వాడు యిష్టపడలేదు. మాంటేగు, ఇండియామంత్రి, ఇండియాకు వచ్చినపుడు, కాలిఫోర్నియాలోని రిము కంటిగొనివచ్చి ప్రెసిడెంటుగారికి జూపెను.

1918 సం॥ డిశంబరులో చెలయున్నప్రభువు లేగుగార్లు మదరాసు నచ్చిపుట్టు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు? పిలిపించిరి ఆయన వాకిబజ్జ పోయినతోడనే వైస్రాయి యాలేఖనుగూర్చి తీవ్రముగా మందలించిరి. సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు మాన్సూనగానే చెలయున్నప్రభువు యీ గూర్చి కోపముతో ప్రశ్నించెను. సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు యిట్లుజరుగునని ముందుగా తెలంబుపడుటచే వైస్రాయిగారి భోరణికొంతవరకా శ్చర్య ము గలిగించు పిదప దెలిపిరి. సహజముగా కాంతచిత్తుడును ఉద్రేకస్వము లేనివాడగుటచే, ఆయన నెమ్మదిగ ప్రవర్తించెను. ఇట్టి ర్యాదచర్యకు నిరసనమొన యెవక, నెమ్మదిగా సమాధి జేప్పి తానాలేఖ వ్రాయవలసిన అగత్యము కలిగించిన పలను విశదీకరించిన పిదప, గౌరవపూర్వకముగా నాశ్రయ చనెను. కొన్ని నెలలు గడచినపిదప మదరాసు ప్రభుత్వ దర్శి అయ్యరుగారికి, వైస్రాయిగారును మంత్రిగారు ముగా మీచర్యను మందలించుటచే గవర్నరుగారేమియు దీసికొన నుద్దేశంలేదని యెప్పుచు నొక లేఖ వ్రాసెను.

ఇంతటితో కథ ముగియలేదు. ఈసమాచారముండు ముందు ఎవ్వరికి తెలియకుండెను, రాజురాను ఇంగ్లా ఇండియాదేశములలో నెల్లర చెవినిబడెను. ఉభయభుంజులందరి దైవహుపక్షమువారు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు గారిని శివలెనని గోరిరి. మదరాసు మెయిలు మున్నగు ఆంగ్లో యనుపత్రికలు ఆతని సర్వ విరుదును, కష్టపడి వనిచేసిన శిచ్చుచున్న పింఛను తీసివేయవలెనని గోరినవి. కామక్ష్యును 1918 జూన్ 8 వ తేదీన హిక్కుగారు ప్రశ్నించిరి. ఇండు మంత్రి మాంటేగుగారు నిందావాచకములవాడు, లేఖ వ్రాచ అవమానకరముగ చర్యగా నుడువుచు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. యాదేశ విత్పదకు సర్వ జానురీతుగారు ఆలేఖ వృద్ధుని ప్రమనెను. చివరకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారేమియు చర్యకొనకుండుమని నిశ్చయముజేసిరి. కావున దానినే ఇండు మంత్రిగారు ఖాయపరచిరి.

ఇట్లు యందలచి విడిచిపెట్టినందువలన సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు ఎల్లకాలము తమకు కృతజ్ఞులైయుండురని త్వము వారు దలచియుండురు. కాని ముదు సలి యెట్టి బింకము గల వాడోవ గ్రహింపజాలక పోయిరి. సర్వ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు తనకు దయజూప నపుసరము లేదనియు ప్రభుత్వమువా వచ్చిన చర్య దీసికొనవచ్చుననియు యెప్పుచు పత్రికలలో టించెను. ఆలేఖలో నిట్లున్నది:—

“ ఎట్టి చర్యనుగూడ నేను లక్ష్యజేట్టును. అంతేగా తృదేశమునెడల విద్యుత్తమును నెరవేర్చుటకంత ఉత్సాగలిగియుండునో అంతయత్సాహముతో ఆహ్వానింతును. కొరకై నాసర్వస్వమును పేరు ప్రఖ్యాతి స్వాతంత్ర్యము మును మనమ్మార్గిత్యజించెదను. ప్రవాసశిక్షిగాని కైదనన్నుభయ పెట్టజాలవు. భౌతికవాంఛలేమియులేని యాశ నాదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు ప్రయత్నచ ప్రభుత్వనిరంకుశత్వమునకు గురియగుటకన్న ఉత్తము యేదియు, నాకు గోచరింపదు”

తన సర్వ విరుదము తీసివేయు లేదనింపులనుగూర్చి పును బలవంతముగా తనకొసంగబడిన యాశిరుదును చిహ్న గూడ త్యజింతునని యెఱెను. మరియు పింఛని బుచ్చుకొ తనకు హక్కుగలిగినను తనపౌత్యపు హక్కుల నిలవబెట్టుటకై దానిని విడచిపెట్టుకొనట కెట్టి యభ్యంతరములే

అట్లే, 1918 జూన్ 20 తేదీన మదర ప్రభుత్వకార్యదర్శి కిరనతివాను బహదూర్ బిరుదముల యెందునుత్యజించినట్లు లేఖవ్రాసెను. ఈచి తో తనకువచ్చిన లేఖలను జూడనియ్యకొనలేదు. ఈరీతిగ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారి జీవితమునంతలి ముఖ్యాంశము నతి. తమజీవితములో విలువగల సర్వమును విడిచిపెట్టెను. ఆత్మగౌరవమును అంతరాత్మను త్యజింప వొల్లని పురుష ఇండియాలోనింకరు కొందరుగిలరిని ప్రభుత్వమువారికి వచ్చెను.

ఆంధ్ర ఖద్దరువ్యాపకు లిమిటెడ్ గుంటూరు

కొడుకు ఫట్టునా? కూతురు ఫట్టునా?

6.12.24 దిన గుంటూరు స్వరాజ్య కార్యాలయమున సమావేశమైన ఆనందరసభాసభ్యులవారు.

1. ఆఖిలభారత ఖాదీబోర్డునుండి వచ్చిన 29.11.24 తేది గల పుత్రమున్ను కార్యదర్శి 3-12-24 న వ్రాసిన జవాబున్ను చదివి:—దర్శిలను నెల్లూరు, కడప, గంజాము జిల్లాలనుండి వచ్చిన నివేదికములు తృప్తికరముగా నున్నందునను విశాఖపట్టణములో పని ప్రారంభించితిమి తగిన ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నందునను దక్షిణ ఆనంతపురం పైకము త్వరలో కనూటు కానున్నందువలనను పాత ఋణములోని రు 2000/- లను త్వరలో ఇప్పించుటకున్నా త్రైముఖము లక్ష రూపాయలు మంజూరు చేయుచుటకున్నా ఆఖిలభారత ఖాదీబోర్డు వారిని కోరడ మైనది.

2. లక్ష ఇరుయశల రూపాయల వినియోగము:— (క) ఖాదీ రిజిస్ట్రార్లు ఆర్డర్లను అనుసరించి నూతన రెజిస్ట్రును ఇరు వదిమిండికి ఆనందరసభాసభ్యులు పెట్టుటకు ఇరువదివేల నుండి అనుజ్ఞ కావలెను.

(చ) పైన ఖర్చుకాగా మిగిలినపైకమున్ను త్రైముఖ ఇచ్చె ఋణమున్ను కలిపి దానిలోనుండి 25 వేల రూపాయలు భీమాలమిద పుత్త తిదారులకు సహాయార్థమున్ను తప్పించి 4 లక్ష 5 ప్రదేశములలో పుత్త తిదారుల పని చేయుట కును వినియోగింప బడును.

3. ఖాదీబోర్డుల కీ కుబడి వినియోగము కాకపోయిన పైకము వమూలు:—(క) దక్షిణ ఆనంతపురంజిల్లా బోర్డునుండి పైకము వెంటనే వమూలు చేయవలెను. శ్రవణి ఇయ్యబడదు, వమూలు పరచుటకు శ్రీయుత వెంకటాపుగారిని నియోగించడ మైనది.

(చ) విశాఖపట్టణం జిల్లా కిచ్చిన 5000 రూపాయల లోను మిగిలియున్న రు 700 లు వమూలుపరచవలెను.

4. భీమాలమిద:—జిల్లా ఖద్దరుబోర్డులకు భీమాలమిద నిచ్చు ఋణములమిద నూటికి సంవత్సరమునకు 2 1/2 లు వడ్డీ పుచ్చుకోవలెను.

5. 11.11.28 న దర్శిలా పశ్చిమ కృష్ణా, గోదావరి, కడప, విశాఖపట్టణం కర్నూలుకు ఇచ్చిన ఋణములు మంజూరు చేయవలెను.

6. తూర్పు కృష్ణాజిల్లా సంఘమునకిచ్చిన 35, 37 సంఖ్యలగు ఋణములు పనూలుపరచి జిల్లా ఖాదీబోర్డుకు ఇయ్యవలెను.

7. బెల్లంబో రాష్ట్రీయ ఖాదీబోర్డు:—శ్రీయుత గంటి సూర్యనారాయణశాస్త్రి, ఉన్నవ రామలింగం పంతులు, సుకటి కొండారెడ్డి, నాళం చిన భీమరాజు గార్లను ఉపసంఘముగా నీపని చేయుటకు ఏర్పరచుటకు తీర్మానించడ మైనది. దీనికి నిర్వహకర్తగా శ్రీ చిన భీమరాజుగారిని నియమించడ మైనది.

8. ఆఖిలభారత ఖాదీబోర్డువారు కోరిన సాంపిల్లు ఖర్చు మంజూరుచేయ వీలులేదు.

9. కార్య నిర్వాహక వర్గ ఎన్నిక ప్రస్తుతము నిలుపుదల చేయవలెను.

10. ఉచితముగా నూలు పంపువారికి యేకులునిచ్చుట:— ప్రస్తుతము నిలుపుదల చేయవలెను.

11. జానపాటి సత్యనారాయణగారి దరఖాస్తు:— వీరి నియామకం 15.9.24 నుండి ఆంగీకరించడమైనది. వీరికి యీనెల 1 వ తేదీనుండి రు 15 లు చొ॥ ఇయ్యవలెను.

12. నూలు కానుకలు వమూలుపరచుట రైల్వే కిరాయి ముచ్చట:—ఈరెంటిని మంజూరుచేయవలెను.

13. జిల్లాసంఘములకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంఘమునకు ఖాదీ బ్యాంకు ఖద్దరుబోర్డులకు యిండవలసిన సంబంధము:—తగిన నియమములు చేయుటకు యాక్రిండ్రి సంఘమును యేర్పరచవలెను

- శ్రీయుత భో॥ పట్టాభి సీతాకామయ్యగారు
,, గా॥ హరిసర్వోత్తమరావుగారు
,, ఉ॥ రామలింగం పంతులుగారు
,, గా॥ సీతారామశాస్త్రిగారు

14. స్టాట్యూటరీశుభ:—వచ్చే జనవరినెలలో బెజవాడలో జరుపవలెను.

15. కాపూరి రామరావు మాజీవాటి దరఖాస్తు:— వీరికి యీనెల 1 వ తేదీనుండి రు 18 లు చొ॥ ఇయ్యవలెను.

కవుతా వెంకటచలపతిరావు, కార్యదర్శిగాను.

ఒకకొత్త వైద్యురీతు

"గర్భవతియైన స్త్రీ యొక వాణగునెలలకు ప్రసవించు ననగా ఆమె కేరీరమునుండి ఒక్కరక్తపుతాట్లు తీసి దానితో నొకవిధమున నీరంచేర్చి పరీక్షించినచో పుట్టబోవు శిశువు బా లుడో బాలికయో నిర్ధారణగా చెప్పవచ్చును. అట్టి నీరమును తయారుజేసి పరీక్షించిరి. మొదట జకోస్తావికా సిరోలాజికలు యిక్ష్వాపిట్యూటులో పరీక్ష యాధియైనది. పిమ్మట డాక్టరు ఆచడ్డగారు వైద్యపరిషదమువారిని కోరిరి. వారు ముగ్గురుడాక్టరులను నియమించిరి. పారిసులో లాంబోమెరు హాస్పిటలులో మెటర్నిటీ డిపార్టుమెంటులో వారు సాకల్యముగా పరీక్షింప గా నిస్సంకోయముగా నిర్ధారణయైనది. జకోస్తావికాలో డాక్టరు యిజాకుప్రెడుగారు ఆనీరం కనిపెట్టెరని, లివర్నులు పోవు పత్రిక ప్రకటించెను.

శ్రీయుత జి. వాసుదేవయ్యగారు

(దవిడరాష్ట్ర) కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులకు గూడ రాజీనామా నిచ్చిరి

నేలము వాస్తవ్యులును ద్రవిడరాష్ట్ర శుభసిద్ధ కాంగ్రెసు నాయకులలో నొకరును ఆరు వాసుదేవయ్యగారు మండలసంఘసభ్యులగును, రాష్ట్రీయఖద్దరు కాఖాధిపత్యమునకును యిదివరకే రాజీనామా నిచ్చిరి. రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులగుగూడ యిప్పుడు రాజీనామానిచ్చిరి. ఈనెల 5 వ తేదీని జరిగిన రాష్ట్రీయసంఘసభకు వాసుదేవయ్యగారు వెళ్ల లేదు: కోరమురానందన ఆవాడు సభజరుగ నేలేడు. అని ఒక విలేఖరి వ్రాసెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రాథమిక పాఠ్యాయ పత్రిక (ఇది ప్రతినెల వెలువడు మాసపత్రిక)

సం॥రం॥ చందా-రూ1 10-0 మాత్రం పోస్టేజి సహా ప్రాథమికపాఠ్యాయలకు కల్పితరువువంటిది ఇందు దైవప్రార్థనలు, మానవధర్మములు, పాతక్రమనూచికలు, కాలనిర్ణయపత్రికలు ఉపాధ్యాయుల విధులు, తెలుగు భూగోళము మున్నగు పాఠములు నేర్పువద్దతులు. ఎమ్మ్యుకేవెస్ కౌన్సిలు తీర్మానములు. ఉపాధ్యాయ సంఘముల తీర్మానములు. ప్రకటించబడుచుండును. ముఖ్యముగా ఉపాధ్యాయులకవ్వములను గురించిన వ్యాసములుండును. ప్రతిఉపాధ్యాయును తనకవ్వముల నిండులో వ్రాయవచ్చును. ఆంధ్రదేశముందు గల ప్రతిప్రాథమిక పాఠ్యాయుడును, యాపత్రికకు చందా వారులుకడకి యియ్యద్యుమను ప్రోత్సహపరచెడలగాక.

భో॥ ధర్మరాజు, పెదపాడు. ఏలూరుతాలూకా కృష్ణాజిల్లా.

నాగుభాషల నిఘంటువు

ఇందు సుమారు [5000] అయిదువేలు తెలుగు మాటల కారాదిగా వ్రాసిన వానికదురుగా హిందూస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అరబ్బు, తదములు చేర్చబడినవి. ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివఱలో నిట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు ఇదిచదివినచో గురుసాహిత్య మక్కలలేకుండ వైభావము మాటలాడు కత్తికలుగును. తెల 8 అణాలు మాత్ర మేగాని 800 రూపాయలకు మించిన శుభాయ మొనరింపగలదని నిరాఘాటముగఁ జెప్పవచ్చును.

లుబ్ధ ధనావస్థ

అను వేశ్యాసహవాసఫలితము (పద్య కావ్యము) (ఇది బెంగళూరునందు జరిగినకథ) ఒకజుబుడత్యంత తాభ్యమున నమితమి త్రముగఁగూడఁ బెట్టుటయు వాతనికుమారుడు వేశ్యలోలుఁడై తద్విత్తచుంతయు వేశ్యకర్పించి తుదకు దానిచే పెంజగొట్టబడి యడవుల పొరైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్కగా వ్రాఁచబడినది. లుబ్ధవర్ణనము, వేశ్యాచార్యవర్ణనము జూపుచో నవ్యపుట్టక మానదు. ఇందలి నీతి శ్రద్ధాగరపద్యములు చదివి తీరవలయును. తెల 4 అణాలు. చిరునామా. దాసరి లక్ష్మణస్వామి, పితాపురం, గోదావరిజిల్లా.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర రైల్వే సమస్య

III
(సునర్ల శ్రీరామమృణాల గారు)

దక్షిణాంధ్రము

దక్షిణాంధ్రము (కంటూరు, కెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, ఆనంతపురం, బళ్లారి, కర్నూలు జిల్లాలు) 40 వేల చిల్ల మైళ్ళు గల లక్షల జనాభాయున్న కలిగియున్నది. దీనిలో మూడు తల్లితల్లియమగలున్నవి. 1 బెజవాడ-హుస్సూరు-కేట (మదరాసు) 2 ఆగ్నేయ-తుంగభద్ర (బొంబాయి) 3 బెజవాడ-కర్నూరు (మిటరు). వీటినిబట్టి చిన్నకాళులు చాల యున్నవి. కాళులు 1 గంటూరు రేపల్లె 2 గూడూరు-కాల్వడి 3 పాకాల-గుర్జురం 4 గుంతకల్లు-హిందూపూర్ 5 బొర్సా కత్-కర్నూలు. ఈ తర శక్తిమాంధ్రములలో నున్నంత పొడవైన యిసుపదారి దక్షిణాంధ్రములో కలదు. అనగా నిర్మించవలసిన ఏనియో కొన్ని చిన్నమార్గములు తప్ప మిగత వన్నియును దక్షిణాంధ్రములో సమృద్ధిగా తయారైయున్నవి. పెన్షన్లములలో మొదటిది కలకత్తానుండి మద్రాసుమీదుగా రామేశ్వరంపాపు గొప్ప రహదారిమార్గము గాన చాల ముఖ్యమైనది. రెండవది ద్రావిడసీమ (మదరాసు) నుండి బొంబాయి పోవుమార్గమునకు ఇదియు అంతకన్న ఉపయుక్తమైతి. ఈ రెండును వెల్లడిమైదానములగుండ పోవుచున్నవి. దేశ బాధ-గుంతకల్లు మార్గము ఆంధ్రావని తూర్పు కొననుండి పడమటి కొనవరకు పోవును. ఇది చాలవరకు కొండప్రదేశములగుండగు అరణ్యముల బొచ్చియు వేయబడినది. సరకు మూడు పెన్షన్లములను బెజవాడ, మదకాసు, గుంతకల్లు పురముల వద్ద కలియును ముఖ్యకారకము కలిగియున్నవి. ఈ తల్లి మార్గములుగాక శీతగర్మ నిర్మింపబడి యున్న కాళుమార్గములగు గురించి విశేషముగ విద్వంసులకు ప్రాముఖ్యమివయ్యు లేమియును ఉత్తరాంధ్రములోనలే కనబడవు. ఈకాళులలో ఏదైనను తీసివేయవలసిన అగత్యము కలవా యనుటకు దక్షిణాంధ్రము విస్తీర్ణవంతమైనది కాన ప్రజాప్రయోగసౌకర్యము నాణ్యతవ్యాపారములకు ఈ మార్గము కాళులుండి తీగవలెను. పెద్ద రైల్వేలనుల నొకదానితో నొకటి కలుపుటకు ప్రస్తుతము గూడూరు-తెనిగుంట (కాల్వడి) యొకటియే కలదు. తొలికా కృత్తి కలిగిన అమాడుదారులవద్ద నున్న ఖండములోని ప్రజలరాకపోకల సౌఖ్యమునకును వర్తక వీళ్ళ కొరకును అడ్డముగా ఒకతల్లిమార్గమునుండి మరొక పెద్దదారికి కలుపు కాళుమార్గము లవశ్యనిర్మాణములు.

ఇందుకు ఎర్రగుంట్లనుండి నంద్యాలమీదుగా ఆత్మకూరు (నందిగొట్లూరుతాలూకా) ఒకకాళువేయవలసిన అగత్యము కలదు. ఈమార్గములో ఎర్రగుంట్లనుండి నంద్యాలవరకు నున్న ప్రదేశమునల్ల రేగడిభూము లున్న వజ్రమైదానఖండము. నంద్యాలనుండి ఆత్మకూరుకొండలు గరభభూమి గలిగినభూప్రాంతము. ఆత్మకూరుగ్రామమునుండి, దక్షిణాంధ్రముల సుఖజీవనమును ప్రసాదించు సంగమేశ్వరజలశయము కొలదివారమే కలదు. క్రీశైలయాత్రములకుడ ఆత్మకూరునుండి తేలిక క గమల్కార్ధమస్యమి దత్తనమునకై పోగలరు. (22 మైళ్లు) కడప ప్రాంతములు గుంతకల్లుదుట్టు తిరిగి పోవత్తరలేకుండగనే ఆంధ్రసహజ కేంద్రరాజధాని యగు బెజవాడ చేరగలరు.

ఈకాళును సంగమేశ్వరమువరకుకూడ కలిపిన కలుపవచ్చును. దీనిని కడప కర్నూలుజిల్లాబోర్డులవారు కలిపి పనిచేయవలసియుండును. రాజడిలోకూడ ఈకాళుకు మంచిలభము చేయవలెను. ఈమార్గము నుపేక్షింపక ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞ నిచ్చుచు ప్రోత్సహించెదరుగాక! మరియొక కాళుమార్గము సింగరాయకొండనుండి కనిగిరియై యున్నది. ఇందును గురించి నెల్లూరుజిల్లాప్రజలు భిన్నాభిప్రాయాలైయున్నారు. కొందరు కనిగిరిగ్రామమునకు చేయుకాళును కావలసినుండియే వేయవలసి ఉత్తమునీ వాదించుచున్నారు. అయితే నెల్లూరు జిల్లాలో త్వరలో రెండురైలుకాళులను నిర్మింపవలయునని దీర్ఘస్పృహతో నిదానించిన లోచనగలదు. ఇం దొకమార్గము సింగరాయకొండ నుండి కనిగిరిమీదుగా కంబంసమీప స్త్రీవనవద్దకు బెజవాడ-గుంతకల్లుమార్గముతో కలుపవలెను. రెండవది కావలసినుండి ఉపయోగింపదగిన యర్రగుంట్ల సమీపస్థలమును ఆగ్నేయ-తుంగభద్ర (బొంబాయి) లోను కలుపవలెను. ఎర్రగుంట్ల-ఆత్మకూరు, సింగరాయకొండ-కనిగిరి (ంబమును) కావలి-ఉదయగిరి (యర్రగుంట్లకు) కాళులు నిర్మింపవలయునని దక్షిణాంధ్ర కృత్తిగ నున్న మూడుపెద్దలైలుమార్గములనుండియును ప్రజలను సర్వసౌఖ్యముల నొందెదరు. కావలినుండి అటు కనిగిరికిని ఇటు ఉపయోగింపదగిన రైలు వేయవలయుననుట న్యాయము కాదు. నేనా పని ప్రారంభింపబోవుచున్నది కనిగిరికి కదా ఆహ్వానము సింగరాయకొండవారి కియ్యకుండ కావలివారే సాంధ్యమును ప్రాంతికాళుసముతో దేశసౌభాగ్యమునకు లను తాయనూరు చేయవారు. రహస్య పోయన ఎన్నటికైనను నెల్లూరుమండలములో పైరెండు రైల్వేకాళులు నిర్మింపబడితీరవలసిన ముఖ్యవశ్యకత యుండుటచే కావలివారు న్యాయ

మృత్యు తో తన పట్టుదల వీడి సింగరాయకొండనుండివేయు లోప కొనెదరుగాక! విశేష యిసుపదారిలను నిర్మించు టవనవరకుని యిదివరలో వాదించి యిప్పుడు చాలపొడవైన రైలుమార్గమును దక్షిణాంధ్రములో నింకను కాళు తక్కువచేయు పను మైట్టి సమంజస మనవచ్చును. ఉత్తరాంధ్రము 890 పొడవుగ నున్నను రైలు 31 మైళ్ళకన్న ఎక్కువలేదని జ్ఞాపక మును కొనిపలయును. దక్షిణాంధ్ర మట్లుగాక చామాచారు 200 మైళ్ళ పొడవును 200 మైళ్ళ పెడబును కలిగియున్నది. మరియు దక్షిణాంధ్రముయొక్క చుట్టనుండియే ఇసుపదారిపరచియొండ లేదు. (బొంబాయిలైన మదరాసులైన ప్రక్కలనుండి వచ్చుచున్నవి. అదియునుగాక ముఖ్యకాళుకృత్యమును ఖండములో చాలమట్టును పీకధూమియై కొండలు అరణ్యములు దట్టముగ నండుటచేత రాకపోకలకు వర్తకముల కతికవృత్తి యుండుట చేసను మధ్య రైలుకాళుమార్గము ముఖ్యమై యున్నది. ఉత్తరాంధ్రమునలే ఇట్లుట నడికాలువసౌఖ్యములు లేవు.

నెల్లూరుజిల్లాబోర్డువారు వనూలుచేసిన 6, 7 లక్షలరూపాయల రైలు సెక్సుతోను నూతనయిసుపదారినినిర్మించక కంకర రస్తాలను ప్రాత్రవాటిని వేయించి ప్రాత్రోడ్డును మరమ్మత్తుచేయించుచు ప్రజాప్రయోగ సౌకర్యములకు మోటారు సర్వీసును వెలుటకై ఆలోచనలు జరుగుచున్నవని తెలియవచ్చెడిది విశేషము ఈ 6, 7 లక్షలను రైలునకు వెలుటలోడనే జిల్లా బోర్డునిర్మాణ మున్నగు సౌకర్యములు కలుగనవియై యుండవచ్చునుజిల్లాబోర్డువారు వనూలుచేసినరైలు సెక్సురస్తాలను బాగుచేసికొనుచును నుజేతము రస్తాలకొరకు పోగుచేయలేదని గ్రహించవలెను. నూతనరైలువేయచో అందుకుఖర్చుచేయవలయును ఇప్పటికి వనూలుచేసిన సెక్సును, ప్రభుత్వమున్న పెట్టుబడి కే కలుగుచు ఆటలుకానివో ప్రభుత్వజ్ఞప్తై మండలములో ప్రజలనుండి తీయబడుచున్న యున్నది. పోనిండు. నూతనయిసుపదారికిబదులు నిడదవోలు జిల్లాకు చెప్పినటుల నెల్లూరుబోర్డువారేదైనను నీటివరకరా ప్రాజెక్టును పనిచేయించరాదా యనవచ్చును. దక్షిణాంధ్రమునంతట తనజలప్రవాహములచే ముంచెత్తి వేగుల సంగమేశ్వరం, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టులు తయారుచేయవలసి స్వప్రయత్నములు జరుగుగ జరుగుచున్నవి. నూర్పు నియుండు దివిజీవలె ఆ పెద్ద ప్రాజెక్టులందు నెల్లూరు జిల్లాలో ఇకనుండు నిర్మించువత్తును ఆచిన్న జలశయము లెంతప్రయోజనకరములైనవి! గాననే దక్షిణాంధ్రములోని జిల్లాబోర్డులు ఉత్తరాంధ్రమువాటివలె సన్నజూతయనిర్మాణమునకు పూనునవలసిన అగత్యము కనబడదు. జిల్లాబోర్డు లింకను అభివృద్ధిలో నుండకపోవుటకు కారణము వాటిని పీడించుచున్న యొక ఉత్తమకార్యనిర్వహణమేయని తోచును. స్థానిక సంఘమున నొక బీదకాళుకొలది ఆ సీతో తనవ్యవహారములను దిద్దుకొనుటకే కాలముసరిపోనపుడు మహాత్మాగృహమైన విద్యాకాళుకు కొంతసామిచ్చి పోషించి నిర్వహించుచుండుట చాలజీవమైన పని. ఆవిద్యావ్యాప్తక భార మమితముగ నుండుటకే (గొప్పవిషయముగాన నిరంతరకృత్తి వానివైననే కేంద్రీకంచవలెను) వారు ముఖ్యముగ ప్రజలకు చేయవలసిన సౌఖ్యకార్యముల కాటంకము కలుగుచున్నది. ప్రపంచములో ప్రతి రాష్ట్రము లో ను విద్య స రా స రి ప్రభుత్వము చేతనే నిర్వహింపబడుచుండును. అమితబాధ్యతతో ప్రచారముచేయుంచవలసినవిద్యను ఇండియాలో జిల్లాబోర్డులకు కట్టపెట్టుటకు వితము. ఏక్షణమున విద్యజిల్లాబోర్డు (స్థానిక సంఘములు) నుండి తొలగింపబడునో ఆవాడుబోర్డువారు తమవిధియగు ప్రజాసౌకర్యములకొరకు పాటుపడిమేలుచేయగలరు. నేడవిద్యాసంఘములని ఏర్పడినసమీతులకు ప్రభుత్వముతోడనుచు విద్యాబాధ్యత వారికి ఒప్పగించి స్థానిక సంఘముల బయట తొలగించెదరుగాక! ఈప్రశంసప్రస్తుతి మనవనరమేకాని బోర్డువారు రైల్వే నిర్మాణమువలన మధనకోశము సన్నగిలునని యూహించుట సమంజసము. ఇసుపదారిమార్గము నిర్మాణమునకు యొండ రస్తాలవగై రాఖుర్తులకొర కీరైల్వేసెక్సును వ్యయపరచుట మూర్ఖత్వమే. రస్తాలపైధనము చాలనిచో విద్యాభారము తమ నుండి తప్పించుచు మని యాంధోళన చేయవలెను. నిదానించి నెల్లూరు జిల్లా బోర్డు వారు క్రిమముగ సింగరాయకొండ కనిగిరి. కావలి ఉదయగిరి రైల్వేకాళులను పూర్తిచేయుటన్యాయము దీర్ఘనిదానవృద్ధితో విచారించినచప్పుంచి రైలు సెక్సును వ్యయపరచవలెను. గుంటూరు జిల్లాబోర్డువారిరైల్వే ఏర్పాటులు ప్రశంసనీయుమైనవి. గుంటూరు గురజాల (మోచర్లమార్గము) ఆనందలమునకు స్థానికముగనేగాక సమయమార్గమును పశ్చిమాంధ్రములోనికి (నల్లగొండజిల్లాద్వారా) పొడిగించుట మహామోగపడును. ఈగురజాలలైన నిర్మాణము వైకాళులన్నిటికన్న ముందుగ తయారగునని గ్రహింపవచ్చును.

పశ్చిమాంధ్రము

ఆంధ్రరాష్ట్రముగోత పరిష్కారముతో జూనునోపశ్చిమాంధ్రముని నవరంగం, ఖిరీం నగర్, ఆదిలాబాద్, నిజామాబాదు,

మెరుకు, అత్రాపుబల్ల మహబూబ్ నగర్, నల్గొండజిల్లా లని గ్రహించవచ్చును. ఈతెలుగుఖండములో రిక లక్షల జనాభా కలదు. దీనినే తెలంగానాయందురు. ఇందు నైజాంసర్కారు వారి హక్కున గరంటీడ్ స్టేటు రైల్వేకంపెనీ పనిచేయుచున్నది. రెండు పెద్దమార్గము లున్నవి. 1 బెజవాడ-మైద్రాబాదు 2 కిండ్రాబాదు-నిజాంబాద్ (మిటరు) ఆధునికములో కిండ్రాబాదునుండి గద్వాలవరకు ఇసుపదారి నిర్మింపబడినది. గద్వాలనుండి కర్నూలుమార్గము పూర్తిచేయుట అత్యములు జరుగుచున్నవి. గద్వాలనుండి రాయచూరుకై రైలు కలుపుటకన్న కర్నూలుతో కలుపుటఆంధ్రసీమకు మెరుగువరంగలునుండి చాందా వేయ యిసుపదారి తయారగుచున్నది. ఈమార్గములో తయారైనంతయును పెద్దపల్లెవరకు చేడు రైలు నడచుచున్నది. ఈవరంగల్-చాందావారి వరంగల్, ఖిరీం నగర్, ఆదిలాబాదు జిల్లాలకు బహు ఉపయోగకరమైనది. ఉత్తరాంధ్రములోని రాజమండ్రి, భద్రాచలం- శివంపూర్ గము (తయారుకావలసినది) యీవరంగల్- చాందామార్గమును శివంపూర్వరకును కలియగలదు. నిర్మించుచున్నట్టివి కూడ తయారై నవిగనే లెక్కింపగా, పశ్చిమాంధ్రములో ఒక్కనల్లగొండమండలమునకు యిసుపదారి నిర్మించుట మిగిలియున్నది. వరంగలు- చాందామార్గము నిర్మాణమైనతర్వాత గురజాలనుండి నల్లగొండమీదుగా కిండ్రాబాదుకు కలుపుటకు పూనుకొనవలయును. ఎన్. జి. ఎస్. రైల్వేకంపెనీవారీ గురజాల- నల్లగొండ- కిండ్రాబాదుమార్గముయొక్క ఆవశ్యకతను గ్రహించి ఏర్పాటుచేయవలయును.

బోర్డుకల్-శింగరేణికాళు రాక్షసిబాగుకొరకై యేర్పడినది. శింగరేణిసమీపమున బొగ్గుత్రవ్వట పూర్తియగుటచే కాబోలు భద్రాచలసమీపమునకు (ఇవది మైళ్ల మార్గములోనవరకు) ఇసుపదారి పొడిగించినారు. ఈసందర్భములో రాజమండ్రి-భద్రాచలం-శివంపూర్గము శేవలము యాత్రకొరకై గాక ఉత్తరాంధ్ర ఆర్థికసమస్యలసాగరము (దీనిప్రజల తుపాని వృత్తి)కొక మద్దేశింపబడినది జ్ఞాపకము చేయవలెను. పశ్చిమాంధ్రములో సింకను చిన్నవైనకాళులను నిర్మించుటగురించి సంక్షేపించెదను. (ఇంకను పెద్దమార్గములు వరంగలు- చాందా-గురజాల-సికింద్రాబాదు నిర్మింపబడవలసి యున్నవి గాన.)

తేలము రయిల్వే పరచుటచేతనే దేశముయొక్క ఆర్థిక మోక్షము, వాగవికల అభివృద్ధి గలుగవు. అమియుఖ్యముగ రయిలున్నగాని పిలురేనిచోటులకు ప్రాత్రయిసుపదార్లును నిర్మింపవలెను. ఆంధ్రరాష్ట్రవిషయములన్నియు పరికించి రయిల్వే నిర్మించవలసిన మార్గములను చర్చించగా వచ్చినవి. పశ్చిమాంధ్రములో 1. గద్వాల-కర్నూలు 2. వరంగలు-చాందా 3. గురజాల - నల్లగొండ-సికింద్రాబాదు. ఇవన్నియు నైజాముగరంటీడ్ స్టేటురయిల్వేకంపెనీవారు పనిచేయవలసిన మార్గములు. దక్షిణాంధ్రములో 1. యర్రగుంట్ల - నంద్యాల ఆత్మకూరు 2. కావలి-ఉదయగిరి 3. సింగరాయకొండ-కనిగిరి 4. గుంటూరు-గురజాల. ఈనాల్గుమార్గములును జిల్లాబోర్డులు పనిచేయించవలసినవి. మొదటిది కడప-కర్నూలు జిల్లాబోర్డులు కలిసియు, రెండుమూడు నెల్లూరుజిల్లాబోర్డువారును, నాల్గవది గుంటూరుజిల్లాబోర్డువారును నిర్మించవలయును. ఉత్తరాంధ్రము 1. పార్వతీపురం-రాయపురము 2. రాజమండ్రి-శివంపయిసుపదారులు. ఇందులో మొదటిది బెంగాలు-నాగ పూరురయిల్వేకంపెనీవారు వికాఖపట్నం మార్గముతో పూర్తి చేసెదరు.

రెండవది ప్రభుత్వసహాయంతో ఆంధ్ర సోదరభవే సాధింపబడిన (Joint stock basis) ప్రయత్నముకంపెనీ ప్రారంభింపవలసి యున్నది. కడప, కర్నూలు, కెల్లూరు జిల్లాబోర్డు వారు గవర్న మెంటువారింగ్లందులో తెచ్చిన ఋణముతోకన్న ప్రభుత్వజ్ఞను బడిసి ఆయాజిల్లా శ్రీమంతులనుండి ఋణముతీసికొని రైలుపర్కాట్లై యత్నించుట శ్రేయోదకము. రాజమండ్రి శివంపూర్శిర్మాణవిషయమై మరొకన్యాయములో చర్చించెదను. నేనీ మూడున్యాయములలో వివరించినవిషయములే ప్రమాణములని చెప్పను. మారవృద్ధికలిగిన ఆంధ్రప్రదేశుండు లీవిషయములను పూర్తిగ విమర్శించి చర్చించి ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధికై తోడ్పడెదరుగాక! దేశభాషాపత్రికలలో ఇట్టి ఆర్థిక సమస్యలను చర్చించుచు ప్రజాసామాన్యమునకు ఉత్తమసమన్వీ భావమును ప్రసాదించెదరుగాక!

నుఖభోగి మాత్రలు

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1.0-0
జలమునకు ధాతువుక్రికీ యూనానైట్రు దీని విశేషముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.
అమృతాంజనం డిపో మదరాసు - బొంబాయి

చెన్నపురి బజారుధరలు

డిసంబరు 17-వ తేది గురువారము

(1) ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 80.0-0 మొదలు	42.0-0	మొదలు
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	నరక
కునుమ రెనాలి	ప 48 గలవి రు 14.0-0	14.8-0
నెల్లూరి	,, డిటా	,, 15.8-0 16.0-0
డిట్టి	,, డిటా	,, 16.8-0 17.0-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8.12-0	9.0-0
సువ్వులు	,,	,, 20.0-0 24.0-0

(2) వడ్డధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	రు 11.0-0	రు 12.0-0
నెనగలు	,, డిటా	,, 10.8-0 11.8-0
పెసలు	,, డిటా	,, 11.8-0 12.4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 18.0-0 16.0-0
ఉలలు	రు 164	,, 9.4-0 11.4-0

(3) నూనె వస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి	రు 160.0-0	165.0-0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14.0-0	26.0-0
కొండాపురం వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి	,, 60.0-0	65.0-0
ఇతరప్రదేశము	,, 55.0-0	68.0-0
వేరు నెనగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 180	మి.న. 120
ఆముదము బా 1-కి	రు 160.0-0	0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపగుపు బా 1-కి	రు 170.0-0	175.0-0
కూరపగుపు	,, రు 145.0-0	150.0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరి) బా 1-కి	రు 120.0-0	138.0-0
గుంటూరిపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు	1-కి రు 50, 55	
కాళిపాపాయకట్టు	,, రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి	రు 85.0-0	60.0-0
చింతపండు బా 1-కి	రు 80.0-0	49.0-0

(5) ఇనుము

పట్టా రకం బా 1-కి	రు 80.0-0	81.0-0
చదరం	,, 80.0-0	88.0-0
రవుండు	,, 80.0-0	88.0-0

(6) లోహములు

వండి 100 కులంకు	రు 75.0-0	76.8-0
బంగారము, కులము 1-కి	రు 22.8-0	28.0-0
సవరము 1-కి		14.11-0
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 249.0-0	255.0-0
రాగి డిటా	రు 290.0-0	295.0-0
అస్సాన క్కర బా 1-కి	రు 86.0-0	86.4-0

(7) రంగులు అలిజరై ను

అల్లకప్పుడు	20 డిగ్రీలు రు	78.0-0
తోట్టికప్పుడు	డిటా	72.0-0
సింహం	డిటా	,,
గుర్రం	డిటా	,,

(8) దూది

బొండా నెగుబారువ 1-కి	రు 820.0-0	
----------------------	------------	--

(9) నూలు

కోయంబుతూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	రు 9.0-0	
కుందర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 8.0-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	రు 8.12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రు 9.0-0	
డిటా నెం 14 డిటా	రు 9.12-0	
నూకయేనుగ నెం 20	రు 11.4-0	
జూస్ నెం 20	రు 11.12-0	
,, ,, 40 ఏ తేలియ అయినను	రు 14.4-0	
గోకాకు నెం 12½	రు 9.4-0	
వడ్డ్యాక్ నెం 24½	రు 11.12-0	
14½ క్విలక పట్టి	రు 9.2-0	

అయు ర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 వి. పి. ఆ 6 అయుర్వేదచరిత్ర:— వైద్య ఆరోగ్య కారక, పుస్తకము, చికిత్స మొల వ్రాయబడు వైద్యపుస్తక. సం. చందా. రూ. 2-8-0. ముదిరి యుదితము. (885)2 పి. సి. ఏ అందు కో, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

వృత్తాంతలేఖలు

చోడవరము (బెజవాడతాలూకా) (ఒకవిలేఖరి)

మా పురంబునగల శ్రీరామవరకనమందిరమున 1-12-24 తేదీన శ్రీమాన్ వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులుగారి యాధిపత్యముక్రింద తృతీయసమావేశమున, 7—12—1924 న ముఖ్య శ్రీ దండమాడి వెంకట సుబ్బయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద చతుర్థసమావేశమును జరిగినవి. తృతీయసమావేశములోను చతుర్థసమావేశములోను చర్చించినయంతులము లొకటియే యున్నవి. సాంఘికములు 28 స్థరులు గ్రామములు 40 మందిస్తీ చాజరైరి. ఈ క్రింద శుభవారింపిన యంతులసభయందు తీర్మానించబడినది.

భాండాగారాభివృద్ధిని గురించి కావ్యదర్శిగారున్నూ, సహకార్యదర్శిగారున్నూ, మూలబీచరుగారునూ కంకటి సుబ్బయ్యగారు శ్రీమాన్ “వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులుగారును శుభవ్యవించి పాఠులకు హెచ్చరిక గలుగజేసిరి. విద్యాబాలమనసరత్వమును గురించియు, బోధకులకు బోధితులకు పాఠకులకుల పరస్పరసంబంధమును గురించి బ్రహ్మశ్రీ శిష్ట దక్షిణామూర్తిగారు చెప్పి పాఠులకు మానసోల్లాసమును వృద్ధి పరచిరి. ప్రతిమానవునకు విద్యావశ్యతకడఁ దెలుసుకొని సభ సలకరించిన పాఠులు ఈ త్యాగపూరితులైరి.

పాఠశాల విల్లింగు కట్టించుటకు రాతికావలసిన ఖర్చుకుగానూ మాసంఘాస్యక్షులకు ముఖ్య శ్రీ గవిరైని నాగభూషణంగారున్నూ మూల పాద్యాప్తు గారున్నూ, అనిష్టంట్లు జీతరుగారున్నూ శ్రీరామలివారి సాత్తునుండి ఖర్చుపెట్టుటకు సదరు ఆయధర్వకర్తలకు 1 గవిరైని రామస్వామిగారున్నూ, 2 చాగర్లమాడి బాపయ్యగారి కుమార్తె రామయ్యగారున్నూ, 3 కొదాలి శేషయ్యగారి కుమార్తె పరమరామయ్యగారున్నూ సమానముగా మూడు డెబ్బది రూపాయలు ఆక గారు 210—0—0 రెండువందల పదిరూపాయలను సంఘమునకు యిచ్చి ముగ్గురుకలసి రాయ బెజవాడలో కొనితెచ్చునట్లు యీ సభయందు తీర్మానించబడినది.

ఎకరము 1 కి రు 1—8—0 పంతున యిచ్చుటకు తీర్మానించిన చందాలను వసూలు చేయుటకు సదరు శ్రీరామలివారి ఆలయధర్వకర్తలను గ్రామపెత్తెందార్లను ముగ్గురును యీక్రిందనుదహించిన పేర్లుగలవారును సహాయులుగా తీసికొని తిరిగి గ్రామములో వసూలు చేసుకొని సంఘమునకు చేర్చగలందులకున్న తీర్మానించబడినది.

1 గవిరైని రామస్వామిగారికి సహాయులుగా మొకటి మూతా 1 కంపాల లక్ష్మయ్యగారు. 2. గవిరైని చినవెంకట రత్నంగారు 3 యలమంచి రామబ్రహ్మంగారు 4. నెప్పల్ల వెంకట్రామయ్యగారు. 5. గవిరైని పెదవెంకటరత్నంగారు, 6 కొలెలమాడి పెదనాగయ్యగారు. 7 కంచర్ల కొలయ్యగారు 8 మల్లంపాటి గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

చాగర్లమాడి బా|| కు|| రామయ్యగారి సహాయులుగా రెండవమూతా 1 చాగర్లమాడి గంగయ్యగారు చాగర్లమాడి పెదరామయ్యగారికుమార్తె రత్నయ్యగారు, 2 మొవ్వ కుటుంబయ్యగారు. 4 మొవ్వ పెదకృష్ణయ్యగారు.

కొదాలి పరమరామయ్యగారికి సహాయులుగా మూడవ మూతా 1 మన్నే వెంకటాద్రిగారు 2 కొదాలి రత్నంగారు 3. దండమాడి వెంకటసుబ్బయ్యగారు. 4. మన్నే పెదనాగభూషణంగారు.

మాపాఠశాలయందు 120 మంది విద్యార్థులు వట్టియందుండి ప్రతిదినము సభాసరి 90 మంది హాజరుయండిరి. బదు తరగతులున్నవి. ముగ్గురుపాఠ్యాయులుమాత్రమే బోధనానిచ్చే నియమింపబడి వారికి క్రిసామకృష్ణులకు లోటులేకుండా పాఠుపడుచున్నను విశ్వాబోధ సాధనములు వారికి యందుటలేదు. కాక ఈసభ సలకరించిన వారిలో యీశిష్య సుహృదులైన పేర్లుగలవారు శ్రీ బెజవాడతాలూకాబోధ ప్రసిడెంటుగారి వద్దకువెల్లి నాల్గవయూరూఢ్యాయని స్థానమును పాఠశాలకు యిప్పించగలదలై కోరుకున్నాను తీర్మానించబడినది.

1. గవిరైని నాగభూషణంగారు. 2 గవిరైని చిన వెంకటరత్నంగారు. 3. కొలెలమాడి నాగయ్యగారు 4. చాగర్లమాడి రామయ్యగారు. 5 నెప్పల్ల వెంకట్రామయ్యగారు 6 దండమాడి వెంకటసుబ్బయ్యగారు 7 కలపాల లక్ష్మయ్యగారు. 8. వేదాంతం లక్ష్మణాచార్యులుగారు 9. చోడవరపు హనుమంతరావుగారు:—

సింగపురయాత్ర

(ఒక విలేఖరి)

డిశంబరు 8:—పల్లకిమిడికి సుమారు పదిమైళ్ల దూరమున సింగపురమును గ్రామమున్నది. ఆ గ్రామం ప్రక్కను ఒకస్థలం లో (లెచ్చయండగా శివలింగమొకటి కనబడవని డివి పల్లకిమిడిలోని “శ్రీకృష్ణవిలాస గ్రంథాలయము” వారు (7-12-24) తేదీన దానిని పరిశీలించుటకు వెల్లిరి. ఇదట గ్రంథాలయమువారు గ్రంథాలయోద్యమమును సార్థకపరుచుటకు శక్తివంచనలేక పాటుపడుచున్నారు. ప్రతిజ్ఞాన పట్టణములో గ్రంథాలయము తరపున రెండుపురాణ కాలక్షేపములు జరుగుచున్నవి. ప్రతి ఆదివారమున హతసంబంధమును ఉపన్యాసములు పండిత పామరజనోపయోగముగ జరుగుచున్నవి. బుద్ధి సహిషమున మత్స్యకంటియను గ్రామమున్నది. ఆచ్చట భూమిలో దేవాలయమున్నది. దానిని చూచుటకు యీనెల 12 తేదీన గ్రంథాలయమువారు వెల్లిరారు. డిసంబరు 24 తేదీన కలింగయాత్రకు వెల్లిరలచినట్లు వినుచున్నాము.

సింగపురమునకు మూడుప్రక్కల యే త్రయిన కొండలు గలవు. ఒకవైపున పల్లపుధూమలున్నవి. సారవంతమయిన ప్రదేశమునట్లే ఎటుచూచిన వృక్షలతాయును, పొలములును ఫలవంతములయి కన్నులపండువుగా నుండును. పశ్చిమదిక్కునగల వర్షతమును నూదికొండలేక జండాకొండ అని పిలుతురు. ఆ కొండమీద వికాలమయిన గుహలున్నవి కొన్నిగుహలు మిక్కిలివికాలమయి అయిదారువేలమంది జనులకు వాసయోగ్యముగా నుండును. ఎలుగుబంట్లు చిరుతపులులు ఇప్పుడందు నివసించుచున్నవి. ఆకొండమీదగల గుండములు మందుజేసినవిగూడ జలమయములయి తోమరపులాచే నిండియుండును. ఆచ్చటచ్చట రాళ్ల సందులనుండి సన్నని ఊటకాలువలు సహా ప్రవహింపుచుండును. నూరు నూటపాతిక సంవత్సరములకు ముందు ఇచ్చట యీసింగపురము లేదు. నూట యాభయ సంవత్సరము క్రిందట ఎచ్చట నుండియో మర్తామిడికి ఒకకాపు కుర్రవాడు వచ్చియుండెను. దిక్కుమాలిన ఆపసిబాలునియందు అప్పటి మహారాజులుంగా రికి దయకలిగి వానిని తమకోటయందుంచి సంతకరణ చేయించిరి. ఆబాలుడును పెళ్లవాడయి ప్రభుభక్తి పరాయణుడయి మెలగుచుండెను. అతని పేరు డోలకంతుదొర. మంచిబలశాలి. ఆకాలమున పల్లకిమిడిలో పితూరిలిం జరుగుచుండెను. అపితూరిల నణమట్టలో నీకంతుదొర మహారాజునకు విశ్వాసపాత్రుడయి మెలగెను. అందుకు రాజు సంతోషించి కంతుదొరకు వివాహముచేయించి ఈసింగపుర ప్రదేశముతరము మోఖాసాగానిచ్చెను. అతను తనయనచరులతో నిచ్చట కాపురముండెను. డోలకంతుదొరకు ఆరుగురు కొడుకులు. ఆ ఆరుగురిలోను ఒకడగు రామజోగి సంతతివారై యిప్పుడున్నారు. రామజోగి మనములు ఆరుకుటుంబములవారు సింగపురములో కాపురమున్నారు.

కోల రామజోగి కుమారుడు శేకవదాసు. శేకవదాసు కుమారుడు రామదాసు. ఈ రామదాసు దైవభక్తి గలవాడు. సత్రై వత్త న చేత ను పరోపకార బుద్ధిచేతను గ్రామస్థుల ప్రేమకు పాత్రుడయ్యెను. శివాలయము కట్టించవలెనని బుద్ధి పుట్టి ఒక స్థలమును త్రవ్వయండగా నచ్చట ఒకరాయి కనబడినది. అదియే లింగమని నిశ్చయించి గ్రామస్థులందరును పూజించుచున్నారు. దేవాలయమునకు పునాదులు త్రవ్వయండగా రెండుపెద్ద యులకు గోడలు కనిపించినవి. వాటిని తిరిగి కప్పివేసి దేవాలయమును కట్టవారంభించిరి. ఆరాం నలుపలకు గలది. సుమారు అడుగున్నరయెత్తును ఎనిమిది అంగుములు దశసరిగల ఆబాంకువంటిది. మీడిభాగమున ఏమిఉండెడిదో విరిగిపోవుటచే తెలియదుగాని గుండపటి దేదియో యందునని అంచునుపట్టి గ్రహింపవచ్చును. లింగమేయని చెప్పటకు తగిన సాధనములేవియు కనబడవు. రాళ్లనింటి పెద్దయిటికెలు చాలగలవు. ఒక ఇటిక కొలెల 16 X 9 X 4 అంగుళములు. ఇప్పుడుకట్టుచున్న దేవాలయమునకు ఉత్తరపుదిక్కుగా రెండుపెద్దయులకు గోడలు భూమిలోనున్నవి. ఆగోడలు నున్నచుతోట్టినదిగాక మట్టితోగట్టునట్లు కనఁబడును. ఆగోడలు గల ప్రదేశము సుమారు 60 మార్ల చౌకముగలది. దానిసహిషమున పొలములలో ఇనుము కరిగించనప్పుడు పారవేసి యడ్డి పంటి పదార్థము విస్తారముగా దొరకును. గ్రామస్థులకప్పుడ పుడు చున్న కొనుమండగా కొడవల్లి ఫిక్సాములు కత్తులు మొదలగునవి దొరకుచుండునట. ఒకానొక స్థలముతో ఎముకలు విస్తారముగా కనబడును. మరియొక

ఫలమున అప్పుడప్పుడు క్రవిన రాతిపన్నికలు రుబ్బుకోలు, కుడకలు మొ॥ వస్తువులు దొరుకుచుండునట. పూసల పేర్లుకూడ దొరుకుచుండునట. వీనినిబట్టిమాడ పూర్వకాలమందచ్చట ఏదియో ఒకప్పుడూ ముండియుండినట్లును ఇనుపపని విస్తారముగ జరుగుచుండినట్లును ఊహించేయవచ్చును. సింగపురములో నొకకాపువాడు తొంభైసంవత్సరముల యీడువాడొకడున్నాడు. వాడు కంతుదొర సంగతియే చెప్పునుగాని అంతకు ముందుసంగలేమియు తెలియగలను. నూదికొండనున్న గుహలను పరీక్షించిన ఏమయిన తెలియనేమో గ్రంథాలయమువారింతట వదలివేయక మరియొకటిరెండు యాత్రలు సాగించిన సింగపుర వృత్తాంతము సవిస్తారముగా తెలియగలవు.

మోల్ మిన్ (రంగూను)

(ఒక విలేఖరినుండి)

మామోల్ మిన్ పురమున నివసకు మనయాంధ్రులయొక్క జేకీయ, బాతీయ, యాత్రీయ, గౌరవములకు ప్రకాశి ప జేయునిమిత్తము, ఒకసంఘముగాని, యొకనాల్గవక్రతాపతన మందిరముగాని, లేకుండవలెదెడిది. అట్టితరి యీసంవత్సరమున నుమారారుమాసములక్రిందట కొందరుజాలు చేసి, యొక సంఘమును స్థాపింపజలించి కొందరి కాయుద్దేశమును చెప్పి తొలుత, 18 మందిమొంబర్లతో పెద్దబజారువద్ద గోరింతపెట్ల గట్టిలో, నొక యింటి నద్దెకుపుచ్చుకొని ఆంధ్రగ్రంథాలయమునుపేర, నొక సంఘమును స్థాపించిరి. ఆతి యప్రవీణుండియు దినదినమును వృద్ధిగాంచుచు, నూతన చందాదార్ల వాకర్షించుచు, నింతవరకు నిర్విఘ్నముగ జరుపబడుచువచ్చుచున్నది. దాని కనుబధముగా పగలంతయు యుడరపావజార్లమై కాణుకవ్వము చేయు వీదకార్మికులకు అనుకూలముగా నుండునట్లు చిత్తనిశాపాతకాలయు నొకటి ఘమారు నాలుగుమాసములక్రిందట స్థాపించబడి, అదియు నింతకును క్రమముగా నెరవేరుచున్నది. ఈపాతకాలయండిప్పుడు ఘమారు (55) విద్యార్థులు విద్యనభ్యసించుచున్నారు. ఈ గ్రంథాలయమునకు 84 గురు చందాదారులుగలరు. నవంబరారంభమున, మాగ్రంథాలయాభివృద్ధి నిమిత్తము మాపురమందలి ప్రముఖులగు యాంధ్రనాయకుల నెల్ల రావించి మాగ్రంథాలయభవనముందు శుభ సమావేశపరచి మా కార్యదర్శిగారగు వంగా ము నిస్వామినాయుడుగారు నీసంఘము చేయుచున్న సత్కార్యములనుగురించి సభ్యులకు నివేదించగా నుదాత్తహృదయులగు మన యాంధ్రనాయకులు అందు కానందభరితులై వారివారి కక్తికొలది నీదినవ జాతిప్రకారము, విరాళములనిచ్చుటకు వాదానముచేసి, మమ్యులను కృతార్థులుగ చేసి, మా గ్రంథాలయమును వానిములమున చేయబడుచున్న సేవనున్న, సన్మానించినది తెలుపుటకెంతయు సంతసము జనించుచున్నది.

విరాళముల నిచ్చిన యాంధ్రనాయకుల జాబితా

పరిమి అప్పన్నగారు 50, మెట్ల జగ్గయ్యగారు 10, పరిమి వెంకన్నగారు 50, కడిమి తాతయ్యగారు 85, పడమటి వెంకన్నగారు 85, టేకు లక్ష్మయ్యగారు 25, వడ్డి తాతయ్య నాయుడుగారు 25, వాసంచెట్టి గంగయ్యగారు 25, కొప్పచెట్టి వెంకన్నగారు 25, శిలమరి డియ్యగారు 25, కర్ల అప్పలస్వామిగారు 25, జొక్కా తాతయ్యగారు 20, చిలంపూరి వెంకట రెడ్డిగారు 15, నల్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు 15, తాడి చిట్టి వెంకన్నగారు 15, బుకుమారు స్వామ్యుగారు 12, పెతకం చెట్టి రామయ్యగారు 10, దంకేటి రామన్నగారు 10, మేడి చెట్టి వెంకన్నగారు 10, చొల్లంగి స్వామి, రత్నంసాదర్ల 10, యాండ వెంకన్నగారు 10, గుత్తుల లంకయ్యగారు 10, గుబ్బల బ్రహ్మయ్యగారు 5, కొప్పిచెట్టి చింతయ్యగారు 5, మల్లల గంగయ్యగారు 5, రాయుడు గంగయ్యగారు 5, కట్టా వెంకన్నగారు 5, తెలుపురి మిరయ్యగారు 5, వంగా మునిస్వామి గారు 5, తాడిచెర్ల కన్నయ్యగారు 5, గుళ్ల వెంకటస్వామి గారు 5, గుబ్బల సత్తియ్యగారు 2, లూటికు రి మిరయ్యగారు 2, దంకేటిరంగారావుగారు 1, మల్లల వెంకన్నగారు 1, అను సూరి స్వామి గారు 1, అప్పాల వీరాస్వామిగారు 1, జంజూరి గంగన్నగారు 1, అప్పారి నాగయ్యగారు 1, బండి వెంకన్న గారు 1,

మరియొక ప్రారమ్ కింగులయిటు) ఆంధ్రగ్రంథాలయము నకు బంపనము.

జాబులు

కీర్తి శేషులగుయెగుడిపాటి వెంకటాచలం

పంతులుగారు

వీరునుమారు మాసముదినములకుపైగా జబ్బుతోనున్నారు. వీరు 9 లేదా మధ్యాహ్నము 2.30 గంటలకు పరలోకగతులయినారు. వీరివంశము నెల్లూరు పురమనందు నిండా ప్రఖ్యాతి వడసిన వంశము. పూర్వము ఈయూరిలో పంతులుఅనగా వీరి తాతగారైన యెగుగుడిపాటి వెంకటాచలం పంతులుగారు. వీరు నెల్లూరులోని రంగనాథుల స్వామివారి గాలిగోపురమును కట్టించిరి. కీర్తి శేషులయిన వెంకటాచలం పంతులుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. పరీక్షయందు కృతార్థులయి న్యాయవాదవృత్తిని నవలంబించిరి. వీరు నెల్లూరులో జరిగిన 1919 సంవత్సరములో మశీదులయందు వాయిద్యములు పనికివచ్చునని మోక్షోర్లు వారు యిచ్చిన డిక్రీని దీపావళినాడు అమలు జరుపుటకు ప్రయత్నించినవారిలో వీరిొకరు. ఆంజనేయుల స్వామివారి ఉత్సవమున జరిపించిరి. వైకుంఠవసమమును వీరికి ప్రాశోపద్రవ స్థితిలో యున్నప్పటికిన్ని వీరువచ్చి ఆఉత్సవమును సాగించిరి. వీరికిపాం దూతమునందు నిండా గాఢాభిమానము గలరు. వీరుపర్మి నెంట్ ఫండాఫీకుకు బ్రజరుగా నుండిరి. వీరికి వైశభ క్తి మొండు. దైర్యసాహసములు మొండు. గొప్పభాషాభిమానులు.

కోటా ఆది శేషయ్య.

నెల్లూరుతాలూకా ఎలిమెంటరీ ఉపాధ్యాయ

ద్వితీయముహూనభ

ఈశుభ ఇందుకురుపేట గ్రామమున ఈశుల తేరిది నెల్లూరునందలి బి. ఆర్. కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ గారగు రాజ-శ్రీ రాజుసం వెంకటేశ్వరుల ఎం. ఏ. యల్. టి. గారి ఆగ్రాసనాధిపత్యమున అతివైభవముగ జరిగెను.

గ్రామముందలి రాజవీధి పాడవునను బంధింపబడిన ధనురాకారములు స్వాగతమును దెలుపుచుండెను.

విడుదులును, వీధులును పచ్చని మామిడాకుతోరణములచే నలంకరింపబడి శుభమును నూచించుచుండెను.

ఉపాహారాంతరము ఉడయము 9 గంటలకు ప్రతినిధులు ఇరువైపుల బారులుతీరి రా నభ్యక్షునిమధ్య నుకొని ఆహ్వానసంఘమువారు జయజయధానములతో కాన్ఫరెన్సు జరుగు అనుమారి నుబ్బానాయునిగారి భవనమునకు వచ్చిరి.

సభ ప్రతినిధులతోడను ప్రేక్షకులతోడను క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఈసభకు శ్రీ నెల్లూరుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును, గూమారురేంటి డిప్యూటీ క్వార్టరుగారును విచ్చేసిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు మంచళ్ల వెంకటేశ్వర్లుగారు ఎల్లరకు వందనముల చెప్పుచు, సంఘావళ్యత, ఉపాధ్యాయుల కష్టములు కర్తవ్యము అనువిషయములగుబ్బి నిదర్శన యొక్తము గు నొక యువస్వామ్యును జదివిరి. శివప అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమునప్రారంభపాతకాలోపాధ్యాయుల ప్రవర్తన, వృత్తియొక్క ఔన్నత్యము. ఉపాధ్యాయులయందలి భావములు, ప్రైనింగుపాతకాలలు లోనగు విషయములపై నొక చక్కని ఉపన్యాసమునుట్టిచదివిరి.

తిరిగి మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు మహాశుభ ప్రారంభించి తీర్థానములవర్చ మొదలిడిరి. కొన్ని తీర్థానములపై దీర్ఘచర్చ జరిగెను. అధ్యక్షులు తమ సామర్థ్యముచే వానినెల్ల సమగ్రముగ నియమితకాలములోపలనే ముగింపగలిగిరి.

తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెండుగారికి సదరుతాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయు లొక విజ్ఞప్తిని సమర్పించిరి.

ఎలిమెంటరీస్కూలుల విద్యార్థులు గమోపాఖ్యానమును ఘోషమొనర్చియు, షేకుమిరాసుసాహేబు కండరప్రదర్శనము గావించియు సభ్యుల నానందముగ్నుల గావించిరి.

కార్యదర్శి జి. నుబ్బారామయ్యగారు ఎల్లరకు వందనముల నర్పించిరి.

ప్రతినిధులకు భోజనాదిసదుపాయములు గావించినట్టి యు, కాన్ఫరెన్సుకు వచ్చుటకు నెలవొసంగినట్టియు శ్రీయుతులు కాగుటూరి లింగారెడ్డిగారికిని, గునుపాటి ఏనారెడ్డిగారికిని ఆహ్వానసంఘమువారు కృతజ్ఞతను దెలుపుకొనిరి.

యస్. సత్యనారాయణ.

చిలకలూరిపేట యూనియను బోర్డు

గ్రామవాసుల యిబ్బందులు

మాయూనియను పరిస్థితులు కడుశోచనీయముగా యున్నది. గతప్రెసిడెంటుగారగు తోటశివయ్యనాయుడు యూనియను సామ్యు నపహరింప బ్రయత్నించినందులకు 2 మాసముల కఠినశిక్షయు మూడువందలరూపాయల జరిమానాయు విధింపబడి రాజమండ్రిజైలులో శిక్షను అనుభవించుచున్నాడు. నాయుడిగారికాలములో రోడ్డిమియు బాగుచేయబడియుండలేదు. క్రొత్తపన్నికలుజరిగి క్రొత్తబోర్డు ఏర్పాటుయి ఘమా ఆరుమాసములయినది. శ్రీయుత మజాంతారు రామారావుపంతులుగారు టెంపొరరి ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి. మా యూనియనుబడ్డెట్లు ప్రకారము రోడ్డు బాగుచేయుటకుగాని, నదిలోనికి దిగు ప్రదేశమున మెట్లు కట్టించుటకుగాని ఏర్పాటుగాని సామ్యుగానిలేదు. ఎట్లయినను కృత్రిమము విధించి యయినను రోడ్డు మరమ్మత్తుచేయించి మాగ్రామగోగ్యమును బాగుచేయుటకును యూనియనును మంచినీటిలోనికి తెచ్చుటకు రామారావుగారు ప్రబలప్రయత్నముచేసిరి. యింతలో ప్రెసిడెంటుయొన్నికలు జరుపవలసివచ్చినది. రామారావుగారే ప్రెసిడెంటుగా యున్నయెడల వృత్తిపన్ను విధించి యయినా గ్రామగోగ్యమును బాగుచేయుదురను భయముచేతగాబోలు మా మొంబర్లు రామారావుగారికి 2 వోటునిచ్చి కుంభారికింకన్నా చార్యతవారిని 5 వోట్లచే యెన్నుకొనిరి. ఆచార్యులవారు చార్జి పుచ్చుకొని మూడుమాసములయినది. యంతవరకు గ్రామగోగ్యమునుగూర్చి యలోచించినట్లు కనపించదు. నడిబజారులో నీరునిలిచి, మురిగి కలుగుచున్న దుర్గంధము యంతయునివ్రాయుటకు దుర్గంధము. రోడ్డుయని పిలుచుటకు వీలులేదు. జొంకలయినా యంతకంటెశుభ్రముగా యుంటువి. మంచినీళ్ల కైనదిలోనికి దిగుటకు ప్రజలెంతకష్టపడుచున్నది. చూచుచునేయున్నాము. మెట్లకుప్రత్యామ్నాయ కొన్ని రాళ్లుపట్టితో నాలుగుమెట్లు కట్టినారు. కేగడమట్టిరాళ్లమీదకుబారి, బురదయి జనులు నిండుచిం తెలు నెత్తుని బారిపడుచున్నారు. బోర్డులోడబ్బు లేని పప్పు యింకేపన్నయిన విధించుకొని యయినాపురా రోగ్యమును మంచినీటితో నుంచవలెను గాని డబ్బులేదనివారలుచాచిన ప్రయోజనములేదు. ఆచార్యులవారు అట్లు చేయుట కిచ్చగింపనిచో సమర్పించిచేయుగలవారికి వోటిచ్చుటన్యాయము. మాకి క్రొత్తబోర్డువచ్చిన ప్రయోజనమేమి. శివయ్యనాయుడిగారి కాలములోకంటె యిప్పుడు మాకేమియు హెచ్చిప్రయోజనము కనపించుట లేదు. మాఆచార్యులవారు కాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యుడు. బెల్గాంకాంగ్రెసుకు డెలిగేటుగా వెళ్లనున్నారు. రెండుమాసములక్రింద గాంధీమహాత్ముని ఉపవాసదీక్ష ఆఖరు రోజున మాయూనియను బోర్డుమీటింగు జరుగుట కుత్సలసింపినది. ఆరోజున రామారావుపంతులుగారు మీటింగుప్రారంభములోనే మహాత్మునితీవితమును ఉపవాసదీక్షకారణమును విపులముగాచెప్పి మహాత్ముని ఆయురారోగ్యాభివృద్ధికై ప్రార్థించుచు విరమించిరి. ఒక మొంబరునులేచి వెంకటచేయలేదుగదా మనఆచార్యునవాగుగాజ నోరెత్తలేదు. కారణమువారితే తెలియవలెను. మాపరిస్థితులను చూచి తాలూకాబోర్డు వారయినా కొంచెము శ్రద్ధ పుచ్చుకొనెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

చిలకలూరిపేట
6.12.24

రేటుచేయరు

గాంధీ దైవజుడు

మానుమాక ఆరూఢము

మిథవిద్యుత్తునుగురించి భర్తాన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపినవిడల జరగబోవు సంగతులను దాఖలాగా తెలిపెడము ప్రశ్నవ్రాయకాలమును కూడ వ్రాయవలెను. 5 ప్రశ్నలు. 1.0.0 వై ప్రతిప్రశ్నకు 0.4.0 1 సంగి ఫలమువ్రాయరు 2.0.0 యితరవివరములకును వ్రాయుడు.

వి. కె. ఏన్. చారియారు, ఆంజనేయస్వామి, బోర్లిమాలయము, తిరు తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

దంతశులహరి

తెల సీసా 1.కి 0.8-0. వి. పి. సహా 0.14-0

దంతశులకు శైత్యము, రసపట్టు, పుష్పిపన్నులు, టుల్లికదిరిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొస్టిగుల చోట చూచిన మందులతో తడిసి పెట్టిన నొప్పి తెలుపే పోవును. అన్యుతాంజనం డిబో, మదరాసు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుశెట్టిచి మదరాసు.

నమ్మకమగు క్రొత్తమాదిరి నగలుదొరకు స్త్రీనము

ది ఆంధ్రా జ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు

మానవ్ర అనేకరకములు క్రొత్తమాదిరి గాజులు, మెడగొలుసులు, కానుకములు అడ్డగ వైకలు మొదలగు బంగారు నగలున్న, నవరత్నములు వేసిన అనేకదా దిరల అడ్డగలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగువి విండి రైలు కూజాలు, టంబులు, పేలాగిన్నెలు, కాపిపెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులున్న అనేకరకములు కానుకొలుసులు, మొదలగు అన్ని వస్తువులు యెప్పుడున్నట్లుగా యుండును. కాను బంగార మునకున్న చాదివేండికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును.

నచ్చనివి వాపసు తీసుకొనబడును.

ప్రాప్తి:—కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597 శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

కృష్ణా నంబూ

వీనినివాడుటచే యేలాటివాణ నుంటులేకనే దేహమునం దేభాగమునం దైనను యుండువైట్టుకలను తక్షణమేతీసివేయును

8 బిళ్లలుగల పెట్టు 1 కి గర రూ 1-4-0.

8 పెట్టెలను ఒకేదాఖ కొనువారికి ఒక పాంపెన్ పేనా యినామ గా పంపబడును.

నుందరం అండ్ కో.,

5 భద్రప్రగారనవీధి, పార్కురౌండు, నువరాసు.

సి. మోటారుపాతశాల మదరాసు

తెలిఫోను నెంబరు: 148

ఇప్పుడు మంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజిమ్, మొదలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబిండ్లు మరమ్మత్తులు, రింగులువేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయుటయు.

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాసుల యును.

మేనేజరు,

సిటీ టూక్సీ కంపెనీ, 1736

2/3 అంబర్నావీధి, జి.టి. మదరాసు.

(బాడ్యేట్ పడమటివీధి)

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్విసపుడు ఉడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఉడి మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పొగగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి నత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేజాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా వట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకపరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126 వీచికాక్టీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలనందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ
1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
3 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

వై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులమ్ము ప్రతిచోటను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోలువజెంట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 బాహుమతి, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు

రత్నపుష్ప లేహ్యము డబ్బీ రూ 8.4 0.

శుక్లవస్త్రమునుపోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుత లేహ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. ఈ లేహ్యమునల్ల మేహమువల్ల వచ్చిన దగ్గు మొదలగు రోగములు మూత్రరోగములు కూడ తగ్గును.

మహాద్రాక్షాది చూరము ఒక నెల మందు డబ్బీ రూ 4-0-0.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల,

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మానగోల్లాసిని చూరాలు

30 చూరాలు 0-10-0 (కది అకాలు)

వెలమలభ్యము! (పోస్టుఫర్ముప్రత్యేకము) గుణమధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాలల నీచూరము దివ్యావృత్తము. అతిర్లము, అనవి, అవులింలలు, అగ్నిమాంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలమయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శరన్ను, క్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలగడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ చూరాలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యిందు ఆ రోగి 2-వధులు చేరినవి. అనుభవము ఈ వైద్యముగలవేతను పురుషాంధ్రులు యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరుణామా:—

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోర్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.